

Preventivní působení kulturní a zájmové činnosti v obci

Markéta Prokešová

Bakalářská práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

INSTITUT
MEZIOBOROVÝCH STUDIÍ BRNO

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Markéta PROKEŠOVÁ**

Osobní číslo: **H108240**

Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**

Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Preventivní působení kulturních a zájmových aktivit
v obci**

Zásady pro vypracování:

Zadané a zvolené téma bude zpracováno podle pokynů obsažených v materiálu IMS Metodika psaní odborného textu a výzkum v sociálních vědách (IMS 2009). Případně podle dalších materiálů, z nichž některé jsou obsaženy v literatuře připojené k tomuto studijnímu textu. Zejména bude dbáno na dodržování zásad publikační etiky a pravidel společenskovedního výzkumu. Průběžné výsledky práce budou pravidelně konzultovány s vedoucím bakalářské práce.

S vědomím těchto zásad a pravidel a po konzultaci s vedoucím bude práce zaměřena na:

- charakteristiku forem kulturních a zájmových aktivit,
- možnosti obce,
- činitele podílející se na aktivitách obce,
- preventivní účinek zájmových a kulturních aktivit.

Součástí bude výzkum zaměřený na aktivity pořádané obcí.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- HÁJEK, Bedřich, Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy, Praha: Portál 2008, ISBN 978-80-7367-473-1
HOFBAUER, Břetislav, Děti, mládež a volný čas, Praha: Portál 2004, ISBN 80-7178-927-5
NĚMEC, Jiří, Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času pro doplňující pedagogické studium, Brno: Paido 2002, ISBN 80-7315-012-3
NĚMEC, Jiří, Od prožívání k požitkářství: výchovné funkce hry a její proměny v historických koncepcích pedagogiky, Brno: Paido 2002, ISBN 80-7315-006-9
PÁVKOVÁ, Jiřina, Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času, Praha: Portál 2002, ISBN 80-7178-711-6
ROGERS, Wanessa, Kyberšikana: pracovní materiály pro učitele a žáky i studenty, Praha: Portál 2011, ISBN 978-80-7367-984-2
ŠERÁK, Michal, Zájmové vzdělávání dospělých, Praha: Portál 2009, ISBN 978-80-7367-551-6
ŠIMANOVSKÝ, Z., ŠIMANOVSKÁ B., Hry pro rozvoj zdravé osobnosti, Praha: Portál 2010, ISBN 978-80-9367-801-2
WALSH, Danny, Skupinové hry a činnosti pro seniory: interakce a sebepoznávání, hry se slovy, kvízy, cvičení a relaxace, každodenní aktivity, Praha: Portál 2005, ISBN 80-7178-970-4

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Ludmila Fejová
Katedra sociální pedagogiky
Datum zadání bakalářské práce: 16. března 2012
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2013

V Brně dne 16. března 2012

prof. PhDr. Pavel Mühlpacher, Ph.D.
vedoucí ústavu

PhDr. Miloslav Jůzl, Ph.D.
vedoucí katedry

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

MARKEŤA PROKEŠOVÁ

Jméno, příjmení studenta

V Brně 24 2013

Podpis

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k větší výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Prokešová, M., *Preventivní působení kulturní a zájmové činnosti v obci*. Bakalářská práce. Brno 2013.

Bakalářská práce pojednává o preventivním působení kulturní a zájmové činnosti v obci. V teoretické části rozebírá definici volného času, způsob jeho trávení v rodině, možnosti využití zájmových kroužků pod hlavičkou školy nebo společenských a zájmových organizací a preventivní programy v obci.

V praktické části se zabývá určením nejoblíbenějších zájmových činností a toho, zda a jaký vliv mají tyto činnosti na školní výsledky a výskyt patologických jevů u dětí školního věku.

Klíčová slova:

volný čas, zájmová činnost, preventivní program, patologické jevy u dětí

ABSTRACT

Prokešová, M., *Preventive effect of cultural and recreational activities in the village*. Bachelor thesis. Brno 2013th

The bachelor thesis deals with the preventive effect of cultural and recreational activities in the village. In the theoretical part, the definition of free time, spending in the way of his family, the possibility of using interest groups under the umbrella of the school or community and interest groups and prevention programs in the village.

The practical part deals with the determination of the most popular recreational activities, and whether and what impact these activities have on school performance and pathological phenomena in children of school age.

Keywords:

leisure, leisure activities, preventive program, pathological phenomena in children,

Ráda bych poděkovala Mgr. Ludmile Fejové, vedoucí práce, za její pomoc a ochotu, kterou mi při vypracování práce poskytla. Dále pedagogům a vedení Základní školy Otokara Březiny v Jaroměřicích nad Rokytnou, kde jsem prováděla výzkum. Paní Ing. Marii Vorlíčkové a Ing. Haně Jandové za pomoc a podporu při zpracování teoretické části. Děkuji také mé rodině, hlavně dceři Sabině, a všem, kteří mě při práci podporovali.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 RODIČE, DĚTI A TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU.....	12
1.1 VOLNÝ ČAS	12
1.2 RODIČE A VOLNÝ ČAS	12
1.3 DÍTĚ VE SVĚTĚ POČÍTAČŮ	13
1.4 NEBEZPEČÍ INTERNETU	14
2 ZÁJMOVÁ A KULTURNÍ ČINNOST	16
2.1 OBEC – MÍSTO PRO KULTURNÍ VYŽITÍ	16
2.2 HISTORIE A SOUČASNOST ZÁKLADNÍ ŠKOLY V JAROMĚŘICÍCH NAD ROKYTNOU	17
2.3 ZÁJMOVÁ ČINNOST POD HLAVIČKOU ŠKOLY	18
2.4 NABÍDKA ZÁJMOVÝCH KROUŽKŮ V RÁMCI ZÁKLADNÍ ŠKOLY	19
2.5 EXISTENCE ZÁJMOVÉ A KULTURNÍ ČINNOSTI DÍKY SPOLEČENSKÝCH A ZÁJMOVÝM ORGANIZACÍM	21
2.5.1 TJ DESTRUKCE	21
2.5.2 SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ	22
2.5.3 TĚLOCVIČNÁ JEDNOTA SOKOL	23
2.5.4 CHRÁMOVÝ PĚVECKÝ SBOR.....	24
2.5.5 JEDNOTA SVATÉHO JOSEFA	24
2.6 ZÁJMOVÁ ČINNOST PRO NAŠE NEJMLADŠÍ DĚTI	24
2.7 PODPORA ZÁJMOVÉ ČINNOSTI ZE STRANY OBCE	25
2.8 ZÁJMOVÉ ČINNOSTI V RÁMCI MĚSTSKÉHO KULTURNÍHO STŘEDISKA V JAROMĚŘICÍCH NAD ROKYTNOU	27
2.9 DRUHY KULTURNÍCH AKCÍ POŘÁDANÝCH OBCÍ	27
3 PREVENTIVNÍ ÚČINEK ZÁJMOVÝCH A KULTURNÍCH ČINNOSTÍ	31
3.1 VÝCHOVNÉ POTÍŽE DĚTÍ OBECNĚ	31
3.2 PATOLOGICKÉ JEVY	32
3.2.1 ZÁŠKOLÁCTVÍ.....	32
3.2.2 ÚTĚKY Z DOMOVA	34
3.2.3 TOXIKOMANIE, TABAKISMUS, ALKOHOLISMUS, GAMBLERSTVÍ.....	34
3.2.4 ŠIKANA	35
3.2.5 VANDALISMUS	36
3.3 PREVENCE PATOLOGICKÝCH JEVŮ	36
3.4 ROZVOJ ZDRAVÉ OSOBNOSTI DÍKY EFEKTIVNÍMU TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU	37
II PRAKTICKÁ ČÁST	39
4 PRAKTICKÁ ČÁST	40
4.1 ÚVOD	40
4.2 TECHNIKA VÝZKUMU	40
4.2.1 Dotazník	40
4.2.2 Rozhovor	40
5 INTERPRETACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU	42

5.1	ROZHOVORY S VEDOUcíMI ZájMOVýCH KROUŽKŮ	42
5.1.1	Vyhodnocení rozhovorů	47
5.2	DOTAZNÍK PRO ŽÁKY IV. – IX. ROČNÍKŮ ZŠ O. BŘEZINY JAROMĚŘICE NAD ROKYTNOU.....	48
6	ZÁVĚR	111
	SEZNAM LITERATURY	114
	INTERNETOVÉ ZDROJE.....	115
	SEZNAM TABULEK	118
	SEZNAM ZKRATEK	119
	SEZNAM PŘÍLOH.....	120
	PŘÍLOHA P1: ŠKOLNÍ PROJEKT „VÍŠ, CO TI HROZÍ NA NETU?“.....	121
	PŘÍLOHA P2: KOMIKS NA TÉMA: VÍŠ, CO TI HROZÍ NA NETU?	125
	PŘÍLOHA P3: DIPLOM ZA 4. MÍSTO V KRAJSKÉ SOUTĚŽI „VÍŠ, CO TĚ ČEKÁ NA NETU?“	128

ÚVOD

V posledních letech se stále více hovoří o tom, že děti školního věku netráví svůj volný čas efektivně a díky tomu se mezi nimi stále častěji objevují patologické jevy jako je násilí, krádeže, kouření, závislosti a další. Není to samozřejmě jediná příčina těchto jevů, ale myslím si, že příliš volného času bez jakékoliv kontroly tomuto fenoménu napomáhá. Kořeny jsou dány již v rodině. Jsou-li rodiče aktivní, sportují, navštěvují kulturní akce a žijí „společensky“, předpokládá se, že i jejich děti zvolí tuto cestu. Naopak tam, kde rodiče tráví většinu času v restauraci, konzumací návykových látek a nicneděláním, je možno očekávat totéž od jejich potomků, a to již ve školním věku.

Cíl práce

HLAVNÍ CÍL

Cílem mé bakalářské práce je specifikovat činitele podílející se na rozvoji kulturní a zájmové činnosti a popsat problémy spojené s aktivním zapojováním dětí do zájmové činnosti. Jejím hlavním smyslem je nalézt cestu, jak zapojit co největší počet dětí školního věku do zájmových a kulturních činností, a tím mezi nimi předejít výskytu patologických jevů.

DALŠÍ CÍLE:

- zjistit, o které zájmové a kulturní činnosti je mezi dětmi největší zájem;
- zjistit, zda a jaký vliv mají tyto činnosti na školní výsledky.

METODIKA PRÁCE

Bakalářská práce je složena z teoretické a praktické části. Pro vypracování teoretické části byla nejprve prostudována odborná literatura uvedená v seznamu literatury týkající se tématu zájmové a kulturní činnosti a jejího využití při prevenci patologických jevů. Tato část je rozdělena do tří základních kapitol, ve kterých je popsán volný čas jako důležitá součást života, dále konkrétní zájmová a kulturní činnost v obci a poslední kapitola je věnována preventivnímu účinku těchto činností.

K vypracování praktické části byl vytvořen dotazník pro žáky základní školy. Výsledky zodpovědí otázky týkající se nejoblíbenějších zájmových činností, vlivu volnočasových aktivit na školní výsledky a postojů rodičů k zájmovým činnostem a koníčkům. Získané odpovědi dotazovaných jsou doplněny o rozhovory s vedoucími kroužků a společenských organizací. Jsou zaměřeny na jejich názory ohledně spolupráce s rodiči, výše finančních příspěvků a zaměření dětí na určité druhy zájmové činnosti.

Všechny získané informace budou sloužit ke zlepšení výběru zájmové činnosti pro děti a mládež v obci Jaroměřice nad Rokytnou.

TEORETICKÁ ČÁST

1 RODIČE, DĚTI A TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU

1.1 Volný čas

Co je vlastně čas? Hájek (2008) definuje čas jako vyčerpateľnou jednotku, jako základní dimenzi, velkou jistotu a šanci lidského života. Podle něj „časové vymezení života předpokládá a vyžaduje, aby člověk usiloval o to, aby času svého života zhodnotil, co nejlépe, a v tomto směru jednal aktivně.“ A co je volný čas? Volný čas je podle Hájka (2008) částí lidského života mimo čas pracovní (škola a pracovní proces) a čas vázaný, který zahrnuje biofyzilogické potřeby¹ člověka, chod rodiny, provoz domácnosti a jiné nutné mimopracovní povinnosti. Volný čas je tedy podle něj dobou, kterou má člověk k dispozici pro činnosti sebeurčující a sebevytvářející.

Sak a Saková (2004) považují volný čas jedinců a v úhrnu jedinců volný čas společnosti za duchovní bohatství společnosti. Hofbauer (2004) říká, že volný čas a systém jeho aktivit a institucí je dynamickou a málo ustálenou, mimořádně nadějnou a současně rizikovou oblastí současného člověka. Shrneme-li všechny definice volným časem nazýváme čas, který člověk tráví podle svého rozhodnutí a není pod tlakem závazků, které mu vyplývají z jeho sociálních rolí. U dospělých jsou to povinnosti rodinné či pracovní, u dětí povinnosti školní a také povinnosti vyplývající z rodinné dělby práce. Člověk potřebuje odpočívat, bavit se, rozvíjet svou osobnost tyto potřeby uspokojuje ve svém volném čase. Právě způsob trávení volného času, nebo jeho většiny ukazuje, jak rozvitou osobnost člověk má. Čím různorodější zájmy máme, tím barvitější osobnost v nás dřímá.

Zájmy a koníčky se mohou ubírat různými směry. Zálibami zaměřenými na sport rozvíjíme smysl pro fair-play, kolektivní hru, ale také soutěživost a prosazení svého já. Jsou-li zájmy směřovány do oblasti umělecké, jako je tanec, zpěv, divadlo, malířství, hra na hudební nástroj, rozvíjíme smysl pro estetiku, krásno a umění. Ostatní koníčky uspokojují naše touhy po vědění, nových informacích a znalostech.

1.2 Rodiče a volný čas

Primární sociální skupina pro rozvíjení veškerých dovedností, schopností a zájmů je pochopitelně rodina a její výchova. Rodina utváří osobnost malého človíčka od chvíle jeho narození. Vzájemné vztahy, atmosféra v rodině, soudržnost, podpora a láska jsou zásadními prvky rodinné výchovy. Vliv postoje rodičů k volnočasovým aktivitám je pro děti velmi důležitý, bohužel schopnost dospělých skloubit čas strávený v práci a čas věnovaný rodině a hlavně dětem je stále méně patrná. Nároky zaměstnavatelů na pracovní morálku jsou čím dál vyšší. Za více peněz chtějí více času na pracovišti. U tzv. budovatelů kariéry je pak stále více rozšířený workoholismus. Tito jedinci svým vlastním rozhodnutím volný čas odmítají. Ačkoliv o tom, zda se tak děje opravdu na základě vlastního rozhodnutí bychom mohli polemizovat. V této problematice je totiž vliv ekonomického a společenského postavení a ambicí jedince nezanedbatelný.

---

¹ Biofyzilogické potřeby (nižší potřeby, elementární potřeby, primární potřeby) – spánek, jídlo, osobní hygiena (Hájek 2008)

Otázkou je, jak potom rozvíjet zájmy dítěte o sport, hudbu či jiné koníčky, když sami rodiče volný čas nemají? Tím, že jim zaplatí drahé kluby, kam budou docházet jednou nebo dvakrát týdně, zápalu dítěte pro činnost nedosáhnou. Volné finanční prostředky, které dávají svým potomkům do rukou, jen svádí k nákupu zakázaných výrobků, jakými jsou cigarety a alkohol, potažmo drogy. Ať se to dospělým líbí nebo ne, děti ocení spíše volnou chvíli strávenou smíchem a radostí v přítomnosti svých rodičů. Jsou zrcadlem dospělých. Rodiče, kteří nemají čas na své koníčky, nemají čas ani na koníčky svých dětí. Nejsou seznámeni s jejich volnočasovými aktivitami, neznají jejich kamarády a vrstevníky, ani obsah a zaměření jejich zájmů. Dítě se učí využívat svůj volný čas nápodobou svých rodičů, a to hlavně aktivní účastí na společenských hrách, setkáních s přáteli, poznávacích výletech, procházkách či rodinných dovolených. Budoucí koníček našich dětí může být jen volné navázání na koníčky rodičů. Tím se pro obě strany rodiny otevírají další nevídané možnosti, jak být spolu, jak najít společnou řeč i v dobách nepříznivých pro rodinné vztahy. A přerod vztahu rodič-dítě do vztahu kamarád-kamarád je možný právě díky společně stráveným chvílím.

Hofbauer (2004) ve své práci *Děti, mládež a volný čas* říká: „*Vliv má rovněž realizace volného času uvnitř rodiny, podmíněná zejména způsobem jejího života, postojí a výchovnou praxí rodičů vzhledem k dětem nebo časovými a hmotnými předpoklady vytvářenými pro volnočasovou činnost. Připravenost rodičů umožňuje, aby v tomto ohledu nepůsobili ani jako činitel direktivně rozhodující, ani neponechávali volný průběh živelnosti, nýbrž byli spíše inspirátorem, iniciátorem nebo spoluorganizátorem aktivit svých dětí a celé rodiny. Někdy však mezi touto činností a skutečností zeje mezera a nejsou vyrovnávány ani handicapy dětí ze sociálně a výchovně slabších rodin. Přes všechny problémy však rodina zůstává východiskem, na němž v mnohém závisí bohatost současných zážitků dítěte a jeho připravenost na volnočasový život v dospělosti.*“

Prostředí, které rodiče pro své dítě vytvářejí, musí být vstřícné vůči zájmům a možnému rozvíjení vloh a talentu. Úkolem rodičů je zorganizovat svůj čas i čas dítěte tak, aby potomek zvládl splnit školní a domácí povinnosti a zároveň mu byl poskytnut dostatek času pro jeho koníčky, a také v rámci možností zajistit dostatek finančních prostředků pro rozvoj dětského talentu. Úmyslné zanedbávání aktivního trávení volného času z jakéhokoli důvodu je pro vývoj dítěte trestuhodným počinem ze strany rodičů.

1.3 Dítě ve světě počítačů

Fenoménem dnešní doby jsou počítače. Ať využívání sociálních sítí, brouzdání po internetu, či aktivní hraní počítačových her. Bohužel i v této oblasti se odráží nedostatek času a zájmu ze strany rodičů. Dítě se po návratu ze školy automaticky uchýlí k monitoru počítače a není-li rodičovská kontrola dostatečná, stráví u něj i několik hodin. Pominu-li fakt, že sedět u počítače a zírat na blikající obrazovku není zdravé, vážnějším problémem „počítačových závisláků“ je utlumování sociálních vztahů. Dítě, kterému k životu stačí bojovník s mačetou ve 3D provedení a jeho dokonalé zásahy proti zlu na záchranu světa, přestane umět komunikovat nejen se svými vrstevníky, ale i s dospělými, a to v jakékoliv situaci. Tím nechci říct, že zahrát si na počítači hru je v zásadě špatné, ale vše má mít svá pravidla.

Noční můrou nás rodičů je bledé dítě, zahleděné do obrazovky, zcela pohroužené do akční hry, se silnými brýlemi na očích. Dítě mistrně ovládá všechny zbraně, které má ve hře k dispozici, ale

když na něj v tělesné výchově letí míč, v lepším případě uhne, v horším dostane ránu do obličeje. Ve škole nemá přátele, tedy pokud se nenajde podobný počítačový „maniak“ se stejnými schopnostmi. Po vyučování odchází rovnou domů, kde sotva napíše domácí úkoly, už zapíná stroj. Ztrácí smysl pro realitu, pohyb a zdravé hry. S tím ruku v ruce přichází neschopnost navazovat sociální vztahy, komunikovat s okolím a jiné zásadní problémy.

Ale pokrok nezastavíme a počítače jsou, a v budoucnosti budou, neodmyslitelnou součástí nejen pracovního, ale i osobního života. Vystává tedy otázka: Kdy seznámit dítě s počítačem? Holčička, které je dnes 7 let, byla před počítač posazena z vlastního zájmu, když jí byly čtyři roky. Maminka vyhledala a povolila hraní her, které se týkaly rozpoznávání barev, hledání předmětů či oblékání princezen. Sedmiletá slečna ví, že k počítači může pouze se souhlasem rodičů a jen na povolené stránky. Dnes žačka druhého ročníku dokáže do prvouky vyhledat informace ohledně probíraných zvířat a zároveň dokáže poslat email. Je připravená na technické vymoženosti a přitom nežije ve virtuálním světě. Je to jen o schopnosti rodičů připravit pro dítě podmínky a nastavit pravidla. Počítač skýtá neskutečné možnosti ve vzdělávání a interaktivním učení dětí. Dobře zvolený software poskytuje dítěti možnost zvolit vlastní tempo hraní nebo učení. Ostatní média chrlí na děti množství všemožných informací bez ohledu na věk či schopnosti. Kdežto u počítače může dítě, a opět podotýkám se správným vedením rodičů, určovat samo tempo a čas, kdy se chce dozvědět něco nového a kdy si chce jen hrát. Ale i hry je třeba volit s rozumem. Velkou výhodou je také možnost zkoušet věci opakovaně. Počítač neznámkuje, nekárá, ale ani nechválí. Vhodně zvolené programy jsou velkým pomocníkem při výuce dětí s poruchami učení a také při zkliďňování a zabavení hyperaktivních dětí.

1.4 Nebezpečí internetu

Žádný extrém není vhodný, což znamená, že není dobře ani dítě úplně izolovat od informační techniky. Tato neznalost by se totiž v dnešní době mohla stát podkladem pro další patologický jev, který se mezi dětmi stále více rozšiřuje, a tím je šikana. Stejně tak nekontrolovaný pohyb po internetu skýtá mnohá nebezpečí. V našem století je velmi často skloňováno slovo kyberšikana². Kyberšikana není ničím novým, je to jen další forma šikany obecně. Zaujala mě definice šikany od Wannessy Rogers (2011), která říká: „*Podstata a řada mechanismů jsou u kyberšikany a tradiční psychické (nepřímé) šikany společné. Obě formy se dějí záměrně, opakovaně, zahrnují psychické násilí včetně symbolické agrese. Spojuje ji i to, že nepůsobí šrámy, modřiny, neteče při nich krev. Způsobují psychická traumata, rány, které nejsou vidět. Tato zranění bývají hluboká a obtížně léčitelná. Rozleptávají identitu člověka, dotýčný se cítí poníženy, bezvýznamný. Prožívá nejen virtuální, ale i skutečnou exkomunikaci ze společenství, kam patří.*“

K tomu, abych podrobně rozebrala příčiny šikany, potažmo kyberšikany, abychom dostali alespoň představu o tom, co přiměje lidskou bytost ve školním věku, aby trápila a ponižovala jiné lidi, bych potřebovala další bakalářskou práci. Na Základní škole O. Březiny v Jaroměřicích

---

² Kyberšikana – druh šikany, ve které útočníci např. nahrávají a natáčejí své oběti a záznamy poté zveřejňují na sociálních sítích (čerpáno <http://slovník-cizich-slov.abz.cz> – online)

nad Rokytinou byl v rámci preventivních programů vytvořen projekt s názvem „Víš, co ti hrozí na netu?“.

V rámci preventivního programu na téma kyberšikana byl zpracován projekt, ve kterém spolupracovala pedagožka Hana Jandová a její třída se členy zájmového kroužku Veselá filmařina. Nejprve byly s dětmi probrány lidské vlastnosti. Jak je dělíme na dobré a špatné, které vlastnosti jsou žádoucí a které bychom v sobě měli potlačit. Děti ve výtvarné výchově malovaly obrázky s tématy vlastností, např. jak si představují pýchu, dobrosrdečnost, škodolibost apod. (viz příloha č. 1) Poté bylo s dětmi formou diskuze a dialogu probráno téma kyberšikany a následně opět ve výtvarné výchově děti zpracovaly komiksy, které mapovaly jejich představy o nebezpečí číhajícím na internetu (viz příloha č. 2). Na základě těchto komiksů členové zájmového kroužku Veselý film zpracovali scénář pro krátký film s názvem „Kamarád z internetu“ a za pomoci vedoucího Jana Veselého jej natočili. Podle informací od vedoucího si děti zpracovaly vše samy, pomoc potřebovaly pouze se stříhem. Film byl promítán žákům druhého stupně v rámci občanské výchovy. Tento postup považuji za velice přínosný, neboť nejde jen o „tlachání“ a poučování, ale děti jsou vtaženy do děje, samy si mohou určovat, kterým směrem se jejich konání bude ubírat. A hlavně jim v hlavě zůstane mnohem více informací, protože mohly zapojit vlastní fantazii, názory a dovednosti. Za tento krátký film získaly děti 4. místo v krajské soutěži „Víš, co ti hrozí na netu?“ v kategorii hraný film – základní škola (diplom uvádím jako přílohu č. 3).

Závěrem této kapitoly bych chtěla podotknout, že dítě by mělo mít zdravý přístup ke všem možnostem trávení volného času. Sport nenahradí žádná akční hra. Soutěživost, smysl pro fair play, radost z vítězství a zároveň schopnost unést prohru a vítězi pográtulovat nenaučí žádná uměle vytvořená hra ve virtuální realitě. K tomu jsou třeba vrstevníci, kamarádi, soupeři a spoluhráči. Ty počítač nenahradí.

2 ZÁJMOVÁ A KULTURNÍ ČINNOST

2.1 Obec – místo pro kulturní vyžití

Kulturní i zájmová činnost se váže k místu, kde žijeme. Jiné možnosti jsou ve velkých městech jako je Praha či Brno, jiné ve městech okresních např. Třebíč nebo Jihlava. Bohužel omezenější možnosti jsou v malých obcích. Konkrétně budu hovořit o obci Jaroměřice nad Rokytnou.

Město Jaroměřice nad Rokytnou se rozkládá v tzv. Jaroměřické kotlině Jevišovické pahorkatiny na březích říčky Rokytné, do které na východním okraji města ústí Štěpánovický potok a na jižním okraji říčka Rokytná. Město je křižovatkou z devíti směrů. Jeho nadmořská výška je 422 m. Katastrální rozloha činí 51,36 km². V současné době má město více jak 4 000 obyvatel. V obci je vysoká nezaměstnanost, neboť zde není žádný velký podnik či firma, která by poskytovala pracovní příležitosti. Kromě mlékárny a dřevozpracujícího družstva funguje ve městě několik málo firem, které čítají max. 5 - 10 zaměstnanců. Většina obyvatel za práci dojíždí, nicméně nezaměstnaných osob je podle informací pracovnice Úřadu práce v Třebíči téměř 20%, a co je velmi nepříznivé, tento počet se již několik let pohybuje ve stále stejně rovině. Ovšem, o co chudší je město v oblasti pracovních příležitostí, o to bohatší je jeho kulturní minulost. V krátkosti se zmíním o historii, která je základním kamenem k současné kultuře města.

(Města a obce Vysočiny, brož.) „*Jaroměřice dle heraldické pověsti dal založit v r. 1131 Jaromír z rodu Přemyslovců, syn Bořivoje II., v místech, kde ulovil velkého jelena. Nejstarší písemná zpráva je v listině ve formulářové sbírce dvorské kanceláře Přemysla Otakara II. v roce 1250-1265. Jaroměřické panství mělo různé pány. Teprve v 17. st. se poprvé objevuje jméno Questenberk. Nejdříve Gerhard, pak Jan Antonín Questenberk, poté Jan Adam Questenberk³, který byl povýšen do šlechtického stavu. Teprve za tohoto majitele byla původní tvrz přestavěna na zámek, který se stal střediskem barokní hudby a divadla a také stavitelského a výtvarného umění. Zdejší zámeckou kapelu vedl významný hudební barokní skladatel F. V. Míča⁴, který zde uvedl první česky zpívanou operu *O původu Jaroměřic na Moravě*.*

Barokní zámek není jediná významná památka, kterou Jaroměřice mají. K těm dalším patří farní kostel sv. Markéty z let 1715-1732, krásný zámecký park skládající se ze dvou částí, anglické a francouzské. Zajímavé jsou také sochy umístěné v zámeckém parku z r. 1700-1737; dále pak některé domy a kašna na nám. Míru, bývalý klášter servitů; špitál a kaple sv. Kateřiny; hřbitovní

---

³ Jan Adam z Questenberka - majitel panství Jaroměřice nad Rokytnou a císařský úředník. V době vrcholného baroka první třetiny 18. století patřil mezi osvícené představitele šlechty na panstvích v zemích koruny české. Byl mecenášem a iniciátorem řady projektů v oblasti architektury, hudební a divadelní tvorby, znalcem malířství, sběratelem dobových hudebních nástrojů a naučných knih v širokém spektru svých zájmů.

⁴ Míča František Václav (* 5. 9. 1694 Třebíč, + 15. 2. 1744 Jaroměřice nad Rokytnou) - český skladatel, psal gratulační kantáty, oratoria a také opery, z nichž nejvýznamnější byla *O původu Jaroměřic na Moravě*, předváděná italsky a poprvé zazněla i česky.

kaple sv. Josefa, muzeum O. Březiny, bývalá sýpka ze 17. st., sloup Nejsvětější Trojice na náměstí Míru, sousoší Jana Nepomuckého na mostě z 2. poloviny 18. století.

V Jaroměřicích žil Otokar Březina, vlastním jménem Václav Jebavý, básník, který v letech 1901-5 působil na měšťanské chlapecké škole, později (1905-25) na měšťanské dívčí škole. Díky přítomnosti O. Březiny Jaroměřice navštívilo mnoho významných osobností. Mezi ně patří např. Jakub Deml, František Bílek, Josef Florian, F.X. Šalda, Jan Zahradníček, Karel Čapek a mnoho dalších. Nesmíme opomenout návštěvy prezidenta T.G. Masaryka, které se uskutečnily v roce 1906 a 1928. Jaroměřice jsou známy svou dlouhou kulturní hudební tradicí. Nejdříve byly proslaveny první česky zpívanou operou O původu Jaroměřic na Moravě od zde působícího F. V. Míči. Po II. světové válce zde proběhly hudební akce pod názvem „Helfertovo hudební léto“, a to v roce 1950. V r. 1954 byly v areálu zámeckého parku pořádány krajské slavnosti „Horácko tančí a zpívá“. Tyto slavnosti pak vystřídaly tzv. mírové slavnosti. K novodobé nejvýznamnější kulturní akci patří Mezinárodní hudební festival Petra Dvorského.“

2.2 Historie a současnost Základní školy v Jaroměřicích nad Rokytnou

Škola byla slavnostně otevřena v roce 1899. V nové školní budově byla nejdříve zřízena měšťanská škola chlapecká. Prvním ředitelem byl Josef Moučka. V roce 1902 se školní budova rozdělila na dvě části, a to chlapeckou a dívčí. Tehdejší ředitel Antonín Postupa zahájil výuku děvčat. V roce 1901 přichází na zdejší školu nový učitel Václav Jebavý, známý jako básník Otokar Březina⁵, který je pro budoucí kulturní vývoj města velmi důležitou osobností. Do roku 1905 učí chlapce na měšťanské škole, poté až do roku 1925 děvčata. Do svých žáků vléval vědomosti z jazyka českého, dějepisu, zeměpisu a dalších předmětů.

V červnu 2009 oslavila naše škola a celá jaroměřická veřejnost 110. výročí otevření školní budovy, která stojí v samém centru města. Dodnes nese název zmiňovaného básníka: Základní škola Otokara Březiny. Více jak sto let stará budova dýchne při vstupu na návštěvníka svým osobitým kouzlem. Prostorné a štukované chodby, schodiště s kameninovou dlažbou, vysoké, velké a vzdušné učebny. V osmdesátých letech minulého století byla postavena nová přístavba s dalšími třídami pro nejmenší žáky I. stupně, odbornými učebnami, novou školní jídelnou a kuchyní. Stará školní budova i nová přístavba prošly v letech 2003 až 2009 rozsáhlými rekonstrukcemi. Tyto se týkaly hlavně úprav sklepních a půdních prostor, topného systému a kotelny, výměny a přestavby interiérů, vybavení kanceláří, sboroven, učeben. Následovala výměna oken, zateplení obvodového zdiva na přístavbě, vybudování nového propojovacího traktu mezi oběma budovami.

Současný pokrokový ředitel školy PaedDr. Michal Scigel klade důraz na vybavenost školy nejen pro účely výuky, ale také pro účely mimoškolní činnosti. Zmínit se musím o výstavbě učebny vaření a počítačové učebny. Pro žáky je ve škole zbudováno Školní informační centrum, které mohou žáci využít po vyučování pro potřeby studia, kopírování, práci na počítači, je zde zdarma přístup k internetu apod. Také děti ze školní družiny s vychovatelkami jsou častými návštěvníky Školního informačního centra, neboť je zde k dispozici promítací plátno, DVD přehrávač,

---

⁵ Otokar Březina (1868 Počátky – 1929 Jaroměřice nad Rokytnou) - Přední básník generace 90. let 19. století. V jeho tvorbě se česká poezie nejvýrazněji vyrovnala s podněty soudobé evropské moderny, jmenovitě symbolismu.

televize a projektor. V listopadu 2010 byla dokončena stavba nové tělocvičny v rámci dotačního programu „Regionální operační program NUTS 2 Jihovýchod“. Tím byla rozšířena možnost využití gymnastického sálu, nářadovny a velké tělocvičny nejen pro výuku tělesné výchovy, ale hlavně pro různé tělovýchovné kroužky, jmenujme například zumbu pro děti, zumbu pro dospělé, nohejbal pro dospělé, taneční kroužky (mažoretky a taneční skupiny), lezectví, gymnastiku apod.

2.3 Zájmová činnost pod hlavičkou školy

Základní škola v obci poskytuje dle svých možností dětem různé kroužky. Jako vedoucí těchto kroužků pracují kromě stálých pedagogů také externí pracovníci, jejichž kvalifikace či schopnosti souvisí s oborem zájmové činnosti.

Provoz kroužků a platy vedoucích jsou hrazeny převážně ze školného, které škola vybírá od žáků. Částka se dělí na dvě části. Jedna část je přidávána na platy vedoucích, druhá část je připsána zájmovému kroužku na pomůcky, startovné na soutěžích, kostýmy apod. Žák se může zapsat do neomezeného počtu kroužků, jde jen o rozhodnutí jeho rodičů. Školné za kroužky nesmí překročit 1000 Kč, přihlásí-li se dítě do více kroužků a celková suma školného překročí 1000 Kč, zaplatí rodiče pouze tuto částku. Další kroužky v rámci školy by měl žák zdarma. Ačkoliv to tak může vypadat, nejde škole o to, aby byly děti zapsány v deseti kroužcích najednou, ale spíše se snaží vyjít vstříc finanční situaci rodičů. Podle názoru vedoucích jsou některé částky školného nízké, jinde zbytečně vysoké. Záleží na typu kroužku. Tam, kde děti nejezdí na soutěže, vystačí si s pomůckami školy (např. gymnastika – cvičební náradí je součástí vybavení tělocvičny), nebývá za rok celá částka utracena. Naopak, a nyní mluvím z vlastní zkušenosti jako vedoucí skupiny mažorettek, u tanečních kroužků jsou náklady na pořízení kostýmů, obuvi, na poplatky Ochrannému svazu autorskému za užívání hudebních děl, na dopravu na soutěže, startovné, odměny dětem apod., školné v žádném případě nestačí. Zde jsou tedy vedoucí kroužků nuceni žádat rodiče o finanční příspěvky i mimo školné. Škola zaručuje dopravu zdarma, jsou-li finanční možnosti, uhradí i startovné. Někdy však musí rodiče přispět dětem na stravu či ubytování. Řešením by bylo, kdyby vedoucí kroužku mohl přijmout za vystoupení taneční skupiny honorář. To však legislativa nedovoluje, proto děti vystupují pouze za občerstvení či malé pozornosti.

S vystupováním tanečních skupin, ale i pěveckých souborů jsou spojeny další problémy. Autobusová doprava, byť na malé vzdálenosti, je pro základní školu velmi drahá. Finanční situace školy tím omezuje počet účastí souborů na soutěžích. Bohužel, východisko není v dohledu, zvláště v naší obci, kde je vysoká nezaměstnanost, se kterou jde ruku v ruce špatná finanční situace rodin. Vedoucí skupin, které děti trénují právě pro vystupování na veřejnosti, zajišťují prezentaci souboru jen v okolí města, pro školu nebo na kulturních akcích města.

Neodmyslitelnou součástí mimoškolní výchovy pod hlavičkou základní školy je školní družina. Obecně družiny pracují s dětmi mladšího školního věku. V našem městě je možno družinu využívat pouze pro žáky prvních až třetích ročníků. Družina se postará o dítě, jehož rodiče jsou v zaměstnání. Práce ve školních družinách se zaměřuje na různé činnosti, včetně pohybových aktivit. V rámci školní družiny pracuje na Základní škole Otokara Březiny několik kroužků, o kterých se zmíním v následující kapitole. Několikrát měsíčně jsou pro děti připraveny v tělocvičně soutěže např. v běhu, skoku do dálky apod., k různým významným příležitostem v roce vychovatelky chystají pro děti tematické týdny, v době jarních a letních měsíců chodívají děti na procházky do přírody nebo na místní dětské hřiště. V předvánoční době je aktuální

„čertovský týden“, ve kterém budou děti vyrábět masky čertů, plnit čertovské úkoly a číst příběhy a pohádky o čertech, v období velikonoce vyrábí děti velikonoční dekorace, apod.

2.4 Nabídka zájmových kroužků v rámci základní školy

V naší obci je nabídka zájmových kroužků poměrně široká. V obci Jaroměřice nad Rokytnou nabízí zájmové kroužky Základní škola Otokara Březiny, Mateřská škola Jaroměřice nad Rokytnou a Město Jaroměřice nad Rokytnou. S dětmi a mládeží pracují také společenské a zájmové organizace.

Školní kroužky mě zaujaly svou rozmanitostí. Nejdéle fungujícím je kroužek Základů sportovní gymnastiky, jehož vedoucí se dětem a mládeži věnuje čtyřicet let. Jsme-li u těch „nej“ – nejnavštěvovanějším kroužkem je výtvarný kroužek Barvička, který je přístupný nejen žákům základní školy, ale po dohodě s vyučující a vedením školy i dětem předškolního věku. Vedoucí kroužku rozvíjí výtvarné schopnosti a cit pro estetiku pomocí arteterapie⁶ a artefiletiky⁷. *„Arteterapie je léčebný postup, který využívá výtvarného projevu jako hlavního prostředku poznání a ovlivnění lidské psychiky a mezilidských vztahů. Někdy bývá přiřazována k psychoterapii a jejím jednotlivým směrům, jindy je pojímána jako svébytný obor. Obvykle se rozlišují dva základní proudy, a to terapie uměním, v níž se klade důraz na léčebný potenciál tvůrčí činnosti samotné a artpsychoterapie, kde výtvořky a prožitky z procesu tvorby jsou dále psychoterapeuticky zpracovávány“* (čerpáno <http://www.arteterapie.cz/>).

„Artefiletika je reflektivní, tvořivé a zážitkové pojetí vzdělávání a výchovy, které vychází z vizuální kultury nebo jiných expresivních kulturních projevů (dramatických, hudebních, tanečních). Vizuální kulturou zde rozumíme výtvarné umění, vizuální stránky médií a estetické stránky hmotné kultury a přírody. Cílem artefiletiky je obohacování kulturního kapitálu žáků, rozvíjení jejich sociálních kompetencí a prevence psycho-sociálních selhávání prostřednictvím uměleckých aktivit reflektovaných v žákovské skupině“ (čerpáno <http://www.artefiletika.cz/>). Každoroční vysoký počet přihlášených dětí vypovídá o tom, že je veden dobře a zábavně.

---

⁶ Arteterapie – léčba uměním, využívání umělecké činnosti pro léčbu psychiky a osobnosti

⁷ Artefiletika - je výchovné pojetí, které využívá uměleckých výrazových prostředků k integrativnímu duševnímu rozvoji a k pozitivní prevenci psychosociálních poruch, zejména u dětí a mladých lidí. Cílem artefiletiky je poskytnout člověku příležitost k odhalení vlastních psychických možností i mezí, dát mu šanci nalézat jeho místo a jeho úlohy v lidském společenství a vybavit ho citlivostí k bolesti druhých bytostí.

(čerpáno z <http://slovník-cizich-slov.abz.cz>, online)

Další kroužky, které jsou dětem v rámci základní školy nabízeny, bychom mohli rozdělit do kategorií:

- sportovní;
- taneční;
- tvořivé;
- vzdělávací;
- hudební.

Mezi sportovní činnosti patří kroužek florbalu, volejbalu, horolezectví, střelecký kroužek, turistický kroužek, kroužek sportovních her, gymnastika a rybářský kroužek. Děti z volejbalového kroužku se aktivně účastní soutěží v rámci základních škol našeho okresu.

V taneční oblasti poskytuje škola kroužek Country stepu, Hip Hopu, moderního tance a mažorettek. Musím podotknout, že taneční kroužky základní školy velmi úspěšně reprezentují nejen školu, ale i své město na různých soutěžích. Zejména děti z Country stepu a ze skupiny mažorettek přivezly v minulých letech ne jeden diplom a dokonce i poháry za první místa v různých tanečních soutěžích. Ve městě jsou zpestřením a ozdobou téměř každé kulturní akce.

Mezi kroužky, jejichž náplní je tvorba, patří ty, které pracují v rámci školní družiny, Šikulky a Klubíčka. Zde děti vyrábějí tematické výrobky, které se hodí k danému období, výročí nebo jen náladě dětí. Obsahem kroužku Módní design je návrhářství a vlastní výroba šatů a oblečení. Dívky se pak se svými výtvary chlubí na kulturních akcích města či školy formou módních přehlídek. O výtvarném kroužku Barvička jsem hovořila výše.

Nejen zábavou živ je žák, a proto škola nabízí také vzdělávací kroužky. Sem patří Angličtina pro první a druhé třídy, počítačový kroužek a kroužek Učíme se jinak, vedený speciální pedagožkou školy, který je určen pro děti s dyslexií⁸, dysgrafií⁹, či jinou dysfunkcí.

Velmi důležitou součástí školy je pěvecký kroužek. Na škole funguje již přes dvacet let a v současné době jsou tu zastoupeny všechny věkové kategorie dětí prvního i druhého stupně základní školy. Zúčastňují se soutěží nejen ve sborovém zpěvu, ale ve zpěvu sólovém. Pěveckých talentů má naše škola opravdu mnoho. Oba sbory, jak mladší, tak starší, jsou velmi často využívány Městským kulturním střediskem v Jaroměřicích nad Rokytnou pro městské akce. Nedá mi, abych nezmínila největší chloubu reprezentace našeho města, a tou jsou Hudební slavnosti. Festival Hudební slavnosti představují spojení profesionální a amatérské hudby. Do města je pozván umělec, umělkyně či hudební skupina a děti z našeho pěveckého sboru nastudují jeho písně, které pak na koncertě společně s umělcem zazpívají. Koncerty se konají každoročně v Sále předků Státního zámku Jaroměřice nad Rokytnou a musím konstatovat, že vystoupení dětského pěveckého sboru společně s umělcem mívá obrovský úspěch. Reprezentaci města a školy je učiněno za dost a dětem to přináší ocenění jejich snahy, možnost krásně se obléknout a stát na

---

⁸ Dyslexie - porucha schopnosti a dovednosti čtení

⁹ Dysgrafie - porucha motorické složky psaní

pódiu vedle známých osobností, jakými jsou Věra Martinová, skupina Hradišťan, skupina Spiritual Kvintet, Gabriela Demeterová a další.

2.5 Existence zájmové a kulturní činnosti díky společenských a zájmovým organizacím

V Jaroměřicích nad Rokytnou pracuje několik společenských organizací, které se věnují výchově dětí a mládeže, a tím rozšiřují nabídku zájmových kroužků.

Mezi ně patří:

- TJ Destrukce Jaroměřice nad Rokytnou;
- Sbor dobrovolných hasičů Jaroměřice nad Rokytnou;
- TJ Sokol ČOS Jaroměřice nad Rokytnou.

Organizací je samozřejmě více, jmenujme např. MO Rybářský svaz Jaroměřice nad Rokytnou, Společnost Otokara Březiny či Orel Jaroměřice nad Rokytnou, ale pouze tři výše uvedené se zabývají otázkou mimoškolní výchovy dětí.

2.5.1 TJ DESTRUKCE

Nejvíce patrný zájem u dětí, je zájem o fotbal. Tímto druhem sportu se zabývá organizace TJ Destrukce Jaroměřice nad Rokytnou. Funguje zde několik „oddělení“ :

- přípravka mladší / starší;
- mladší žáci;
- starší žáci;
- dorost;
- muži B;
- muži A.

Celkem má organizace 100 hráčů, kteří aktivně reprezentují naše město.

Předmětem mého zájmu byla přípravka, skupina mladších a starších žáků a dorostu.

V mladší přípravce je evidováno 7 dětí, z toho dokonce jedna dívka. Starší přípravka čítá 10 dětí, z toho dvě dívky. Ve skupině mladších žáků pracuje 13 dětí, z toho dvě dívky a ve skupině starších žáků 12 dětí a z toho také dvě dívky. Mezi dorostenci již dívky nejsou, ale zato se zde k pravidelným tréninkům schází 18 chlapců. Všechny tyto skupiny se připravují na reprezentaci města ve skupinách „muži A“ nebo „muži B“. Dětem se věnuje 6 instruktorů, kteří práci s nimi věnují téměř 10 hodin týdně. Ohledně tréninků nemají instruktoři podle svých slov žádné problémy s docházkou a většinou ani s chováním. Co by však velmi ocenili, je aktivní přístup rodičů k mimoškolní výchově dětí. Vedoucí skupin sdílí názor, že za 200 Kč ročně je o děti velmi dobře postaráno několik hodin týdně. Děti, ale i jejich trenéři, by si od rodičů zasloužili

větší podporu alespoň na zápasech. To však bohužel není v jejich silách, jde pouze o chuť a zájem dospělých.

TJ Destrukce je financováno trojím způsobem:

- z rozpočtu města;
- z příspěvků hlavního sponzora a ostatních sponzorů;
- z členských příspěvků.

Každým rokem dostává TJ Destrukce z rozpočtu města určitou částku na podporu chodu organizace. Částka není fixní, záleží na celkovém vývoji příjmů města a zároveň také na zájmu radních. Jsou-li mezi radními sportovní fanoušci, dává rada města více peněz na sportovní aktivity. V opačném případě se investuje spíše do oprav a budování města. Nerada bych, aby z tohoto odstavce vyplynulo, že není dobré finančně podporovat zájmové organizace, to vůbec ne. Spíše bych tímto chtěla říct, že částka by měla být adekvátní k ostatním potřebám města a v neposlední řadě i k jiným organizacím. Neexistuje jen fotbal, jsou i jiné aktivity.

TJ Destrukce měla vždy jednoho významného hlavního sponzora, který financoval nákupy hráčů pro skupinu muži A, hostování hráčů a platy hráčů. Bohužel, peníze od těchto sponzorů nebývají využity pro výchovu mládeže a dětí. Po nákupech „dobrých“ hráčů pro mužstvo A, již na děti nezbývá. Práce s dětmi není finančně až tak náročná, jde spíše o udržování dresů v čistotě a dopravu dětí na soutěže. V těchto aspektech by byla vhodná pomoc rodičů. Vyprat dítěti jeho dres po zápase by mělo být stejnou samozřejmostí, jako hygiena dítěte. Tím by organizaci odpadly výdaje spojené s čistotou dresů a mohla by více přispět na dopravu nebo na „motivační“ pomůcky pro děti.

Členské příspěvky činí spíše symbolickou část financování organizace, neboť děti platí 200 Kč na rok, dospělí 300 Kč ročně. Vezmeme-li průměrný výtěžek z členských příspěvků 25 000 Kč ročně, nepokryje tato částka ani náklady na vytápění a údržbu budovy s šatnami a toaletami a údržbu trávníku.

Z výčtu financí, které tělovýchovná jednota průměrně ročně získá, je jasné, že instruktoři věnují svůj čas, trpělivost a schopnosti našim dětem téměř zdarma. Dle mých informací jediný trenér, který je „slušně“ zaplacen, je trenér mužstva A. Ostatní pracují jen za pocit z dobře vykonané práce.

2.5.2 SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ

Sbor dobrovolných hasičů byl založen v roce 1885 na popud tehdejšího starosty Vojtěcha Kussla. Městečko sužovaly četné požáry, které ne vždy byly nehodami. Ačkoliv by se zdálo, že sbor byl založen jen a pouze pro ochranu obyvatel, musím poznamenat, že se zabýval zejména činnostmi kulturními, osvětovými a národními, zvláště hasičským orchestrem byl sbor na Moravskobudějovicku vyhlášený. Bohužel se v roce 1890 rozpadl. Svou činnost obnovil o čtyři roky později na přímý pokyn okresního hejtmanství. Na počátku 20. století měl sbor jen málo aktivních členů a v případě požáru v obci museli pomáhat i ostatní občané městečka. Tehdy se vedení sboru rozhodlo pro pravidelný nábor nových členů a jejich výcvik. Ve třicátých letech se hasiči velmi aktivně vzdělávali ve svém oboru, ale zároveň byli velmi významným článkem

v jaroměřickém kulturním dění. V období okupace byla vzdělávací činnost dobrovolných hasičů zakázána, ale členové využívali každé příležitosti k posilování soudržnosti. Po válce se členové sboru začali věnovat hlavně preventivní činnosti. Snažili se o výchovu občanů k požární prevenci. Od padesátých let se základna rozrůstala, přišla na řadu i výchova mladých hasičů, účasti na soutěžích a samozřejmě aktivní pomoc při požárech či nehodách. V současné době mají naši dobrovolní hasiči respekt a uznání nejen v našem městě, ale i v rámci okresu, a to hlavně díky svému nasazení při pomoci u požárů, při kalamitách a přírodních katastrofách. Podle výroční zprávy z loňského roku (2012) zasahoval Sbor dobrovolných hasičů Jaroměřice nad Rokytnou 53x, a to u požárů, při dopravních nehodách, při odstraňování spadlých stromů na silnici, při čištění kanalizace a dalších akcích.

Ačkoliv jejich nejdůležitějším posláním je právě pomoc bližním, nemůžeme říci, že by výchova dětí a mládeže byla až druhořadá, naopak.

SDH Jaroměřice nad Rokytnou se stará o mimoškolní výchovu dětí a mládeže v těchto skupinách:

- mladší hasiči;
- starší hasiči;
- dorost.

Ve skupině mladších hasičů pracují 4 chlapci, ve skupině starších hasičů 14 dětí, z toho 7 děvčat. Skupina dorostu čítá 5 členů. Všechny skupiny trénují společně a mají jednoho instruktora. Při rozhovoru s instruktorem hasičů mě velmi překvapil fakt, že děti navštěvují tuto organizace naprosto bezplatně. Hasiči platí za děti členské příspěvky 100 Kč ročně, hradí jejich dresy, obleky, pomůcky pro cvičení i dopravné. Rodiče nestojí tento kroužek ani halíř. Financování zájmové činnosti dětí leží tedy plně na bedrech hasičů. Příspěvky z rozpočtu města jsou oproti příspěvkům např. na fotbal, téměř mizivé. SDH dostává částku na provoz zásahové jednotky, což je samozřejmě i v zájmu obce, ale hasičský sport není v očích Rady města sportem, tudíž na činnost zabývající se mimoškolní výchovou dětí přispívá směšnou částkou. Toto ožehavé téma je předmětem vášnivých diskuzí v našem městě, zatím se bohužel nedošlo k žádným závěrům, které by tuto situaci změnily. Členové hasičského sboru svůj boj prozatím vzdali a snaží se financovat svou činnost ze svého. Pořádají ve městě pompézni oslavu Dne dětí a večer pro rodiče taneční zábavu, v létě pak posvícenskou taneční zábavu a na jaře Rybí hody. Akce jsou hojně navštěvovány a mezi obyvateli velmi oblíbeny. Příjmy z těchto již tradičních akcí jsou využity právě na financování hasičského sportu, tedy pro mimoškolní výchovu dětí.

2.5.3 TĚLOCVIČNÁ JEDNOTA SOKOL

„Posláním ČOS je zvyšovat tělesnou zdatnost svých členů a vychovávat je k čestnému jednání v životě soukromém i veřejném, k národnosti, rasové a náboženské snášenlivosti, k demokracii a humanismu, k osobní skromnosti a ukázněnosti, k lásce k rodné zemi a úctě k duchovnímu dědictví našeho národa.“ (Všeobecné stanovы České obce sokolské, <http://www.sokol.cz>)

Tělocvičná jednota Sokol začala aktivně pracovat s dětmi teprve v posledních letech. Její zářná minulost v naší obci upadla do bodu nula po sametové revoluci, když její aktivní členové přestali mít o činnost zájem. Jednota vlastní nemovitost sokolovnu, ve které se snaží udržovat posilovnu,

společenský sál, místnost, kde zájemci hrají ping-pong a tenisové kurty. Již téměř 10 let se vleče záležitost pronájmu sokolovny městu, což však zřejmě není záměrem jihlavského vedení jednoty. Sokolovna tedy pomalu chátrá, protože jednota nemá dostatek financí na její kompletní opravu a údržbu. V loňském roce navázalo vedení jaroměřické odnože tělocvičné jednoty na svou dřívější činnost a začalo organizovat sportovní odpoledne pro děti. Za účast na těchto akcích se nic neplatí, přijít soutěžit a sportovat může dítě jakéhokoliv věku. Instruktoři pořádají soutěže ve vybíjené, košíkové, v běhu, skoku do dálky, ale také turistické a cyklistické výlety. V loňském roce se poprvé konal Dětský sportovní den u příležitosti oslavy Dne dětí.

2.5.4 CHRÁMOVÝ PĚVECKÝ SBOR

Chrámový pěvecký sbor je zájmovou organizací města, která není určena pro výchovu či zájmovou činnost dětí, nýbrž dospělých. Ale nebylo by správné takto důležitý prvek jaroměřické kultury opomenout.

Činnost Chrámového pěveckého sboru Jaroměřice nad Rokytnou započala za působení P. Josefa Peksy, který roku 1895 založil v Jaroměřicích Jednotu sv. Josefa, kde usiloval především o pěstování zpěvu. Velkým pomocníkem mu byl vynikající hudebník, upravovatel lidových písní komponista, regenschori Bohumír Pokorný. Roku 1935 přichází nový ředitel kůru učitel hudby Josef Reichel. Za jeho dlouhého působení sbor často spolupracoval se členy místního symfonického orchestru. Po Reichelovi vedli sbor varhaníci Vladimír Čech a František Vejtasa. Od roku 1986 se ujal řízení sboru profesor Alois Kunst. Jeho velice plodná činnost jako varhaníka, autora řady skladeb a úprav byla předčasně ukončena náhlou smrtí roku 1992. Od toho roku je sbormistrem Ladislav Šabacký, bývalý ředitel Základní školy Otokara Březiny.

Dnes má sbor na čtyřicet členů a pravidelně zpívá při církevních obřadech, slavnostních mších a tradičních vánočních koncertech. Sbor je také organizátorem koncertů zahraničních sborů a hudebních těles a také významným reprezentantem našeho města za hranicemi České republiky.

2.5.5 JEDNOTA SVATÉHO JOSEFA

Jaroměřická farnost je významným činitelem v oblasti kultury v naší obci. Tradiční kulturní akce, jako například Dětský karneval, zahájení školního roku, Mikulášská nadílka a další, pořádá jednota v Lidovém domě, který vlastní. Tento dům svým způsobem „supluje“ chybějící kulturní dům. Je zde menší divadelní sál, kde spřátelené farnosti, pod kterými pracují dětské divadelní spolky, připraví alespoň čtyřikrát do roka divadelní představení pro jaroměřické nejmenší občánky.

2.6 Zájmová činnost pro naše nejmladší děti

Mateřská škola byla v Jaroměřicích nad Rokytnou zřízena v roce 1975 a dle zřizovací listiny hospodaří jako příspěvková organizace města. Mateřská škola je šestitřídní, sídlí ve dvou

budovách propojených společným vestibulem, v němž se nachází kancelář a sklad potravin. V přízemí staré budovy je školní kuchyně a jedna nově vybudovaná třída. V 1. patře je umístěna další třída. Ostatní čtyři třídy sídlí v novějším pavilonu. Součástí mateřské školy je rozlehlá školní zahrada.

V mateřské škole je 6 celodenních tříd:

- třída - Veverky - děti 3 - 5leté;
- třída - Mravenečci - děti 3-6leté;
- třída - Kočičky - děti 3 - 5leté;
- třída - Motýlci - děti 5 - 7leté;
- třída - Berušky - děti 5 - 7leté;
- třída - Žabičky - děti 3-5leté;

Ani naše nejmladší děti ve městě nejsou ochuzené o zájmovou činnost. V současné době mateřská škola nabízí kroužky zaměřené na pohyb, zpěv, správnou výslovnost, divadelnictví a tvořivost. Každý den v týdnu je možno navštěvovat nějaký kroužek a jsou pořádány v rámci denního provozu mateřské školy, což je výhodou pro pracující rodiče, protože nemusí dětem zajišťovat dopravu a doprovod na místo. Děti si vedoucí kroužku vyzvedne osobně ve třídách a po skončení kroužku je zase do tříd doveze.

V mateřské škole jsou nabízeny tyto kroužky:

- pěvecký soubor Písnička;
- pohybové činnosti pro mladší děti;
- pohybové činnosti pro starší děti;
- logopedie;
- tvořivé činnosti pro mladší děti;
- tvořivé činnosti pro starší děti;
- divadelní činnosti (rozvoj vyjadřování a nácvik krátkých scének);
- školička (kroužek zaměřený na podrobnější přípravu na nástup dítěte do školy).

Za každý kroužek se platí školné 100 Kč za každé pololetí.

2.7 Podpora zájmové činnosti ze strany obce

Město ze svého rozpočtu každoročně vydává různě vysoké částky společenským a zájmovým organizacím. Bohužel v této době je třeba dobře zvážit výdej každé koruny. Budeme tedy spíše hovořit o samostatné činnosti Města Jaroměřice nad Rokytnou v rozvoji kulturní a zájmové činnosti.

Městské kulturní středisko v Jaroměřicích nad Rokytnou pracovalo do roku 2009 jako příspěvková organizace města. Po přehodnocení situace zastupitelstvem města bylo v roce 2009 jako organizace zrušeno a nadále pracuje jako oddělení MKS pod Odborem vnitřních věcí Města Jaroměřice nad Rokytnou. Tento krok s sebou nese svá pro i proti. Pozitivní změnou je, že kulturní středisko již nenese na svých bedrech účetnictví organizace, protože veškerá jeho agenda je v kompetenci Odboru finančního. Negativní dopady jsou však ve financování různých kurzů, honorářů pro osoby, které nevlastní živnostenský list na kulturní činnost (např. besedy

s cestovateli, apod.) a hlavně tímto krokem bylo Město Jaroměřice nad Rokytnou donuceno přihlásit se jako plátce DPH, čímž byly zdraženy činnosti jako jazykové či taneční kurzy, apod.

Oddělení Městské kulturní středisko Jaroměřice nad Rokytnou má svou vedoucí oddělení a je přímo podřízeno vedoucí Odboru vnitřních věcí. Oddělení má tři úseky:

- městská knihovna;
- kultura;
- turistické informační centrum.

MĚSTSKÁ KNIHOVNA

Knihovna je úsekem, který zabezpečuje knihovnické služby, vzdělávací a výchovné kolektivní akce, výstavy, soutěže, besedy pro školy i veřejnost a odbornou správu knihovnického fondu. Poskytuje veřejně přístupný internet, spravuje a aktualizuje internetové stránky knihovny a své akce a úspěchy publikuje ve Zpravodaji města a regionálním tisku.

KULTURA

Úsek kultury zajišťuje přípravu a pořádání kulturních a kulturně vzdělávacích akcí v rozsahu schválených rozpisem rozpočtu města a plánem činnosti pro uvedenou oblast, zejména: soutěže, koncerty, divadelní představení, výstavy, přehlídky, (akce většího kulturního rozsahu dodavatelsky), a jiné odborné akce, prezentace výtvarných děl, fotografií a jiných uměleckých předmětů všech kategorií umělců, semináře, kurzy a další, vede důkladný monitoring zájmu veřejnosti, po dohodě se školskými organizacemi zajišťuje školní kulturní programy. Shromažďuje, zpracovává a poskytuje informace o kulturních, sportovních a občanských činnostech v Jaroměřicích nad Rokytnou a v mikroregionu Rokytná¹⁰ prostřednictvím kulturního kalendáře. Pravidelně spolupracuje s kulturními, sportovními, občanskými a zájmovými spolky ve městě a těmto organizacím nabízí a poskytuje na úseku kultury spolupráci. Městské kulturní středisko dále spolupracuje s ochrannými svazy autorskými, monitoruje a administruje aktivní granty a dotace v oblasti kultury a cestovního ruchu, posuzuje jejich přínos a aktuálnost pro město. S touto činností je automaticky spjata povinnost zpracování žádosti o grant a konečného vyúčtování. Při zajištění bezpečnosti při kulturních akcích MKS úzce spolupracuje s Policií České republiky. Městské kulturní středisko má oznamovací povinnost u kulturních a společenských akcí vedení agendy poplatků ze vstupného.

---

¹⁰ Ekologický mikroregion Rokytná - Ekologický mikroregion Rokytná byl ustanoven na schůzi konané dne 16.12.1999 v Jaroměřicích nad Rokytnou. Členské obce jsou: Blatnice, Bohušice, Dolní Lažany, Dolní Vilémovice, Horní Újezd, Jaroměřice nad Rokytnou, Klučov, Kojetice, Kožichovice, Lesůňky, Lipník, Loukovice, Mikulovice, Myslibořice, Ostašov, Petrušky, Příštpo, Slavičky, Šebkovic, Výčapy, Zárubice.

TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM

Úsek Turistického informačního centra (dále jen TIC) zabezpečuje chod informačního centra městského úřadu, což obsahuje poskytování informací turistických i občanských pro potřeby města a městského úřadu. Informační centrum připravuje a vydává městské periodikum Zpravodaj, které vychází každý měsíc k 15. dni kalendářního měsíce. Dále vede kroniku města, výstřižkovou službu města a monitoring denního tisku. Tradiční náplní Turistického informačního centra je prodej turistických a propagačních materiálů města a poskytování služeb za úplatu. Mezi tyto služby patří kopírování, laminování, kroužková vazba dokumentů, tisk z PC a veřejný internet. Ve spolupráci s Odborem vnitřních věcí se podílí na prezentaci a propagaci města v tisku, na různých akcích typu Regiontour¹¹, časopisech, brožurách apod. Úzce spolupracuje s místními i celorepublikovými médii. Turistické informační centrum zabezpečuje prodej vstupenek na kulturní akce.

2.8 Zájmové činnosti v rámci Městského kulturního střediska v Jaroměřicích nad Rokytnou

Pod městským kulturním střediskem v obci pracovala do roku 2011 pouze taneční skupina zaměřující se na step a country tance. V loňském roce k ní přibyla také výuka na hudební nástroje. Původním záměrem města bylo otevřít v obci pobočku základní umělecké školy, ale s žádnou ZUŠ nebyla uzavřena dohoda. Umělecké školy nedisponují finančními prostředky na úhradu výjezdů pedagogů do vzdálenějších míst. Možnost úhrady části nákladů ze školného v případě naší obce také nebyla možná. O životní úrovni občanů města jsem již hovořila výše, tak ji tu nebudu znovu rozebírat. Nicméně zájem o výuku na hudební nástroje mezi žáky byl, tak se vedení města rozhodlo uzavřít dohody o pracovní činnosti s osobami vzdělanými v dané oblasti a pro školní rok 2012-2013 otevřelo kroužek výuky hry na klavír, hry na kytaru a hry na flétnu. Tyto kroužky jsou však podstatně náročnější na úhradu školného. Částka za výuku hry na hudební nástroj činí 1500 Kč za rok. V rámci měsíčního periodika, které naše město vydává, byl proveden průzkum zájmu dětí o hudební výuku, v dotazníku však nebyla uvedena výše školného, tudíž výsledky byly zkreslené. Dotazníky byly vyhodnoceny tak, že zájem o tento druh zájmové činnosti je velmi značný. Bohužel po zveřejnění výše školného není účast dětí vysoká, na kytaru se učí 5 dětí, na klavír 3 děti a na flétnu 2 děti. Obávám se, že díky této chybě při průzkumu nebudou v příštím roce tyto typy kroužků znovu otevřeny.

2.9 Druhy kulturních akcí pořádaných obcí

Achillovou patou jaroměřické kultury je absence kulturního domu či sálu a vybavení. Tato situace vede k tomu, že připravit divadelní představení či preventivní akce většího rozsahu není možné. Pořadatelé se musí spokojit se salóny či menšími sály, které jim nabízí restaurační zařízení. Pro akce menšího rozsahu, to se týká zejména dětských akcí, jsou tato místa dostatečná. Vzdělávací či rukodělné pořady jsou směřovány do prostor městské knihovny. Vzhledem

¹¹ Regiontour - Mezinárodní veletrh turistických možností v regionech, BVV Brno

k sociální situaci rodin nejsou akce, které vyžadují úhradu vstupného či kurzovního příliš vyhledávané, což znamená, že omezený prostor v knihovně je většinou dostačující. Ostatní akce pro děti jsou pořádány ve spolupráci se základní školou, čímž odpadá problém místa.

Za mého působení v Městském kulturním středisku dosahovala kultura zaměřená na děti vysoké úrovně. Drželi jsme se hesla „Kdo si hraje, nezlobí“ a snažili jsme se vymyslet a vytvořit prostředí, kde děti mohly využít svou soutěživost, talent, znalosti a dovednosti. Pro příklad uvedu některé velmi úspěšné akce, které se za doby mého působení v kultuře pořádaly. Několik let se v našem městě konala „obecní“ soutěž Jaroměřice hledají superstar. Pěvecké soutěže jsou mezi dětmi všeobecně oblíbené, a tak se nám hlásili zpěváci a zpěvačky ze širokého okolí. Vítěz soutěže měl možnost natočit vlastní singl v nahrávacím studiu, což pro děti z obou kategorií (děti mladšího a staršího školního věku) byl neobyčejný zážitek. Dalším projektem, který bych ráda zmínila, bylo publikování výtvarných prací dětí z našeho města v knize Město a obce očima dětí. Žáci v hodinách výtvarné výchovy měli za úkol namalovat památku či významné místo z okolí svého bydliště, odborná porota pak vybrala nejkrásnější obrázky a ty pak byly odeslány do Prahy. Spolu s dalšími kresbami dětí z jiných měst byla vydána velmi krásná kniha. Kromě tradičních akcí, jakými jsou dětské diskotéky či karnevaly, jsme organizovali také akce zaměřené na různé oblasti sociální výchovy, např. Den se záchranáři (zde se děti společně se svými rodiči zábavnou formou učily dát první pomoc při úrazech), Den s Policíí ČR (děti nejen soutěžily v dodržování dopravních předpisů na dopravním hřišti, ale také měly možnost prohlédnout si výbavu Zásahové jednotky Dukovany) nebo Den s Kynologickým klubem Moravské Budějovice, který byl zaměřen na výcvik psů a v posilování vztahu dětí a zvířat. Financování těchto akcí malých rozměrů jsme zvládli z městského rozpočtu a problémy s hledáním sponzorů tudíž nepadaly v úvahu.

Pokud však jde o organizace akcí většího rozsahu, je třeba využít všech dostupných možností. Pro naši obec je to zejména využívání grantů vypsanych Krajem Vysočina. V loňském roce jsme žádali o dotaci na oslavy 260. výročí úmrtí hraběte Jana Adama z Questenberka. V žádosti jsme uvedli přesný plán chystaných akcí, které měly zaplnit celý víkend. Akce začala koncertem dobové hudby, pokračovala muzikologickou konferencí, přednáškami pro školní mládež a dalšími a dalším koncerty. Žádáno bylo o částku 50.000 Kč, přiznána byla částka nižší. Abychom byli schopni pokrýt náklady spojené s organizací, ubytováním a stravou umělců, museli jsme program okleštit a také sáhnout do kapitoly v rozpočtu, která byla určena na jiné záležitosti kultury. Bohužel akce oslovila jen určitou komunitu znalců, domácí obyvatelstvo se oslav téměř nezúčastnilo.

Jaroměřické občany přitahují spíše akce lidové, nebo ty, na kterých je možno zřít umělce různých formátů. Jednou z největších a nejpopulárnějších akcí, která se stala tradičním letním zpestřením, je Mezinárodní hudební festival Petra Dvorského¹². Festival pořádá koncertní agentura ARS/KONCERT, spol. s r. o. ve spolupráci se Státním zámekem Jaroměřice nad Rokytnou a Městem Jaroměřice nad Rokytnou. Záštitu přebírají ministři kultury České i Slovenské republiky. Za třináctiletou éru zde vystoupilo na stovku různých interpretů nejen z České republiky, ale i ze zahraničí, jmenovitě Dame Kirri Te Kanawa, Monserat Caballé, Lea Andrew Davison, Eva Urbanová, Symfonický orchestr Olomouc, Fraggile a capella group, Peter Dvorský,

¹² Peter Dvorský (* 25. září 1951) - slovenský operní zpěvák - tenorista

Gabriela Beňačková, 4tet Jiřího Korna, častým hostem je Jelena Obrazcovova či nejznámější rómská kapela na světě Kale. Musím však konstatovat, že největší návštěvnost festivalu byla zaznamenána v roce 2011, tedy v roce, kdy Peter Dvorský oslavil své životní jubileum a do Jaroměřic nad Rokytnou mu přijely zazpívat české a slovenské hvězdy hudebního nebe. Rekordní počet diváků, tj. 5000 diváků, přišlo zatleskat Evě Urbanové, Sise Sklowské, Vašo Patejdrovi, Petru Kolářovi a hlavně panu Karlu Gottovi.

Další akcí, mezi občany města velmi oblíbenou, jsou Hudební slavnosti pořádané agenturou paní Mirky Strejčkové. Hovořila jsem o nich v souvislosti s pěveckým souborem Základní školy Otokara Březiny, nebudu se tedy opakovat, jen dodám, že prostředí Sálu předků Státního zámku Jaroměřice nad Rokytnou je velmi důstojné pro festival, který má ve svém podnázvu Spojení profesionální a amatérské hudby. Děti z našeho pěveckého souboru se mohou pyšnit spoluprací s takovými jmény jako je Gabriela Demeterová, Spirituál kvintet či Hradišťan.

Obvyklými oslavami v menších obcích jsou poutě či posvícení. V našem městě slavíme vždy druhý víkend v srpnu posvícení. Datum konání se kryje s konáním festivalu Petra Dvorského a vzhledem k dobrým vztahům s pořadající agenturou již léta můžeme využívat pódium a zázemí připravené pro umělce účinkující na festivalu. Tím mizí náklady na zapůjčení a postavení zastřešeného pódia a zajišťování zázemí umělcům, čímž na druhé straně vzniká významná rezerva finančních prostředků, které je možno využít ve prospěch honorářů pro umělce. Posvícenský program zajišťuje městské kulturní středisko, posvícenskou taneční zábavu má na svých bedrech sbor dobrovolných hasičů. V nedělním programu se snažíme ukázat umění a talent dětí z našeho města, tudíž zahajujeme vystoupením tanečních skupin, mažorettek, zpěváků a zpěvaček apod. Poté následuje program pro děti, ať již divadelní představení nebo vystoupení umělce, v minulých letech zde děti bavila zpěvačka Míša Růžičková, balónkoví klauni, nebo bublinové duo. Na závěr odpoledne vždy vystoupí hudební skupina nebo interpret, např. TURBO, Maxim Turbulenc, Kamelot a další. Statisticky se těchto tradičních oslav zúčastní okolo tisíce většinou místních občanů. To je vzhledem k sociální situaci ve městě velmi výrazná účast a my, jako pořadatelé, jsme na to náležitě pyšní.

Ve městě aktivně pracuje také Klub seniorů. Na jeho provoz je vybíráno každoročně 50 Kč od každého člena a ostatní náklady jsou hrazeny z městského rozpočtu. Senioři se scházejí pravidelně každý 3. čtvrtek v měsíci ve školní jídelně. Prostředí je netradiční, ale vzhledem k již zmiňované absenci kulturního domu či sálu, nemáme jiné řešení. Program „seniorských čtvrtků“ si připravuje organizační výbor ve spolupráci s městským kulturním střediskem. Zajímají se o různé oblasti života. V hojném počtu navštěvují přednášky o historii, zámcích či hradech, archeologii, cestovatelství, ale i o současných zájmech mladých lidí. Poslední přednáška, které jsem se zúčastnila jako člen filmařské skupiny Veselý film, byla o probíhajícím natáčení prvního amatérského, komediálně pojatého muzikálu s názvem Muzikál z léčebny. Ač se jednalo o práci lidí ve věku 20 až 40 let, seniory jejich promítání a vyprávění veselých historek z natáčení očividně bavilo a aktéři museli slíbit veřejnou premiéru muzikálu.

Odkazem velikána minulosti Jaroměřic nad Rokytnou je Společnost Otokara Březiny. O jejím vzniku a práci nejlépe pohovoří stať z webových stránek společnosti:

„Krátke po básníkově smrti byl jeho přáteli založen „Výbor pro uctění památky Otokara Březiny v Jaroměřicích nad Rokytnou“, který v listopadu 1929 rozeslal tiskopis, v němž apeloval na tehdejší kulturní veřejnost, aby finanční i duchovní podporou umožnila uchovat básníkovu pozůstalost v jeho posledním bydlíšti. Společnost Otokara Březiny (SOB) byla založena roku 1932. Jejím prvním předsedou byl ředitel gymnázia v Mor. Budějovicích Dr. Fišer. Zrušena byla

z rozhodnutí OV KSČ v Moravských Budějovicích roku 1949. K obnovení Společnosti Otokara Březiny došlo 7. dubna 1990 především zásluhou Ferdinanda Höffera, který se stal jejím předsedou. Díky němu byl zachráněn a opraven i dům, v němž O. Březina bydlel. Dům byl celý přeměněn na Březinovo muzeum. Generální opravu finančně zajistilo zastupitelstvo Jaroměřic nad Rokytnou pod vedením starosty Jaroslava Kuby. Hlavní náplní dle stanov SOB je šířit a prohlubovat znalost Březinova díla i života a morálně i materiálně podporovat bádání a studium básnickova díla i jeho přátel. SOB má v současné době kolem tří set členů. Výbor SOB sídlící v Jaroměřicích nad Rokytnou, vydává pro své členy dvakrát až třikrát ročně bulletin. Hlavní náplní bulletinu jsou příspěvky týkající se života a díla O. B. a jemu blízkých osobností, dále informace o kulturních akcích a besedách SOB, novinkách na knižním trhu a další potřebná sdělení.“ (<http://www.otokarbrezina.cz>)

Společnost Otokara Březiny (dále jen SOB) hospodaří jako zájmová organizace Města Jaroměřice nad Rokytnou a je částečně finančně podporována z rozpočtu města. Pořádá různé přednášky a besedy, kterých se zúčastňují nejen členové, ale i široká veřejnost. Náklady na pořádání těchto akcí nese SOB na svých bedrech.

Zvláštní kapitolou kulturních akcí pořádaných obcí jsou rukodělné a vzdělávací kurzy. V našem městě proběhlo mnoho pokusů o pořádání kurzů různých typů. Bohužel, mentalita občanů našeho města těmto kurzům nepřeje. Pro neplacení kurzovního byly zrušeny kurzy latinsko-amerických tanců, pro nízkou návštěvnost a tudíž nerentabilitu byly zrušeny jazykové kurzy angličtiny pro začátečníky, mírně pokročilé a pokročilé a kurzy němčiny pro začátečníky. Jediný kurz, který zaznamenal dlouhodobý úspěch a zájem občanů, je kurz Ovládnutí počítače a internetu pro začátečníky. Největší zájem byl v řadách seniorů a osob starších 50 let. Proběhl zatím ve dvou vlnách, další pokračování je plánováno na jaro 2013. Jednorázové rukodělné kurzy mají stabilní návštěvnost. Jeho účastníky jsou téměř stále stejní lidé, kteří mají zájem se naučit něco nového. Z těchto kurzů jmenuji např. kurz pletení z papíru, kurz výroby šperků či kurz výroby patchworkových¹³ velikonočních vajíček. Tyto a podobné kurzy jsou oblíbeny nejen u dětí, ale i dospělých. Pro děti jsou pořádány kurzy výroby karnevalových masek, vánoční či velikonoční výzdoby apod.

---

¹³ Patchwork - technika spojování jednotlivých, obvykle různobarevných kousků textilu do působivých obrazců

3 PREVENTIVNÍ ÚČINEK ZÁJMŮVÝCH A KULTURNÍCH ČINNOSTÍ

3.1 Výchovné potíže dětí obecně

Ta dnešní mládež, to za nás tohle nebylo.... tuto větu slychávají dnešní mladí, ale i děti z úst babiček a dědečků velmi často. A většinou se u tohoto prohlášení dotyční ošívají a obhajují, že to není pravda, že mladí jsou stále stejní. Ale jak se říká, na každém šprochu pravdy trochu. Nejde ani tak o to, že by dnešní děti či mládež byly výrazně odlišné než ty před šedesáti a více lety. Dle mého názoru jde spíše o odlišnost životních hodnot. Dnešní děti a mladí žijí v přetechnizovaném a uspěchaném světě, kde jsou kolikrát sami vhozeni do vody a nuceni plavat, aniž by byli předem varováni. Dříve byla nastavena jasná pravidla: farář, učitel a starosta měli vždycky pravdu. Byl-li výtečník potrestán od pana učitele 10 ranami rákoskou, doma raději ani nepípl, protože by ho rodiče potrestali za to, že rozzlobil pana učitele. Největší hrozbou pro tehdejší děti byla stížnost pana faráře na rušení výuky náboženství, návštěva pana učitele u rodičů spojená s poukázáním na nevhodné chování syna výtržníka. Dnes bohužel tyto meze nastaveny nejsou. Sama jsem matkou žačky druhé třídy a snažím se každé rozhodnutí paní učitelky podpořit a vždy o ní před dcerou hovořit hezky, ale znám rodiče, pro které je učitelka jen hloupá „ámoska“, která nepochopila mentalitu jejich miláčka. A tito miláčci pak šikanují spolužáky a někdy i samotné učitele. Ano, žijeme bohužel v době, kdy děti opovrhují svými učiteli a autoritami vůbec, v době, kdy se děti neprohání po ulicích při hře na schovávanou, ale komunikují s neznámými osobami přes internet a kamarády vlastně neznají, v době, kdy největším přáním k Vánocům je nový tablet a kdy kamarádství neznámá téměř nic. Za toto všechno ale nemohou jen děti samotné. Narodily se, stejně jako my, s dušičkou čistou a nepopsanou jako tabula rasa. Kde je tedy chyba? V rodičích a v rodině, ve škole, v životním stylu či dokonce ve společnosti? To je otázka. Wanessa Rogers (2011) v pracovních materiálech pro učitele, žáky a studenty cituje nositele Nobelovy ceny za etologii Konráda Lorenze, který říká *„Lidé jsou pohostinní a přátelští, když jejich kapacita pro sociální kontakty není stále přetěžována. Natěsnání lidských mas nese určitě velký díl viny na tom, že ve fantasmagorii lidských podob, jež se věčně mění, překrývají a mizí a už nedokážeme spatřit tvář bližního svého. Naše láska k ostatním se v masách bližních, kteří jsou příliš blízko, rozplyne beze stopy... Čím větší přelidnění, tím naléhavější nutností je pro jedince stranit se citové účasti... Nahuštění mnoha lidí v těsném prostoru vede skrze vyčerpání k rozmělnění mezilidských vztahů a k projevům odlidštění a ... bezprostředně také vyvolává agresivní chování.“*

Autorka této knihy poukazuje na to, že velké školy, do kterých své děti posíláme, jsou líhni všech typů sociálních patologií, slovní i fyzické agresivity, šikany, drogových závislostí. Souhlasím s jejím názorem, že v malých školách, ale i v jiných malých kolektivech, jsou mezilidské vztahy mnohem průzračnější a upřímnější. Ve velkých školách, kde je na relativně malém prostoru vměstnáno mnoho tříd s vysokým počtem žáků, se dá jen těžko diagnostikovat násilí a šikana, neboť v tom počtu dětí by musel být pedagog čaroděj, aby zvládl sledovat chování každého dítěte. Naštěstí v naší republice není tzv. „megaškol“ mnoho. V naší obci je ve třídách maximálně 25 – 26 žáků. Doby, kdy ve třídě bylo 30 a více žáků, myslím tím doby našeho dětství, tedy „Husákových dětí“, jsou nenávratně pryč, a to je dobře.

A jaké vlastně jsou ty výchovné problémy? Co považujeme za výchovné problémy a co jen za projev vzdorovitosti v určitém období vývoje dítěte? Problémové chování se neobjeví jen tak bez příčiny. Na to, aby přišla reakce, je třeba, aby proběhla akce. Děti s výchovnými problémy nejsou od přírody „problémové“, ale reagují na nějaký strach, úzkost, situaci v rodině, či ve škole, narušené sociální vztahy. Tyto příčiny jsou většinou způsobeny vysokou zaneprázdněností rodičů v prvních letech života dítěte či nedostatkem lásky a porozumění. A také si dovoluji konstatovat, že přílišný dostatek neefektivně využitého volného času a nedostatek rodičovské kontroly sice není přímou příčinou výchovných problémů, ale je rájem pro bujení zhoubných myšlenek v dětských hlavičkách.

Lehčími formami poruch chování jsou spíše společensky těžko přijímané zlovyky, nedisciplinovanost, vzdor, odmítnutí, neposlušnost či afektivní chování. Tímto obdobím života si projde téměř každé dítě, záleží na rodičích a pedagogích, zda jsou schopni toto chování zvládnout sami nebo bude zapotřebí pomoci psychologa např. v pedagogicko-psychologické poradně. Problémy jsou ve většině případů zvládnutelné, bez větších zásahů odborníků, pokud samozřejmě nepřesáhnou hranice únosnosti nebo netrvají nepřírozeně dlouhou dobu. Důležitým prvkem v prevenci výchovných problémů žáků je výchovné poradenství na školách. Dnešní výchovný poradce by se měl zajímat o problémy žáků, umět komunikovat s rodiči a zároveň dokázat naslouchat samotným dětem. Rodiče bývají v těchto situacích mnohdy bezmocní a hledají pomoc. Tu by měl poskytnout právě výchovný poradce, který zná školní prostředí, pedagogy a žáky samotné. Důležitá je také spolupráce se školním metodikem prevence. Ale zde je velmi často se objevující problém, ale jak říká Martínek (2009) „... *docházíme k dalšímu bolestnému místu našich škol. Nejsou řídké případy, kdy funkce výchovného poradce a metodika prevence je spojena v jednu a zastává ji jeden a ten samý pedagog. Ten se však dostává mnohdy do naprosto neřešitelné situace – nemá žádného kolegu, který by s ním mohl participovat na řešení problémových dětí, je tedy nucen za každých okolností poradit si sám, rovněž s problémovými rodiči mu nikdo nepomůže.*“ Tento jev jsem zachytila i na základní škole v naší obci, kde výchovného poradce i školního metodika prevence zastává mladá učitelka z prvního stupně. Zatím jsem neměla potřebu vyhledat její služby, tak nemohu potvrdit ani vyvrátit Martínkovu myšlenku.

3.2 Patologické jevy

Hovoříme-li o výchovných problémech jako takových, máme na mysli spíše projevy asociálního chování, tedy výskyt patologických jevů jako jsou útoky z domova, záškoláctví, toxikomanie, alkoholismus, kouření, gamblerství, agresivita či šikana. Toto chování mívá nějakou podstatu, motivaci a odstraněním těchto podnětů se většinou již neobjevuje.

Na rozdíl od antisociálního chování, které je, co do ohrožení společnosti a okolí, nejzávažnějším problémem. Každé takové chování naplňuje podstatu trestného činu a je postižitelné. Bohužel i po zásahu odborníků se tyto projevy většinou vrací a opakují, ba dokonce stupňují. Sem řadíme vandalismus, sexuální násilí, vloupání, krádeže, organizované násilí.

3.2.1 ZÁŠKOLÁCTVÍ

Záškoláctví je úmyslná a většinou předem promyšlená neúčast ve vyučování. Tento jev se vyskytuje spíše na druhém stupni základní školy a u pubescentů a je považován za velmi závažné

porušení školní řádu. Tresty jsou různé a odvíjí se od počtu neomluvených hodin, od napomenutí třídního učitele až po sníženou známku z chování. Počet neomluvených hodiny roste přímo úměrně s věkem.

Rozlišujeme dva typy záškoláctví:

- neplánované (Žák nemá předem rozmyšleno, že se vyučování nezúčastní.)
- plánované (Žák dopředu ví, že do školy nedejde.)

Záškoláctví je bohužel spojeno s dalšími rizikovými činnostmi, neboť dítě má důvod nejit do školy a hlavně čas, který by měl věnovat vzdělávání většinou tráví v restauracích, hernách či s partou vrstevníků ne zrovna bohubilou činností. Často je spojeno s toxikomanií, alkoholismem, tabakismem či gamblerstvím.

Příčinou záškoláctví mohou být:

- **Problémy ve škole** – neúspěchy, šikana, konflikty se žáky i pedagogy, nebo jen prostá nechut' vzdělávat se, strach z prověrek, neschopnost pochopit látku, neschopnost zvládnout vysoké nároky kladené na žáka ze strany pedagogů a školy, nebo naopak mimořádné nadání dítěte – dítě se ve škole nudí, je pro něj zbytečné se vyučování účastnit.
- **Problémy v rodině** – dysfunkční rodina, nedostatečný dohled rodičů, ať již díky přílišné zaměstnanosti nebo patologickému chování rodičů (týrání dítěte, alkoholismus, toxikomanie a další), přehnané nároky rodičů kladené na dítě, přílišná péče nebo výchova typu vojenský dril a s tím spojený vzdor dítěte – vzpoura proti rodičům.
- **Neefektivní trávení volného času** – rizikové chování s partou vrstevníků, volný čas trávený vandalismem, toxikomanií, alkoholismem, potřeba vytáhnout se před členy party, dokázat loajalitu vůči členům party, dále také chudoba rodiny dítěte a potřeba finanční hotovosti (dítě si obstarává peníze krádežemi, v nejhorším případě prostitucí).

Martínek (2009) o záškoláctví říká, že „v mnohých případech je záškoláctví v partách jednou z hlavních podmínek přijetí. Většinou se objevuje hlavní vůdce, ke kterému všichni vzhlízejí a snaží se jeho chování napodobit. Pobyt ve škole je nahrazován přítomností v partě, která je často provázena zneužíváním návykových látek, alkoholu, nejsou řídké případy, kdy se dítě pod vlivem vrstevníků dopouštělo v době vyučování vykrádání chat a jiných objektů, užívání motorových vozidel apod. Právě kriminalita dětí a mládeže má mnohdy své kořeny v záškoláctví. Za posledních dvacet let se počet stíhaných mladistvých zvýšil trojnásobně a dětí tři a půl násobně.“

Prevenčí záškoláctví je vnímavost pedagogů a rodičů, jejich vzájemná spolupráce a komunikace, příjemná atmosféra ve škole (dobré sociální klima), eliminace šikany ve škole, přizpůsobení požadavků schopnostem žáka a hlavně komunikace s dítětem ve škole i v rodině.

(čerpáno <http://www.ostrovzl.cz/prevence/zaskolactvi/>)

3.2.2 ÚTĚKY Z DOMOVA

Útěky dětí z domova jsou velmi závažným problémem, který je sice odborníky považován za „výchovní problém“, ale dovolím si oponovat a zařadit je spíše mezi problémy rodičů. Spokojené a šťastné dítě se domů vrací s radostí a cítí se zde v bezpečí. Nikdo nemá potřebu utíkat z místa, kde je mu dobře, je milován a má pocit jistoty a bezpečí. Utíká z prostředí, kde je mu ubližováno, kde se trápí, má strach či dokonce panickou hrůzu z přítomnosti „někoho“, kdo jej nemiluje. Hlavním důvodem k útěku z domova je tedy situace v rodině:

- Každé dítě vnímá hádky rodičů a případné roztržky, a následný rozvod rodičů si často klade za vinu.
- Domácí násilí páchané na matce a týraní dítěte, ať již psychické či fyzické, sexuální zneužívání – tato situace je v 99% držena v rodině jako tajemství a dítě je často zstrašováno, trápí se tím, že se nesmí svěřit, má pocit, že prozrazením rodinného tajemství zrazuje své milované rodiče, a tak raději řeší situaci útekem z domova.
- Nadměrná pracovní vyčíženost rodičů a neschopnost komunikace s potomky – dítěti sice není fyzicky ubližováno, netrpí nedostatkem přísunu financí a věcných darů, ale trápí se „nesoudržností rodiny“, nezájmem rodičů o jeho osobu, zájmy a problémy.

Útěky z domova mají rozlišné motivace. Podle hlavních příčin útěku je dělíme na útěky plánované a impulsivní.

Impulsivní útěky – impulsivní útěky nemají žádný předešlý plán, rozhodnutí dítěte je okamžité, většinou stojí na základě strachu z trestu či při pocitu nespravedlivého chování rodičů. Dítě se většinou nevzdálí daleko od domova, dokonce vyhledává úkryt u příbuzných či kamarádů. Najde se v brzké době po odchodu z domova a v dětské duši dochází k jakési úlevě.

Plánované útěky – plánovaný útek je mnohem závažnějším jevem než útek impulsivní. Motivací k takovému aktu je zejména pomsta, vzdor či zájem „ublížit“ rodičům či rodiči. Dítě má dopředu naplánováno jak, kdy a hlavně kam uteče. Většina takových útěků se děje v porozvodovém období, kdy dítě není spokojeno s postojem rodiče, kterému bylo svěřeno do péče, a utíká k druhému rodiči. Dalším motivem může být hledání vzrušení. V tomto případě dítě neutíká samo, přidávají se k němu členové party nebo kamarádi. Na útěku páchají trestnou činnost, ochutnávají drogy, alkohol, sex, zkrátka vše, co je doma zakázáno. Dítě má pocit, že jde do světa na zkušenou, ale bohužel tyto výlety nedopadají zrovna dobře.

3.2.3 TOXIKOMANIE, TABAKISMUS, ALKOHOLISMUS, GAMBLERSTVÍ

Zařadila jsem tyto čtyři druhy patologického chování do jedné skupiny, neboť u všech se jedná o závislostní chování.

Mladší děti se s alkoholem, cigaretami a drogami seznamují na základě zvědavosti nebo touze udělat něco zakázaného. Neznají účinky a negativní dopady užívání těchto látek, ačkoliv teoreticky se s těmito informacemi setkávají již v druhé třídě základní školy v rámci

preventivních programů (např. v ZŠ Otokara Březiny v Jaroměřicích nad Rokytnou probíhá v druhých ročních preventivní program Od první třídy bezpečně bez rizika, který připravuje sdružení STŘED¹⁴ a zaměřuje se na užívání návykových látek, učí děti jednat s dospělými agresory – lákání dětí do auta, únosy apod.). Přesto děti ovládne chuť zkusit, „co to udělá“, zejména pod nátlakem kamarádů a party. S gamblerstvím je to jiné. Příležitost dělá zloděje... toť známé rčení, které se v tomto případě do puntíku plní. Dítě s dostatečným přísunem financí, nadbytkem nevyužitého volného času a nedostatečnou kontrolou rodičů nemá problém vyhledat dnes už jakoukoliv restauraci či hernu a zde se „pobavit“ u automatů. Kontrola personálu je většinou těchto zařízení mizivá či dokonce žádná.

Všechny tyto typy patologického chování vedou k trestné činnosti. Sehnat peníze na drogy, automaty či alkohol není jednoduchá věc a začíná to drobnými krádežemi doma (od hotovosti z peněženek až po prodej elektroniky a majetku rodičů) a končí vykrádáním různých objektů apod.. Nezřídkou končí tyto děti ve výchovných ústavech, protože jejich chování se opakuje a nabírá na intenzitě.

3.2.4 ŠIKANA

Šikana je stará jako lidstvo samo. Jsou různé druhy šikany, záleží na tom, kde se děje, kdo šikanuje a jakým způsobem. Zde budu hovořit o šikaně ve škole, neboť patří mezi patologické chování dětí. Šikana není jen bití, ponižování a fyzické násilí vůbec, jak má zřejmě téměř každý zafixováno, ale za šikanu lze považovat i pravidelně „ukradenou“ svačinu partičkou spolužáků. Jde o projev agrese ze strany toho, kdo šikanuje. A co to vlastně agrese je? Zdeněk Martínek (2009) v knize Agresivita a kriminalita školní mládeže definuje agresi jako „...výpad či útok – jednání, jímž se projevuje násilí vůči některému objektu, nebo nepřátelství a útočnost s výrazným záměrem ublížit..... Jiná definice agrese ji považuje za jednání, které je provedeno se záměrem ublížit nějaké osobě nebo ji přimět k tomu, aby vyhověla. Kromě fyzické agrese může jít o psychická či emocionální zranění, jako je zastrasování, zlostouzení, vyhrožování apod.“

Vyvstává otázka, kde se v dětech bere touha ublížovat druhému dítěti, potažmo slabšímu. Co je příčinou zvýšené agresivity dětí? Genetika? Pravda, nemůžeme chtít, aby syn silně agresivního otce měl nad hlavou svatozář. Povahový rys, jímž zvýšená agresivita je, se musí otisknout do charakteru dítěte. Ale co když je v rodině všechno v pořádku, žádný z rodičů se nechová agresivně a rodinné prostředí je nepatologické, a přesto se dítě chová extrémně agresivně? Jak říká Zdeněk Martínek (2009) „pak je možné, že agresivita jedince představuje geneticky podloženou biologickou abnormitu.“

Vraťme se k šikaně jako takové. Není bohužel výjimkou, že učitelův nezáměr či dokonce jeho vlastní agresivita vytváří příznivé prostředí pro šikanu. Jeho, věřme, že nevědomé, označování některých žáků za méněcenné jen proto, že potřebují např. více času na matematické úkoly, pak dovoluje dětem beztrestně tohoto jedince napadat. Proč ne, učitel také může. Pedagog, který

¹⁴ Občanské sdružení STŘED pomáhá lidem v předcházení a řešení problémů, soustřeďuje se na primární prevenci nežádoucích jevů na základních školách, poskytuje sociální asistenci, vzdělává sociální pracovníky a pedagogy, poskytuje lidem pomoc prostřednictvím Linky bezpečí, atd.

nechce tuto situaci ve třídě dopustit, komunikuje se slabším či hendikepovaným dítětem vstřícně a povzbudivě, aby nedocházelo ke špatnému sebehodnocení žáka, ale také k negativnímu hodnocení ze strany spolužáků. Na závěr této podkapitoly použiji větu Zdeňka Martínka (2009), která mě velmi zaujala „...*tento pozitivní postoj učitele je nakažlivý do té míry, že třída vyladěná na spolupráci nejde přeladit na zlobení.*“

3.2.5 VANDALISMUS

Vandalismus je nesmyslné a nemorální ničení věcí, které slouží k potřebě široké veřejnosti. Typickým příkladem je sprejersství. Stačí se rozhlédnout kolem obchodního domu v naší obci (a nejen tam), kde se mládež po setmění schází, a dozvíte se velké množství velmi hodnotných informací, kdo a co kde dělal, s kým a co dělal, komu a jaký název přidělil. Mládeži tato činnost přináší pocit velikosti a radosti nad výbornou zábavou a využitím svého volného času. Vandal je slovo odvozené od názvu germánského kmene Vandalů, kteří vyplnili Řím. Z toho je obsah slova vandal více než patrný.

3.3 Prevence patologických jevů

Cílem výchovy obecně, tedy nejen té mimoškolní, je působit na děti tak, aby byly schopny odolat nástrahám života, dobře se rozhodovat v těžkých situacích a vybavit je do života příslušnými schopnostmi a kompetencemi. Patologické jevy se nejčastěji vyskytují u dětí bez zájmů, u dětí, které sice zájmový kroužek navštěvují, ale je to spíše ambice rodičů a u dětí, kde chybí základní pilíř výchovy, a tím je rodičovský dohled. Matoušek (2011) tvrdí, že monitoring ze strany rodičů je parametr, který má prokazatelnou souvislost s delikventním chováním dítěte. Rodiče mají mít dostatečné informace o tom, co dělá dítě ve volném čase, s kým se stýká, kde se zdržuje, není-li doma, jak a kdy se vrací domů apod. Nedostatečná kontrola vede k delikventnímu chování dítěte v časném či pozdějším věku. Stejnou měrou je podle Matouška (2011) rizikovým faktorem chybějící „element“ v rodině, a to ať ženský či mužský. Syn postrádá vzor mužského chování, který by mohl napodobit či se s ním ztotožnit a dceři chybí model mužského zastoupení a jeho funkce v rodině.

Hájek (2008) říká, že „*prevence sociálně patologických jevů spočívá především v budování kvalitních sociálních vazeb a vztahů... Nedostatek kvalitních sociálních kontaktů a nenaplněnost volného času vede k útěku od reality k zástupným činnostem.*“

Pro nás je důležitá funkce organizované zájmové činnosti, kterou si dovoluji stejně jako Hájek (2008) považovat za primární prevenci nežádoucích jevů. Vedoucí zájmových kroužků zaplňují volný čas dětí organizovanou činností, čímž zamezují nežádoucímu chování. Ovšem nejde jen o to, připravit dětem program, jde o vytvoření návyků na efektivní a aktivní trávení volného času. Aktivity ve volném čase mají děti naučit využívat svého volna ve prospěch svého zdraví či zálib a zároveň jej uznávat jako životní hodnotu.

3.4 Rozvoj zdravé osobnosti díky efektivnímu trávení volného času

Efektivní trávení volného času dětí a mládeže znamená výchovu v jejich volném čase. Dospělý, který se dětem v jejich volném čase věnuje, má ve svých rukou velkou moc. Má možnost svým jemným vedením utvářet či dotvářet individuální rysy dítěte, zejména v sociálních interakcích. Organizovaná činnost v malé sociální skupině ovlivňuje postoje dítěte k ostatním dětem, učí je, kdy považovat druhého za soupeře a kdy s ním spolupracovat, učí je vhodně volit rozhodnutí a chování nejen ve svůj prospěch, ale ve prospěch celé skupiny. Rozvíjí a usměrňuje dětské zájmy, učí děti překonávat neúspěchy a prožívat úspěchy z ostatními členy skupiny. Velmi důležitým pojmem v této kapitole je motivace. Zájmy patří mezi vlastnosti aktivačně - motivační, což znamená, že zájmy nás aktivují k nějaké činnosti, kterou uspokojíme své potřeby. Velmi úzce souvisí se schopnostmi, vlohami, ale i nadáním. Dítě se zaměřuje na činnosti, ve kterých je úspěšné a může využít svých schopností. Těžko budeme dítě bez hudebního sluchu a hlasu nutit, aby chodilo do pěveckého sboru a snažilo se zpívat sólové písně. Tím bychom podkopávali jeho sebevědomí a veřejně je ponižovali. Raději podpoříme jeho schopnost zachytit na papír spolužákův portrét a necháme dítě navštěvovat výtvarný kroužek. Zde se bude cítit úspěšné a jeho úspěchy je budou motivovat ke studiu nových technik kreslení a v budoucnu mu výtvarná činnost může být nejen koníčkem, ale třeba i povoláním.

Dítě, jehož rodiče vhodně rozvíjí jeho schopnosti správným zařazením do zájmových kroužků, je v budoucnu schopno lépe rozhodnout o svém povolání a uplatnění ve společnosti. Děti, které jsou členy nějaké skupiny, ať už sportovního či tanečního kolektivu, většinou pak samy v dospělosti pokračují ve výchově dětí a mládeže právě prostřednictvím vedení nějakého zájmového kroužku a své děti vedou k různorodým zájmům. Je to uzavřený kruh, který je v tomto ohledu buď pozitivně, nebo negativně laděný.

Jak říká Bedřich Hájek (2008) zájmová činnost vhodně podporuje, podněcuje a rozvíjí samostatnost, tvořivost a společenskou aktivitu a tím vede děti k účasti na politickém, kulturním a hospodářském životě. V rámci zájmových činností dochází k osvojování sociálních dovedností a jsou výrazně rozvíjeny sociální kompetence.

Podle Hájka jde o tyto schopnosti:

- schopnost přijatelného vyjádření odlišného názoru, než jaký zastávají vrstevníci, rodiče nebo učitelé;
- schopnost požádat o jakoukoli laskavost osoby v sociálním okolí;
- schopnost zahájit rozhovor s vrstevníkem či dospělým;
- schopnost pozvat vrstevníka k účasti na nějaké činnosti či hře;
- schopnost pochválit druhého a zároveň pochvalu přijmout;
- schopnost požádat o pomoc při řešení určitého problému;
- schopnost odmítnout nerozumný návrh, odolat tlaku vrstevníku chovat se nevhodným způsobem.

Shrneme-li funkce výchovy ve volném čase, jde nám, vedoucím zájmových kroužků, nám rodičům a nám pedagogům o to, abychom dětem usměrňovali režim dne tak, aby vyhovoval zvláštnostem jejich osobností, aby se střídali odpočinek, povinnosti (práce), tělesné aktivity a duševní činnosti a aby dokázaly uspět v malém i velkém kolektivu, čemuž je právě volnočasová kolektivní aktivita učí. Vedeme děti ke zdravému způsobu života, smysl pro fair play, schopnost dodržovat určená pravidla, respektovat nejen spoluhráče a protihráče ve hře, ale i v životě.

Aktivním podporováním dítěte v činnosti, ve které je úspěšný, stimulujeme jeho sebevědomí a uspokojujeme potřebu uznání, rozvíjíme talent. Prostřednictvím hry umožňujeme dětem prožívat a být tvůrcem děje, ne jen pasivním posluchačem teorie. Podle Hájka (2008) je hra jedinou činností, která je nezbytná pro harmonický rozvoj osobnosti. Děti se při ní baví a vytváří si první základy smyslu života, hra je pro děti přirozeností. Hra je simulací – něco předstírá a napodobuje. Vytváříme modelační situace, které připravují děti na skutečné a reálné problémy. Děti se tak mohou formou hry připravit na vážné i radostné životní etapy. Hra je nástrojem poznání pro toho, kdo si s dětmi hraje a nástrojem sebepoznání pro samotné děti. Při hře není důležitý výsledek (Hájek, 2008), ale průběh hry, komunikace, chování dětí, určení dominantního vůdce kolektivu, rozhodování a celkové naplňování „rolí“ hráčů. Hra je prostorem, kde se musí dodržovat pravidla a přísný řád. Jsou sice jiná, než ve skutečném světě, ale učí dítě pravidla ctít a osvojovat si je. Hra je terapií pro všechny děti. Hra je nezbytnou součástí dětského života a naší povinností je jít jim příkladem a našim dětem umožnit hrát si.

L. Annaeus Seneca řekl: „Dlouhá je cesta přes pravidla, krátká a vydatná přes příklady.“

PRAKTICKÁ ČÁST

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Úvod

V praktické části jsem se zaměřila na analýzu zájmové činnosti dětí ve čtvrtých, pátých a devátých třídách Základní školy Otokara Březiny v Jaroměřicích nad Rokytnou, přičemž výsledky budou zpracovány do tabulek a grafů. Dále jsem svou pozornost zaměřila směrem k vedoucím zájmových kroužků, kteří se vyjádřili k tématům náplně kroužků, spolupráce s rodiči, kázně členů kroužků a finanční náročnosti. Na základě získaných dat z dotazníků vyhodnotím zájem o určité zájmové činnosti a vliv efektivního trávení volného času na školní výsledky u dětí čtvrtých, pátých a devátých ročníků. Z informací získaných pomocí rozhovorů s vedoucími zájmových kroužků zhodnotím zájem a spolupráci rodičů a finanční dostupnost kroužků v Jaroměřicích nad Rokytnou.

Cílem šetření mezi žáky základní školy je nalézt odpovědi na otázky:

- O jaké činnosti je mezi dětmi největší zájem?
- Zda a jaký vliv mají tyto činnosti na školní výsledky?
- Zda jsou rodiče vzorem pro své děti v oblasti aktivního trávení volného času?

Nejprve se budu věnovat uskutečněným rozhovorům a jejich vyhodnocení, poté zpracuji dotazníky do zmiňovaných tabulek a grafů.

4.2 Technika výzkumu

4.2.1 Dotazník

Nejprve jsem shromáždila informace potřebné pro provedení výzkumu, vybrala cílovou skupinu dětí pro dotazník a vedoucích kroužků pro rozhovor. Vytvořila jsem podklady pro část kvantitativního výzkumu, kterou bylo dotazníkové šetření mezi žáky čtvrtých, pátých a devátých ročníků. Dotazník se skládá z 12 uzavřených a 2 otevřených otázek. Otázky jsou zaměřeny na informace o množství volného času, způsobu jeho trávení, členství v zájmových kroužcích, školní výsledky a na podíl na kulturním životě v obci. Dvě otázky se týkají rodičů a rodiny. Na vyplnění dotazníků jsem třídním učitelům poskytla dva týdny času. Dotazník je uveden na str. 49.

4.2.2 Rozhovor

Podstatou rozhovoru je zjištění reálného stavu věci. Mezi výhody patří fakt, že jsou získány informace o různých skutečnostech v hlubším a širším zaměření. Tato data jsou poté porovnatelná. Nevýhodou je časová náročnost.

Při přípravě otázek pro rozhovor jsem se zamýšlela nad tím, jaké informace potřebuji zjistit, abych mohla odpovědět na stanovené otázky ohledně oblíbených činností dětí, vlivu na školní výsledky a vliv rodičů na zájmovou činnost dětí. Údaje získané z rozhovorů jsem zpracovala formou kazuistiky a ke každému z nich vložila svůj komentář.

Vedoucím kroužků jsem položila těchto devět strukturovaných otázek.

1. Kolik dětí navštěvuje váš kroužek? Je počet ustálený?
2. Náplní vašeho kroužku je týmová hra nebo individuální rozvoj dítěte a samostatná práce?
3. Máte každý nový školní rok nové členy?
4. Kolik korun stojí zápisné do kroužku? Myslíte, že je adekvátní k službám, které dětem poskytujete, nebo je spíše přizpůsobeno finančním možnostem občanů v obci?
5. Je účast dětí pravidelná? Myslíte, že rodiče dohlížejí na pravidelnou docházku?
6. Zúčastňují se děti soutěží? Stalo se Vám, že jste na soutěž nemohl/a díky absencím členů postavit odpovídající tým? Byly z této neúčasti vyvozeny nějaké důsledky či závěry (vyloučení z týmu apod.)
7. Je spolupráce s rodiči na dobré úrovni? Jakým způsobem s rodiči spolupracujete?
8. Mají děti v kroužku problémy s kázní?
9. Jak dlouho se práci s dětmi a mládeží věnujete?

5 INTERPRETACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU

5.1 Rozhovory s vedoucími zájmových kroužků

Rozhovory s vedoucími zájmových kroužků byly uskutečněny v průběhu ledna 2013. Osloveni byli tyto respondenti:

- Ing. Hana Jandová, školní zájmový kroužek Barvička;
- Jaroslava Kunstová, školní zájmový kroužek gymnastika;
- Petr Hobza, školní zájmový kroužek počítačový;
- Mgr. Růžena Cikánková, školní zájmový kroužek pěvecký sbor;
- Bc. Pavlína Diblíková, školní zájmový kroužek střelecký;
- Lucie Holánková, školní zájmový kroužek taneční skupina Our style;
- Bc. Jan Veselý, školní zájmový kroužek Veselá filmařina;
- Mgr. Romana Kubíčková – školní zájmový kroužek Dancestep ml. žákyně, TS Dancestep - zájmový kroužek Města Jaroměřice nad Rokytnou;
- Libor Pecka – zájmový kroužek společenské organizace TJ Destrukce (fotbal);
- Martin Vodička, zájmový kroužek společenské organizace Sbor dobrovolných hasičů;
- Simona Bajgarová, soukromý taneční kurz Zumba pro děti;

ING. HANA JANDOVÁ, ZÁJMOVÝ KROUŽEK BARVIČKA

Vedoucím školního zájmového kroužku Barvička je Ing. Hana Jandová, učitelka výtvarné výchovy a dějepisu na Základní škole Otokara Březiny v Jaroměřicích nad Rokytnou. Z rozhovoru s ní vyplývá, že kroužek navštěvuje velký počet dětí, který se v posledních letech pohybuje mezi 25 -35 dětmi. V letošním roce byly děti rozděleny do dvou skupin. Kroužek navštěvují i děti předškolního věku, proto se vedoucí snaží vést starší děti k tomu, aby plnily funkci asistentů a těmto malým dětem pomáhaly a podporovaly je. Práce v kroužku je jak individuální, tak kolektivní. Školné činí 500 Kč na školní rok, částka je považována za adekvátní a nemá vliv na počet členů. Každoročně přibývají členové noví, základna kroužku bývá dlouhodobě ustálená. Děti se hlásí téměř po celou dobu studia na základní škole. Ti nejlepší se zúčastňují celorepublikových výtvarných soutěží. Spolupráci s rodiči považuje Ing. Jandová za výbornou, děti jsou ze strany rodičů podporovány ve své činnosti, dohlížíjí na pravidelnou docházku dětí do kroužku a aktivně se zajímají o jejich tvorbu. Vedoucí kroužku s rodiči komunikuje osobně, emailem i telefonicky, jsou zváni na výstavy a vernisáže. O práci dětí v kroužku Ing. Jandová pravidelně informuje v obecním periodiku, v tisku a samozřejmě na webových stránkách školy. S kázní žáků není v kroužku problém. První část dvouhodinovky je věnována aktivní diskuzi o tom, co by děti rády tvořily, učitelka je otevřená vůči názorům dětí, druhá část je naplněna individuální prací na výtvarných dílech. Na oblíbenosti kroužku se jistě podílí otevřený a aktivní přístup pedagožky a její 27letá praxe s mimoškolní výchovou dětí.

Zájmový kroužek Barvička rozvíjí výtvarné a estetické schopnosti, podporuje zájem o krásu přírody a okolí vůbec, snahou pedagožky je rozpoznat výtvarný talent již v raném dětství a podporovat dítě při přechodu do Základní umělecké školy.

JAROSLAVA KUNSTOVÁ, ZÁJMOVÝ KROUŽEK GYMNASTIKA

Dalším hojně navštěvovaným kroužkem je průpravný kroužek gymnastiky, který vede paní Jaroslava Kunstová. Sama byla aktivní gymnastkou, která reprezentovala nejen základní školu, ale i město Jaroměřice nad Rokytnou. Gymnastiku navštěvuje průměrně 25 dětí, v posledních letech se jejich počet příliš nemění. Podle slov vedoucí byl dříve kroužek výběrový, tedy pro děti pohybově nadané, tudíž byla členská základna podstatně menší. Nyní se výběr dětí nedělá. Kroužek rozvíjí zejména individuální vlastnosti, část výcviku je však zaměřená i na týmovou spolupráci. Školné je stanoveno na 300 Kč na školní rok a ze strany vedoucí je považován za adekvátní jak vzhledem k času a službám dětem poskytovaným, tak k finančním možnostem rodičů v obci. Vzhledem k tomu, že kroužek již není výběrovým, nezúčastňují se děti soutěží a tím není třeba výrazná spolupráce s rodiči. Nicméně vedoucí kroužku konstatuje, že nemá s docházkou a komunikací s rodiči problém, děti chybí jen kvůli nemoci a v 99% případů jsou řádně omluveny. Problémy s kázní se v době výuky vyskytují, což souvisí s vysokým počtem cvičenců a jejich nesoustředěností. Vedoucí Jaroslav Kunstová pracuje s dětmi 47 let.

Zájmový kroužek Gymnastika poskytuje první tělesnou přípravu pro správné držení těla a gymnastickou přípravu pro případný budoucí zájem o tanec. Jde o rozvoj individuálních schopností dítěte. Není zde snaha o soutěžení a dosahování různých cílů, jde jen o rozvíjení tělesné zdatnosti dítěte.

Mgr. RŮŽENA CIGÁNKOVÁ, ZÁJMOVÝ KROUŽEK PĚVECKÝ

Všeobecně oblíbenou činností dětí je zpívání. Na Základní škole Otokara Březiny v Jaroměřicích nad Rokytnou vede již léta pěvecký sbor učitelka hudební výchovy Mgr. Růžena Cigánková. V minulém roce otevřela pěvecký kroužek i pro žáky prvního stupně a jak sama v rozhovoru řekla, jaroměřičtí zpěváci se konečně probudili, protože po letech nezájmu o zpěv má sbor konečně dostatek talentů pro sborové i sólové vystoupení. Práce v souboru je týmová záležitost, ale podle slov vedoucí se děti doslova perou o možnost sólově vystupovat. Sbor má vždy několik let základnu stálých členů, okolo kterých se střídají ti, kteří jen chtějí zkusit něco nového, nebo se v zájmové činnosti teprve hledají. Školné je 400 Kč na školní rok. Názor vedoucí na výši školného není jasný. Podle ní by se za kroužek platit nemělo, neboť děti vystupují zadarmo, ale náklady na její mzdu se něčím umořit musí. S účastí na zkouškách pěvecký sbor problémy nemá. Pedagožka se snaží vyhledávat písničky populární a nejnovější a nebojí se experimentovat, děti se tedy na zkoušky těší. O soutěže a vystupování je mezi členy velký zájem, spolupráci s rodiči si paní Cigánková pochvaluje. Kázeňské problémy pedagožka s třicetiletou praxí vedení zájmového kroužku řešit nemusí.

Zájmový kroužek rozvíjí rytmický a hudební talent dítěte. Jedná se o individuální rozvoj, ale nedílnou součástí této aktivity je posilování pocitu zodpovědnosti vůči kolegům - zpěvákům a schopnosti kooperace. Účastmi na pěveckých soutěžích je povzbuzována soutěživost a zároveň je dítě připravováno na přijímání prohry.

LUCIE HOLÁNKOVÁ, TANEČNÍ KROUŽEK OUR STYLE

Novinkou mezi zájmovými kroužky je taneční kroužek s názvem Our style. Vede ho paní Lucie Holánková, která s organizováním volného času dětí začínala jako moje asistentka při vedení kroužku mažorettek. Nyní vede vlastní 9člennou taneční skupinu. Jde o týmovou záležitost, ale vedoucí se snaží zapojit do tvorby choreografie, kostýmů a vůbec celkového image skupiny všechna děvčata. Školné činí 400 Kč a vedoucí kroužku považuje částku za dostačující. Jako ne zrovna vzorovou vidí paní Holánková zodpovědnost rodičů vůči ostatním členům týmu. Nedohlíží na docházku, často se na tréninku nesejdou všichni, což je vzhledem k pevně dané choreografii dost velký problém. Problémy s kázní, podle slov vedoucí, nejsou velké, občasné neshody se rychle vyřeší.

Zájmový kroužek Our style rozvíjí rytmické a pohybové schopnosti dítěte. Zároveň v dětech podněcuje pocit zodpovědnosti vůči celému souboru a schopnost kooperace.

Bc. PAVLÍNA DIBLÍKOVÁ, ZÁJMOVÝ KROUŽEK STŘELECKÝ

Střelecký kroužek navštěvují převážně chlapci, k radosti vedoucí se letos připojila i jedna dívka. Práce je zejména individuální, ale podle slov paní Diblíkové, pokud by se zúčastnili nějaké soutěže budou pracovat jako jeden tým. Školné je stanoveno na 500 Kč na školní rok, což vedoucí kroužku považuje za dost vysokou částku, ale vzhledem k cenám střeliva se na nižší školné nemůže pomýšlet. Paní Diblíková pracuje s dětmi prvním rokem, proto jsou všichni teprve ve fázi poznávání. Střelecké soutěže se zatím nezúčastnili. Se spoluprací s rodiči nemá vedoucí žádné zkušenosti, kázeň dětí je až na výjimky přijatelná.

Ve střeleckém kroužku jde spíše o atraktivitu oboru, zejména pro chlapce. Střelba učí děti trpělivosti a pod správným vedením posiluje respekt ke zbraním.

Bc. JAN VESELÝ, ZÁJMOVÝ KROUŽEK VESELÁ FILMAŘINA

Kroužek Veselá filmařina již v letošním roce nefunguje, přesto jsem rozhovor s Janem Veselým uskutečnila. Kroužek navštěvovalo 7 dětí, které projevovaly o natáčení a fotografování velký zájem. Šlo o samostatnou tvůrčí činnost, která byla zakončena finálním projektem, na kterém již spolupracovali všichni jako jeden štáb. Školné bylo určeno ve výši 300 Kč. Podle pana Veselého však nemohl kroužek nadále fungovat zejména z finančních důvodů. Vybavení počítačové učebny nebylo pro účely natáčení, střihu a korekcí dostatečné. Děti se svým projektem „Neznámý na internetu“ zúčastnily jedné soutěže, kde se umístily na krásném 4. místě. Vedoucí kroužku zaznamenal problémy s kázní vždy za přítomnosti jednoho konkrétního žáka, který vyrušoval a strhával na sebe pozornost. Spoluprací s rodiči považuje Jan Veselý za „normální“.

Zájmový kroužek Veselá filmařina podněcuje v dětech tvůrčího ducha a smysl pro spolupráci.

PETR HOBZA, ZÁJMOVÝ KROUŽEK POČÍTAČOVÝ

Pan Petr Hobza je jaroměřický fotograf, který je členem redakční rady místního Zpravodaje. Kroužek, který již léta vede, rozvíjí zejména individuální schopnosti dětí v oblasti IT. S rodiči vedoucí nespolupracuje, neboť soutěže se konají jen v rámci kroužku, tudíž není třeba děti někam vozit. Problémy s kázní dětí Petr Hobza nezaznamenal.

Zájmový kroužek rozvíjí technické schopnosti a představivost dětí.

SIMONA BAJGAROVÁ, SOUKROMÝ KROUŽEK ZUMBATOMIC

Taneční kroužek Zumby je pořádán formou kurzu, který má vždy 10 lekcí. Vedoucí Simona Bajgarová je profesionální cvičitelkou Zumby, a v Jaroměřicích organizuje taneční hodiny pro děti i dospělé druhým rokem. Paní Bajgarová říká, že kurzovné ve výši 500 Kč za 10 lekcí je přizpůsobeno hlavně sociální situaci v naší obci. Je velmi spokojená s docházkou i se zodpovědností rodičů ohledně omlouvání dětí z lekcí. Kázeňské problémy paní Bajgarová neřeší, respektuje živost a hravost dětí jako jejich přirozenost, spíše se snaží těchto individuálních zvláštností každého z nich využít ve prospěch tanečního úsilí. Práci s dětmi se věnuje dva roky.

Zájmový kroužek rozvíjí rytmické a taneční vlohdy dítěte. Nejde o typickou taneční skupinu s pevně stanovenou choreografií, tudíž není třeba spolupráce. Rozvíjí schopnosti koordinace pohybů.

MARTIN VODIČKA, SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ JAROMĚŘICE NAD ROKYTNOU

Pan Martin Vodička je dlouholetým vedoucím mladých hasičů, výchově a práci s dětmi se věnuje bezmála 10 let. V hasičském sportu se podle jeho slov projevuje zejména zájem dětí starších 12 let. Hasičský sport je týmová práce, zejména při soutěžích. V rozhovoru Martin Vodička potvrdil fakt uváděný v kapitole 2.5., že kroužek mladých hasičů je bezplatný. Ohledně dohledu rodičů na docházku dětí se pan Vodička vyjádřil neutrálně - u mladších dětí se rodiče o docházku zajímají a docházka je 100%, u starších to není jasné. Děti se zúčastňují soutěží a vedoucí nemá problém s obsazením družstva. Kázeňské problémy řeší pan Vodička pouze občas a jsou přiměřeny věku dětí.

Zájmový kroužek sboru dobrovolných hasičů jednoznačně rozvíjí tělesnou zdatnost, zodpovědnost, schopnost spolupráce a rychlého rozhodování. V dětech také podporuje potřebu být platný společnosti a pomáhat ostatním.

Mgr. ROMANA KUBÍČKOVÁ, TANEČNÍ SKUPINA DANCESTEP

Paní Romana Kubíčková vede dvě odnože taneční skupiny Dancestep, jedna pracuje pod Městem Jaroměřice nad Rokytnou a druhá je zájmovým kroužkem ZŠ O. Březiny v Jaroměřicích nad Rokytnou. Tanec je týmová záležitost, každá tanečnice je v pevně stanovené choreografii velmi důležitá. Podle slov vedoucí mají obě skupiny stálou základnu členek, ročně přibude jedna nebo dvě tanečnice. Školné je u obou skupin stejné, 800 Kč na školní rok. Taneční skupina Města Jaroměřice nad Rokytnou navíc dostává ročně příspěvky na kostýmy z městského rozpočtu. S docházkou dětí paní Kubíčková problémy nemá, přijala preventivní opatření a při přijetí dítěte do kroužku musí rodiče i dítě podepsat stanovy taneční skupiny. Za nedodržení pravidel vyvozuje důsledky: netrénuje = nevystupuje. Navzdory pravidlům však paní Kubíčková podotýká, že spolupráce s rodiči je na špatné úrovni, naopak někdy její práci svým chováním ztěžují. Taneční skupiny se zúčastňují soutěží a získávají zajímavá hodnocení a slaví úspěchy. Práci s dětmi se paní Romana Kubíčková věnuje 12 let.

Zájmový kroužek rozvíjí taneční a rytmické schopnosti. Jde o soutěžní disciplíny, podporuje tedy smysl pro spolupráci, podněcuje v dětech ambice a touhu něčeho dokázat nejenom jako jedinec, ale hlavně jako tým. Připravuje děti na přijímání vlastní prohry.

LIBOR PECKA, TJ DESTRUKCE, FOTBAL

(pozn. rozhovor s panem Peckou byl natolik zajímavý a rozvitý, že si nedovolím jen reprodukovat jeho slova, a proto rozhovor uvádím celý)

„Kolik dětí navštěvuje váš kroužek? Je počet ustálený?“

„Náš fotbalový oddíl registruje 55 dětí ve věku 6 až 14 let. Jsou rozděleny do čtyř oddílů. Mladší a starší příprava, to jsou děti ve věku 6 až 10 let a družstva mladších a starších žáků ve věku 11 až 14 roků.“

„Náplní vašeho kroužku je týmová hra nebo individuální rozvoj dítěte a samostatná práce?“

„Základní náplní našeho kroužku je samozřejmě týmová hra, protože fotbal je týmová hra. U těch nejmenších musíme ale začít u rozvíjení individuálních pohybových vlastností. Vinou životního stylu, zejména počítačů a televize, je u většiny dětí koordinace pohybu na velmi špatné úrovni.“

„Máte každý nový školní rok nové členy?“

„Každý rok náš kolektiv opouští nejstarší ročník. Někteří končí s fotbalem úplně a ti šikovnější přecházejí do vyšší věkové kategorie, kterou jsou dorostenecké soutěže. Nemalý podíl na ukončení fotbalové kariéry má nástup dětí do středních škol, které nejsou v místě bydliště a již kladou větší nároky na využívání volného času.“

„Kolik korun stojí zápisné do kroužku? Myslíte, že je adekvátní k službám, které dětem poskytujete, nebo je spíše přizpůsobeno finančním možnostem občanů v obci?“

„Zápisné do kroužků je v našem případě 200 Kč ročně. Podle mého názoru je velice nízké. Oddíly z okolních obcí srovnatelných počtem obyvatel mají roční příspěvek až několikanásobně vyšší. Dětem se věnuje šest instruktorů a každý tým týdně stráví cca 10 hodin. Oddíl dětem zajišťuje sportovní oblečení, které se každý týden pere, míče a další vybavení potřebné k tréninku. Dále děti vozíme na soutěže autobusem a nemalou částku stojí i příprava hřiště.“

Bohužel si uvědomujeme, že zvýšení příspěvku by mělo za následek úbytek dětí, protože finanční situace většiny rodičů je špatná.“

„Je účast dětí pravidelná? Myslíte, že rodiče dohlížejí na pravidelnou docházku?“

„Toto je největší problém, se kterým se potýkáme. Jelikož děti zajíždějí na mistrovská utkání i do vzdálenějších měst našeho kraje, tak vyjíždějí i v sedm hodin ráno. Trenéři pak mají starosti některé děti pobudit. Moje představa by byla, aby se rodiče chodili minimálně na domácí zápasy na své ratolesti dívat, případně i vypomáhat s organizačním zajištěním zápasu.“

„Zúčastňují se děti soutěží? Stalo se Vám, že jste na soutěž nemohl/a díky absencím členů postavit odpovídající tým? Byly z této neúčasti vyvozeny nějaké důsledky či závěry? (vyloučení z týmu apod.)“

„Na většinu otázek jsem odpověděl již v předešlé otázce. Děti se zúčastňují soutěží. Ti mladší v rámci okresu, starší v rámci kraje. Jelikož máme zatím jako jedni z mála měst zastoupeny všechny věkové kategorie, potýkáme se s problémem dostatečného počtu hráčů často. Stává se to v drtivé většině proto, že rodiče nedohlížejí na vypravení svých dětí, nebo si v termínu zápasů naplánují rodinnou dovolenou nebo výlet. Jediný závěr, který z toho můžeme vyvodit, je komunikace s rodiči.“

„Je spolupráce s rodiči na dobré úrovni? Jakým způsobem s rodiči spolupracujete?“

„Spolupráce s rodiči je ve většině případů na špatné úrovni. Mám z toho pocit, že děti přihlásí do kroužku jen proto, aby se s nimi nemuseli „otravovat“ doma. Za dvě stovky se o jejich volný čas postará celý rok někdo jiný. Pokoušíme se s rodiči mluvit osobně a vyzýváme je k větší účasti. Na obranu některých rodičů musím uvést, že v dnešní době na tom s volným časem není dobře téměř nikdo.“

„Mají děti v kroužku problémy s kázní?“

„Jako trenéři se snažíme, aby děti byly na trénincích zabaveny tak, že nebudou mít čas myslet na lumpárny. Těžší je to při soutěžních utkáních, kdy jsou trenéři zaměstnáni i jinými činnostmi. Velice by pomohl již zmíněný větší zájem a pomoc rodičů.“

„Jak dlouho se práci s dětmi a mládeží věnujete?“

„Práci s dětmi se věnuji patnáct let. Již mockrát jsem měl chuť toho nechat, ale zatím pořád převyšuje radost, kterou mi tato činnost přináší, nad starostmi a nervováním.“

„Děkuji Vám za váš čas a přeji hodně spokojených dětí a pevné nervy.“

Zájmový kroužek je typickým kolektivním sportem, rozvíjí smysl pro fair play, soutěživost, schopnost přijímání vlastních proher, rozvíjí tělesnou zdatnost.

5.1.1 Vyhodnocení rozhovorů

Z rozhovorů s vedoucími zájmových kroužků jsem vyvodila tyto závěry:

- Většina kroužků a zájmových činností ve městě posiluje smysl pro fair play, schopnost kooperace a smysl pro zodpovědnost (viz např. pěvecký sbor, taneční kroužky, kde záleží nejen na sólistech, ale i na ostatních členech týmu, každý má svou úlohu, kterou musí plnit a bez něj by nebyla práce úplná).
- Vedoucí, který neabsolvuje s žáky žádná vystoupení ani soutěže, nemá problémy s aktivitou a zájmem rodičů, jejich spolupráci nepotřebuje a nevyžaduje. Ovšem vedoucí kroužků zaměřených na vystoupení a soutěže z 90% považují spolupráci rodičů za špatnou, pokud vůbec nějaká spolupráce existuje.

- Podle uvedených částek školného není zájmová činnost v našem městě finančně náročná, jeden kroužek si může dovolit každý napříč sociálními vrstvami.

5.2 Dotazník pro žáky IV. – IX. ročníků ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

Pro druhou část výzkumu jsem vytvořila dotazník pro žáky čtvrtého, pátého a devátého ročníku základní školy. Tyto ročníky jsem zvolila proto, že mě zajímalo, jak se pohled na zájmovou činnost změní s příchodem puberty. Zaměřila jsem se na to, jakým způsobem děti tráví svůj volný čas v době, kdy na ně mají vliv jejich rodiče a pedagogové a v době, kdy je rodičovský element na obtíž. Zda a jaké kroužky navštěvují, jak dlouho se konkrétní zájmové činnosti věnují, jaké mají školní výsledky a jak tráví čas jejich rodiče.

Dotazníky byly prostřednictvím třídních učitelů rozdány na třídnických hodinách v průběhu prosince 2013. Celkem bylo vyplněno 141 dotazníků. Zkoumaný vzorek žáků jsem rozdělila podle pohlaví na chlapce a dívky a zpracovala každý ročník zvlášť. Informace získané z dotazovací techniky jsem pro lepší přehlednost zpracovala do tabulek a grafů včetně potřebných komentářů.

Dotazník

Milí žáci, připravila jsem pro vás dotazník, který se týká trávení volného času. Informace, které mi poskytnete, jsou anonymní a budou využity pro mou závěrečnou školní práci. Nejde o test, žádná odpověď tedy není správná. Jde jen o vyjádření vašeho vlastního názoru a zkušeností.

Zaškrtni odpověď, která Tě nejvíce vystihuje. Děkuji za spolupráci.

Jsem :   dívka   chlapec

Můj věk: ..... **Třída:** ..... **Datum vyplnění:** .....

1. Kolik máš denně volného času? (volný čas = čas strávený jinou činností než učením, prací, pomocí v domácnosti)

- a) 1 -2 hodiny   b) 2-3 hodiny   c) 4 a více

2. Kolik času strávíš denně u počítače?

- 1-2 hodiny   2 a více hodin   denně u počítače nejsem

3. Navštěvuješ zájmové kroužky školy nebo jiných společenských organizací?

- ano, chodím tam rád/a   ne, v nabídce kroužků není nic, co by mě zajímalo

ne, kroužky jsou příliš drahé

4. Pokud navštěvuješ kroužky, jaké?

školní.....

(vypiš konkrétní kroužky)

ostatní hasičský sport   fotbal   hokej   TJ Sokol

Lidová škola umění

jiné..... (napiš jaké)

5. V kolika letech jsi začal/a chodit do zájmového kroužku?

.....

6. Jak dlouho se věnuješ svému nedůležitějšímu koníčku?

- méně než 1 rok   1 – 2 roky   více než 2 roky

7. Kdo Tě k zájmové činnosti přivedl?

- rodiče   učitel   kamarád/ka   nikdo

8. Pokud nenavštěvuješ žádný kroužek a nemáš koníčka, jak trávíš volný čas?

- doma u počítače   venku s partou kamarádů   doma s rodinou

9. Jakých dosahuješ školních výsledků?

- jedničky   jedničky, dvojky   dvojky, trojky   trojky, čtyřky   horší

10. Dostal/a jsi v průběhu posledních 2 let nějaké kázeňské opatření

(napomenutí učitele, důtku učitele/ředitele, snížená známka z chování)

- ne, nikdy   ano, ale bylo to výjimečně   ano, opakovaně

11. Jak tráví volný čas rodiče?

- společně (např. cyklistika, divadlo, kino apod.)
- každý má svého koníčka (otec – fotbal, matka – knihy, apod.), společně čas netrávíme
- každý má svého koníčka, ale také trávíme spoustu volného času společně
- rodiče koníčky nemají

12. U jaké činnosti trávíte čas jako rodina?

- divadlo/kino   cyklistika   výlety   doma u TV   jiné

.....(pokud jiné, vypiš jaké)

13. Účastníš se kulturních akcí pořádaných ve městě /posvícení, koncerty, karneval apod./?

- ano, pravidelně   ano, občas   ne

14. Která kulturní akce Tě za poslední 2 roky oslovila a líbila se Ti?

- .....   žádná

DĚKUJI ZA TVŮJ ČAS!

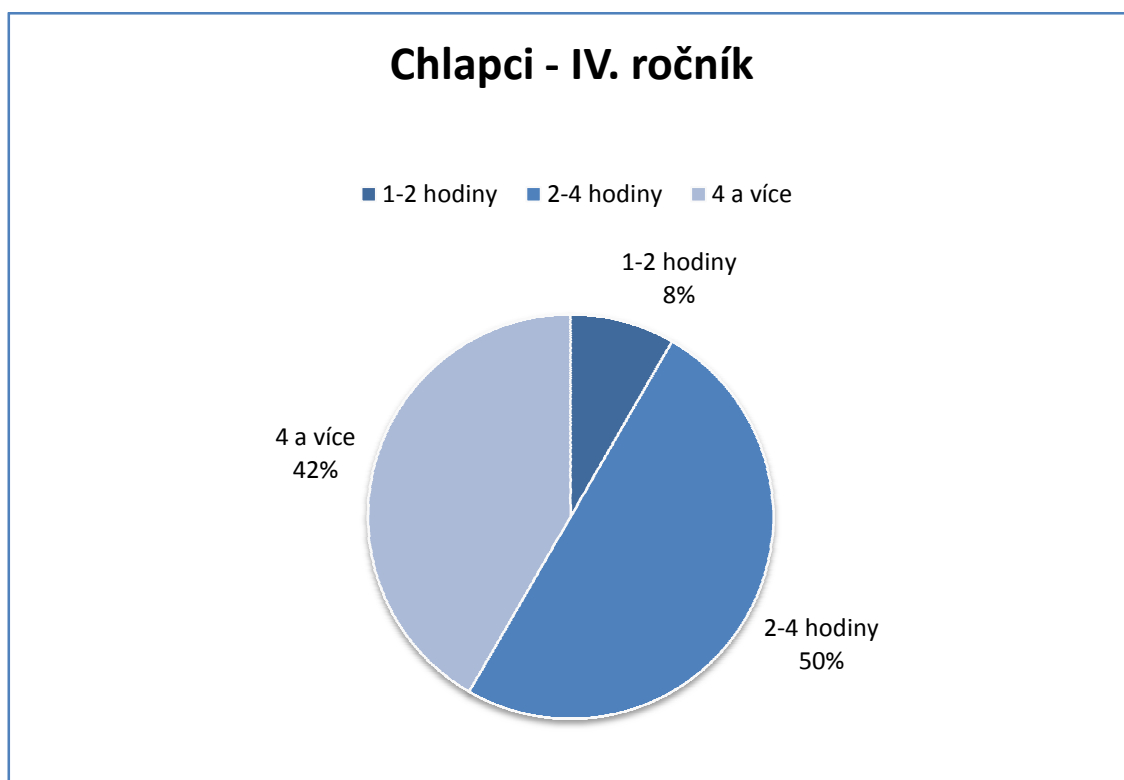
Markéta Prokešová, studentka oboru Sociální pedagogika, Univerzita Tomáše Bati Zlín

Tab. č. 1 Otázka: Kolik máš denně volného času?

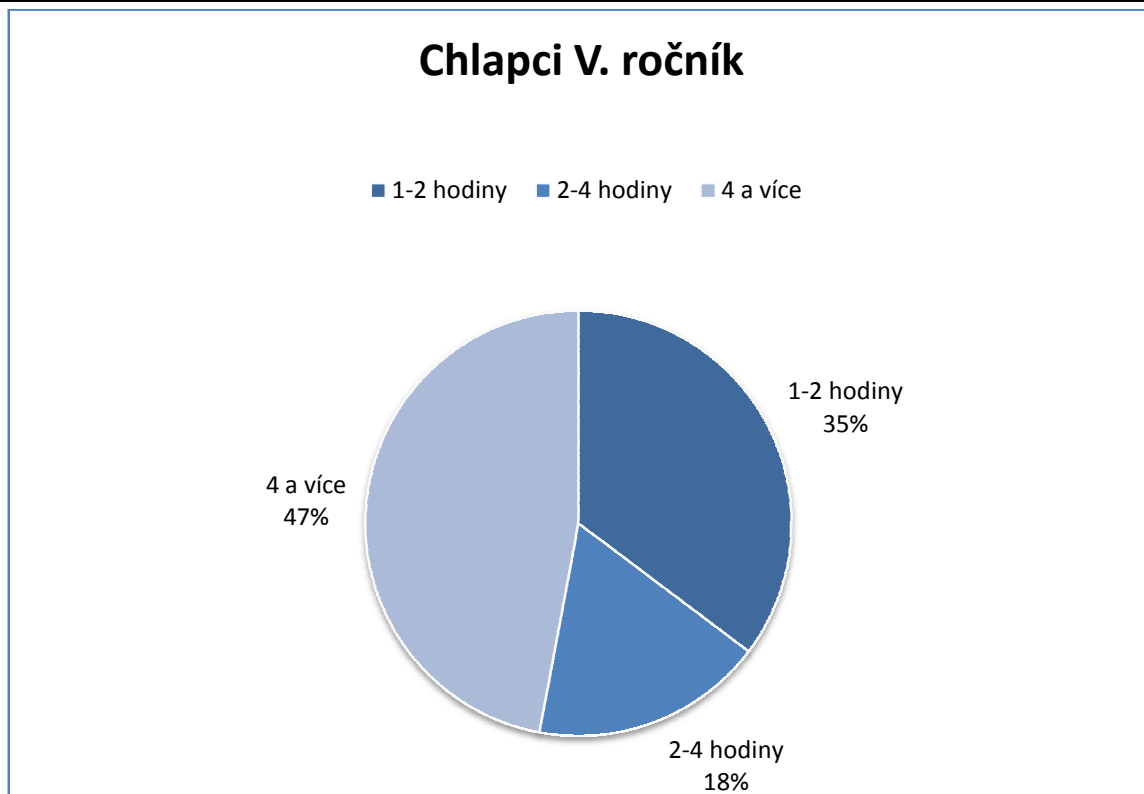
Chlapci IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad

Rokytnou

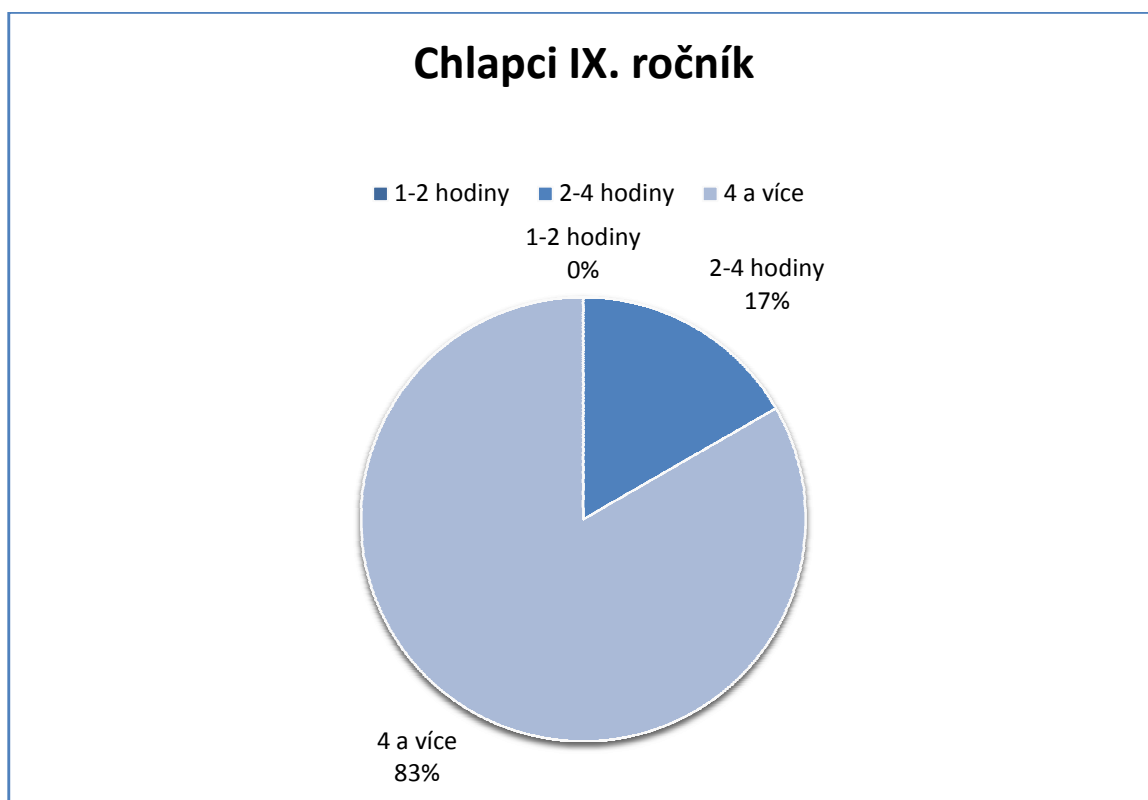
Chlapci	1-2 hodiny	2-3 hodiny	4 a více hodin
IV. ročník	1	6	5
V. ročník	6	3	8
IX. ročník	0	2	10
CELKEM CHLAPCŮ	7	11	23

Obr. č. 1 k tabulce č. 1

Obr. č. 2 k tabulce č. 1

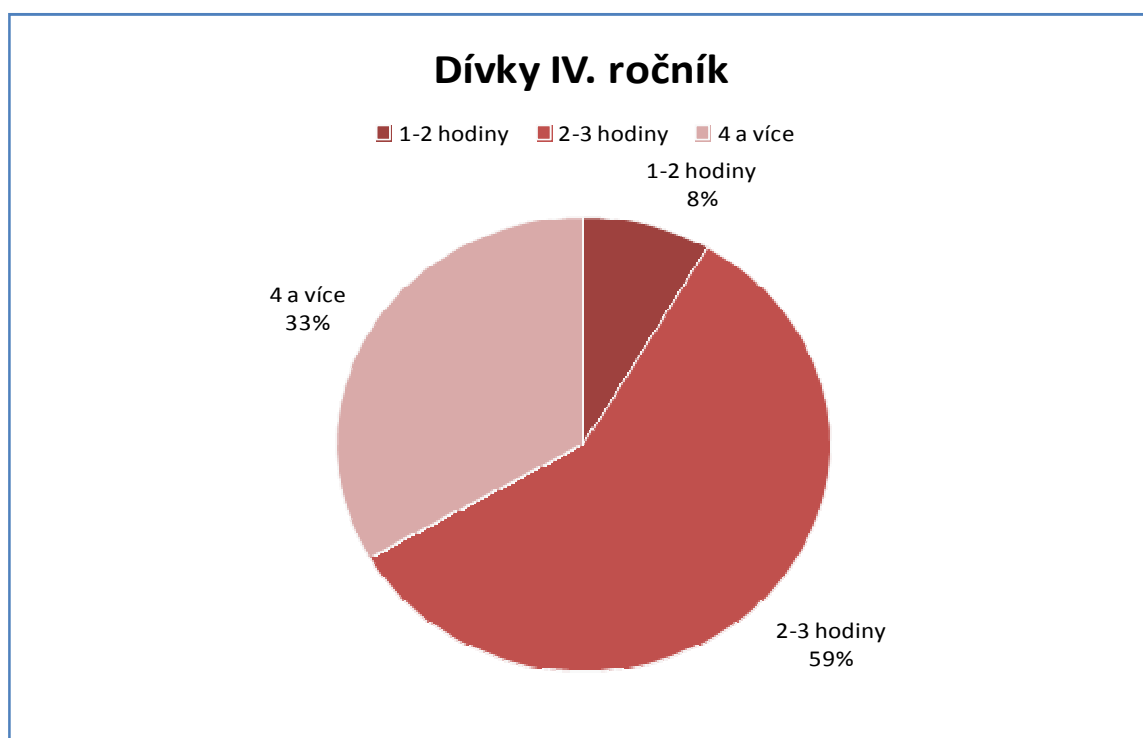

Obr. č. 3 k tabulce č. 1

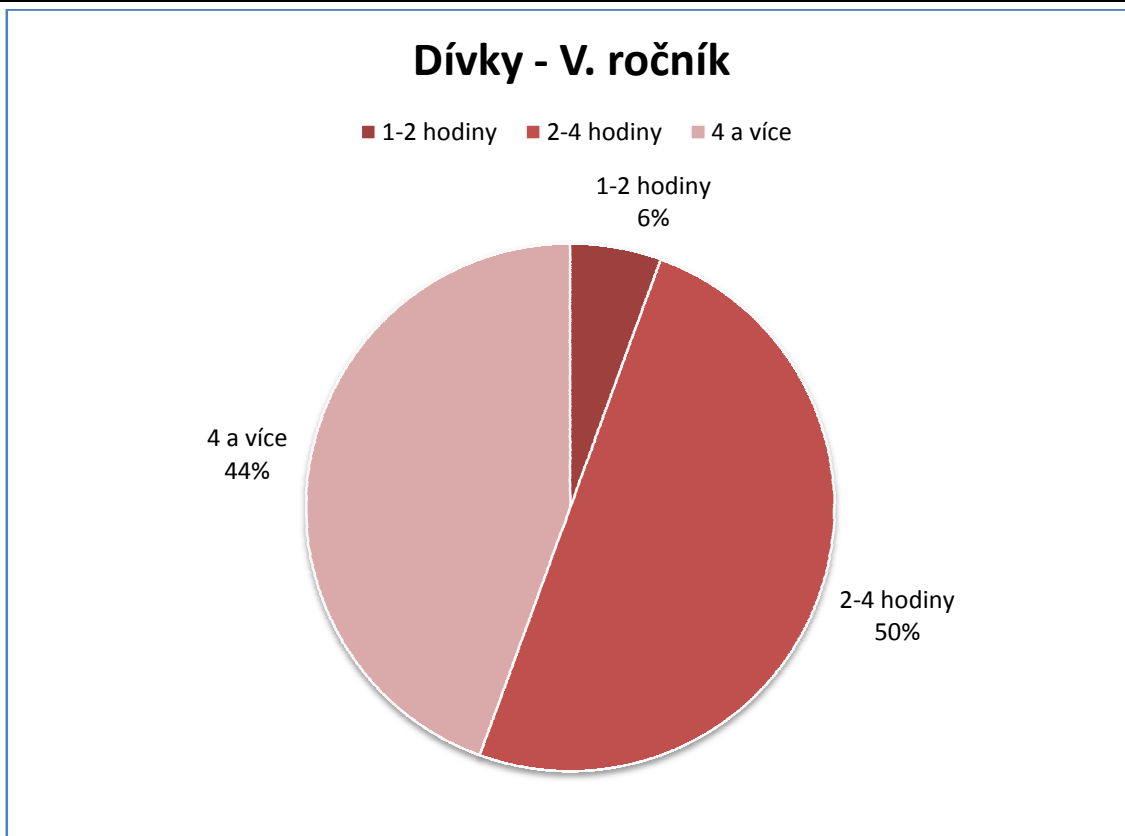
Tab. č. 2 Otázka: Kolik máš denně volného času?

Dívky IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

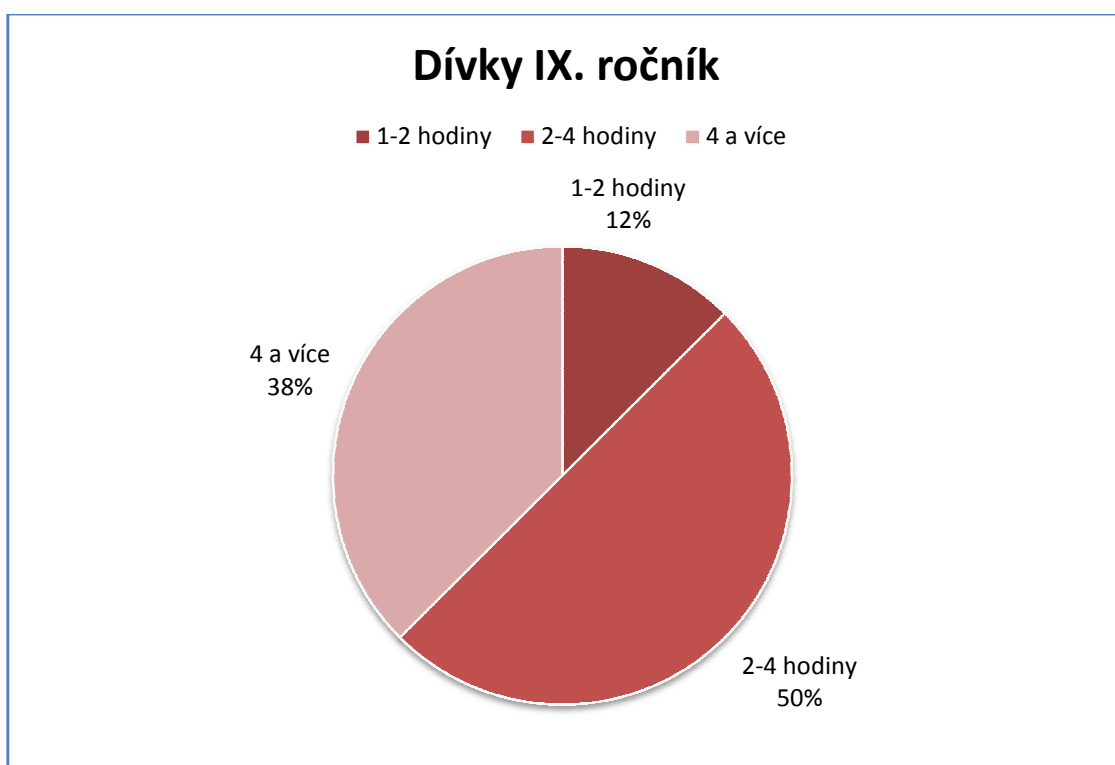
Dívky	1-2 hodiny	2-3 hodiny	4 a více hodin
IV. ročník	1	7	4
V. ročník	1	9	8
IX. ročník	1	4	3
CELKEM DÍVEK	3	20	15

Obr. č. 1 k tabulce č. 2

Obr. č. 2 k tabulce č. 2

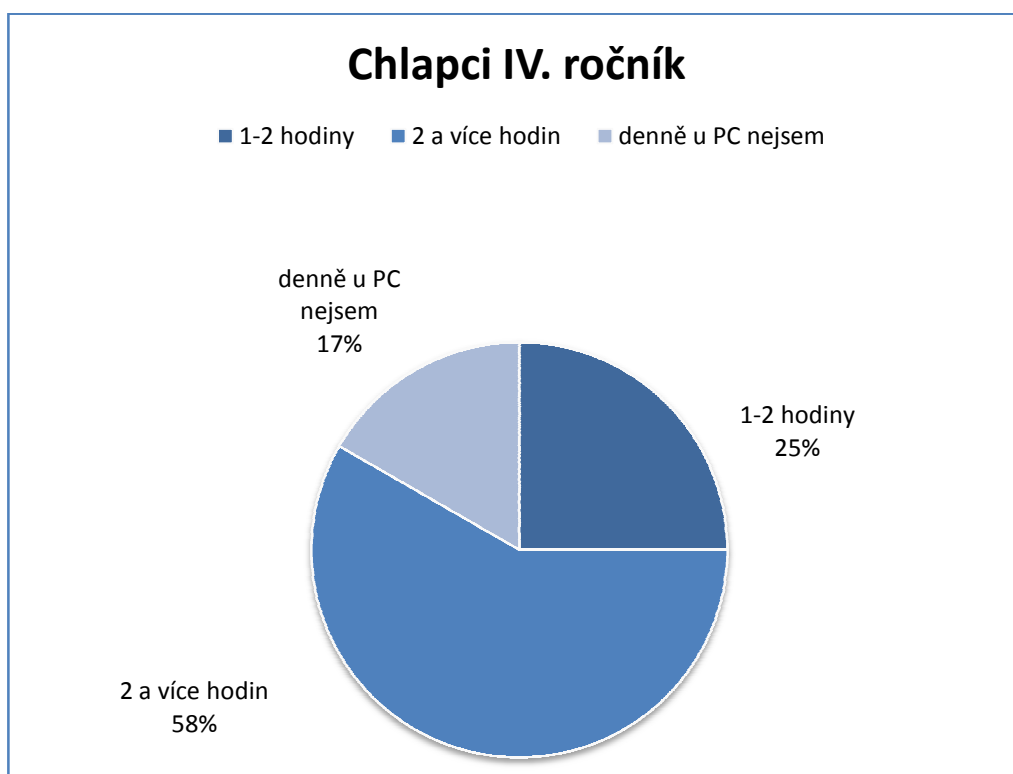

Obr. č. 3 k tabulce č. 2

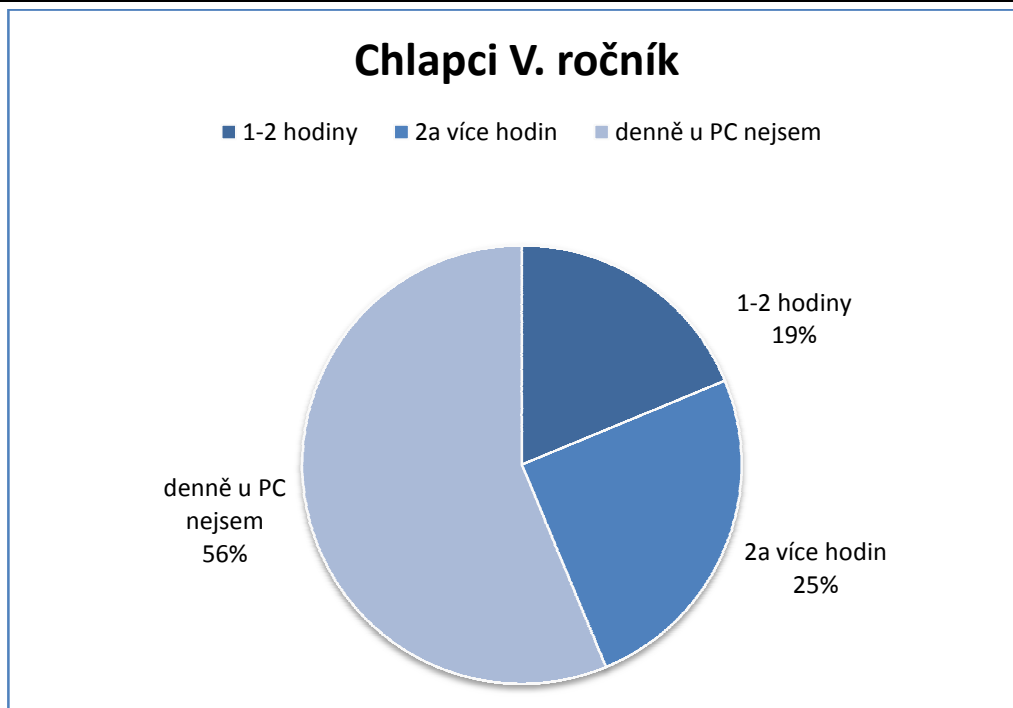
Tab. č. 3 Otázka: Kolik času strávíš denně u počítače?

Chlapci IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

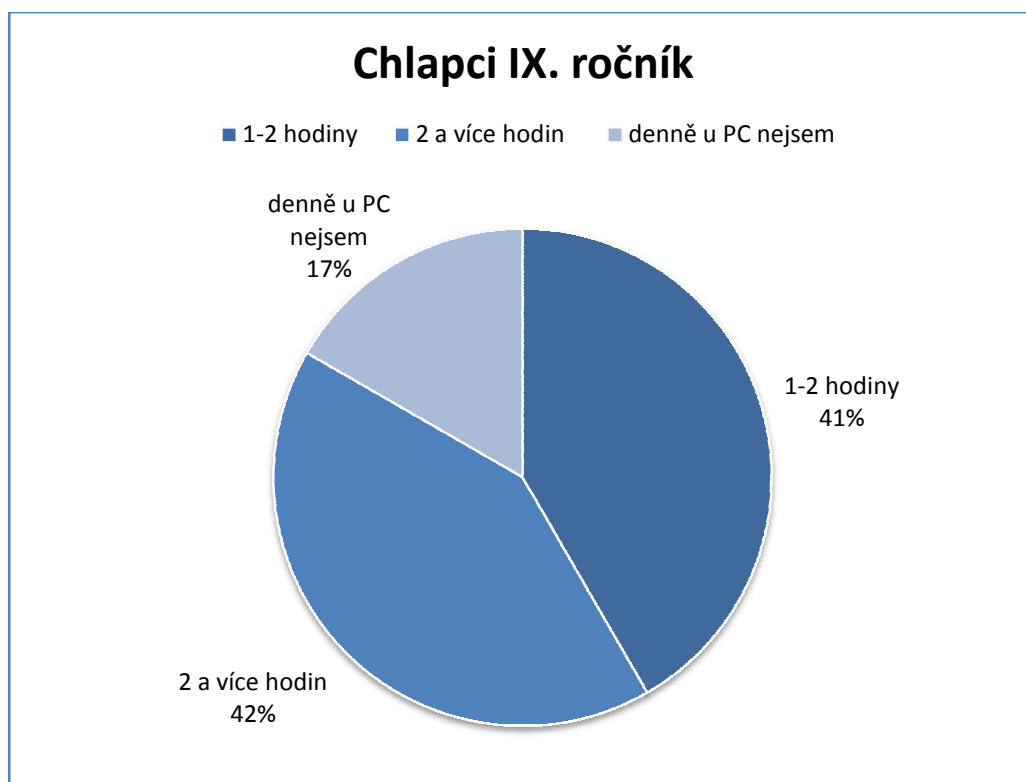
Chlapci	1-2 hodiny	2 a více hodin	denně u PC nejsem
IV. ročník	3	7	2
V. ročník	3	4	9
IX. ročník	5	5	2
CELKEM CHLAPCŮ	11	16	13

Obr. č. 1 k tabulce č. 3

Obr. č. 2 k tabulce č. 3

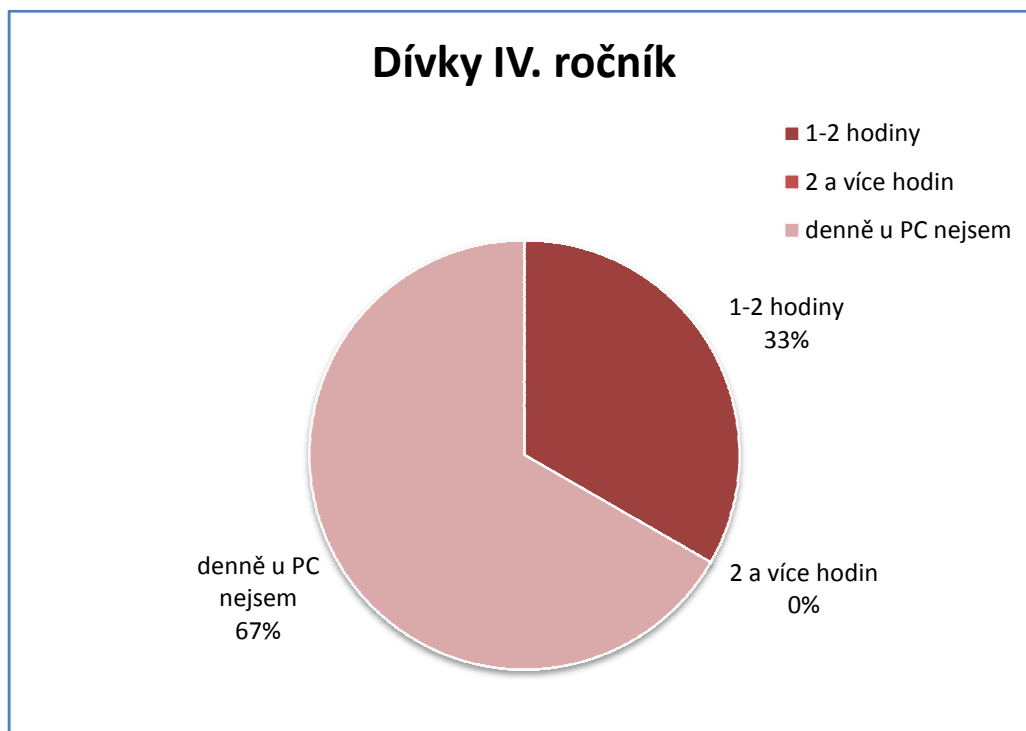
Obr. č. 3 k tabulce č. 3

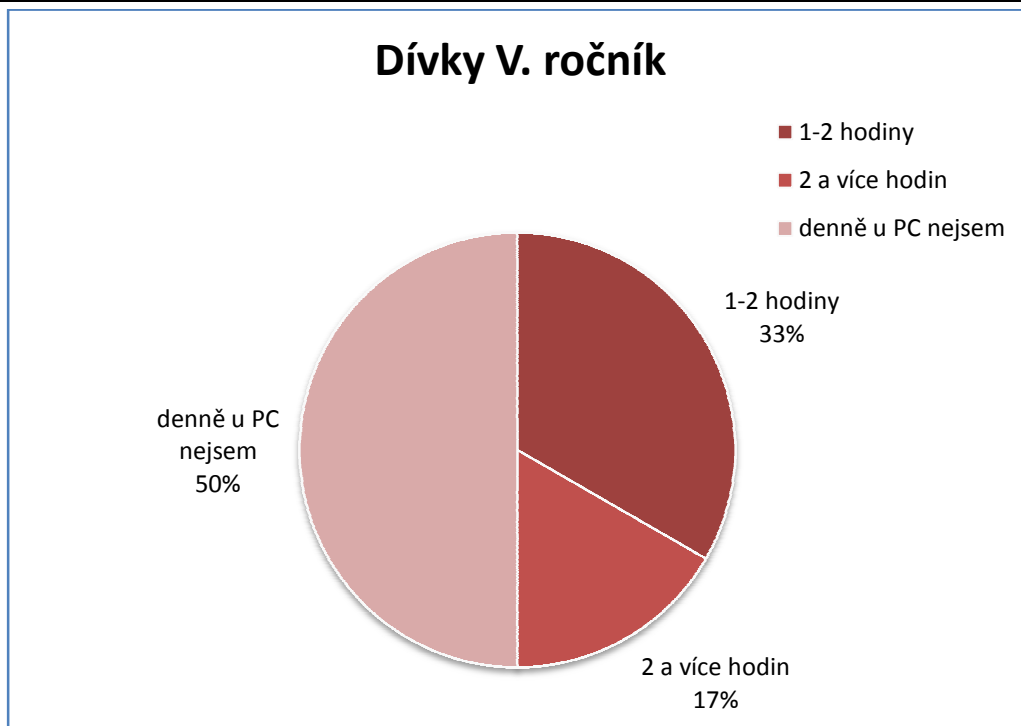
Tab. č. 4 Otázka: Kolik času strávíš denně u počítače

Dívky IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

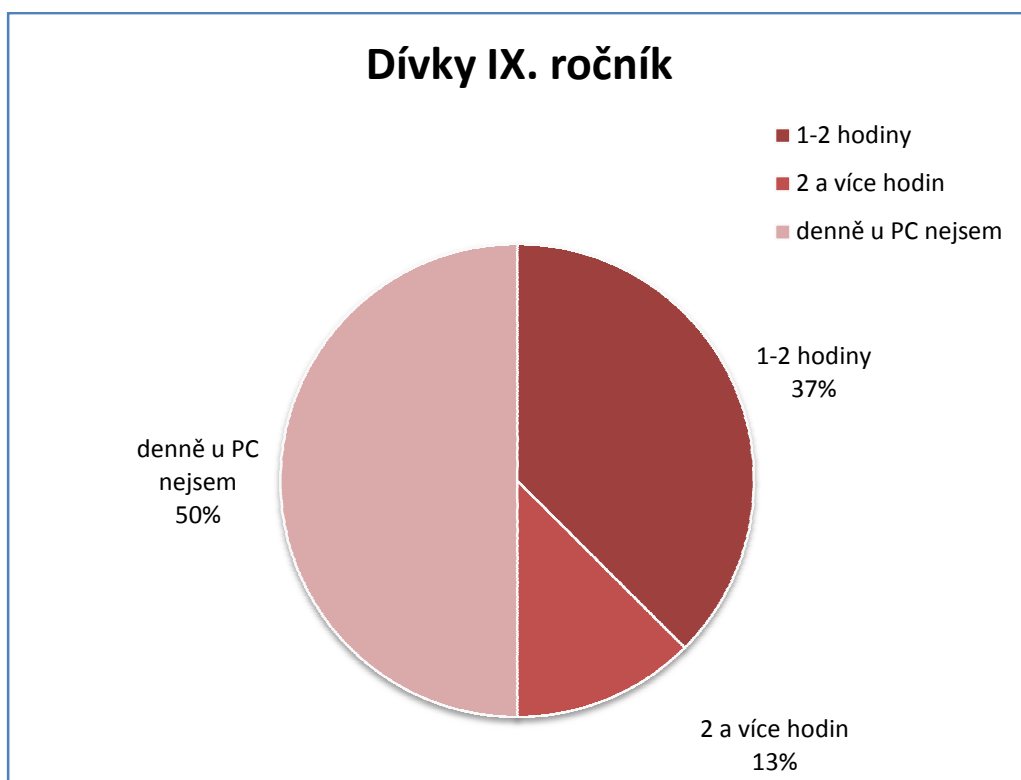
Dívky	1-2 hodiny	2 a více hodin	denně u PC nejsem
IV. ročník	4	0	8
V. ročník	6	3	9
IX. ročník	3	1	4
CELKEM DÍVEK	13	4	21

Obr. č. 1 k tabulce č. 4

Obr. č. 2 k tabulce č. 4

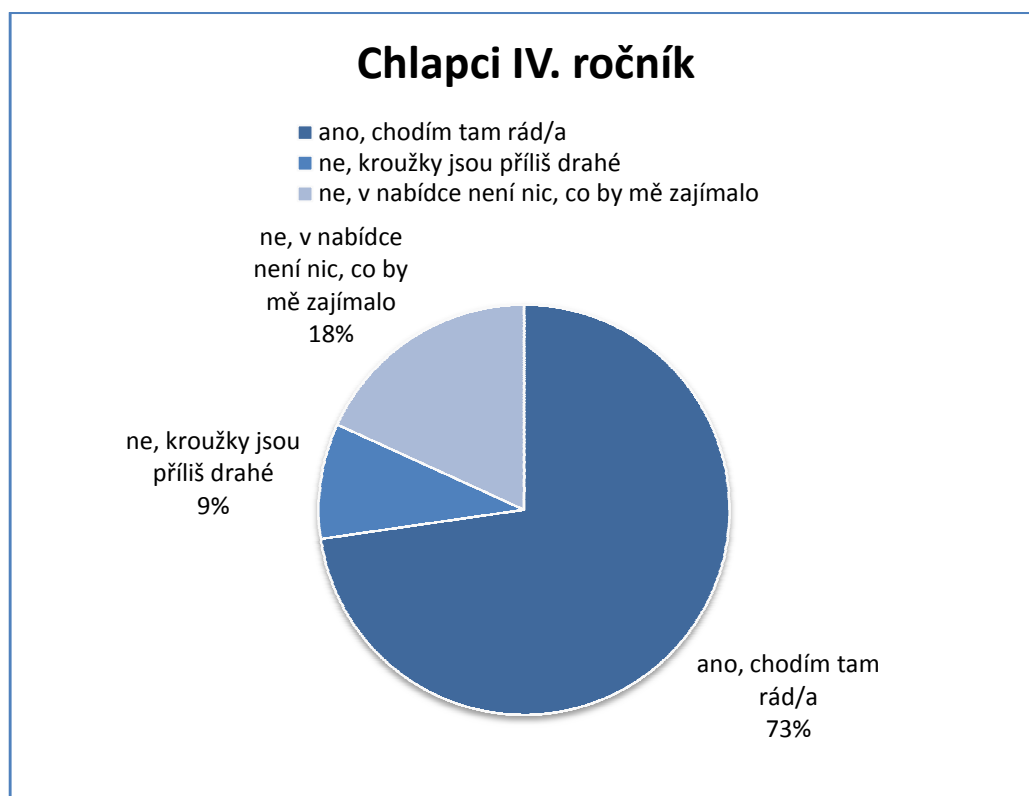

Obr. č. 3 k tabulce č. 4

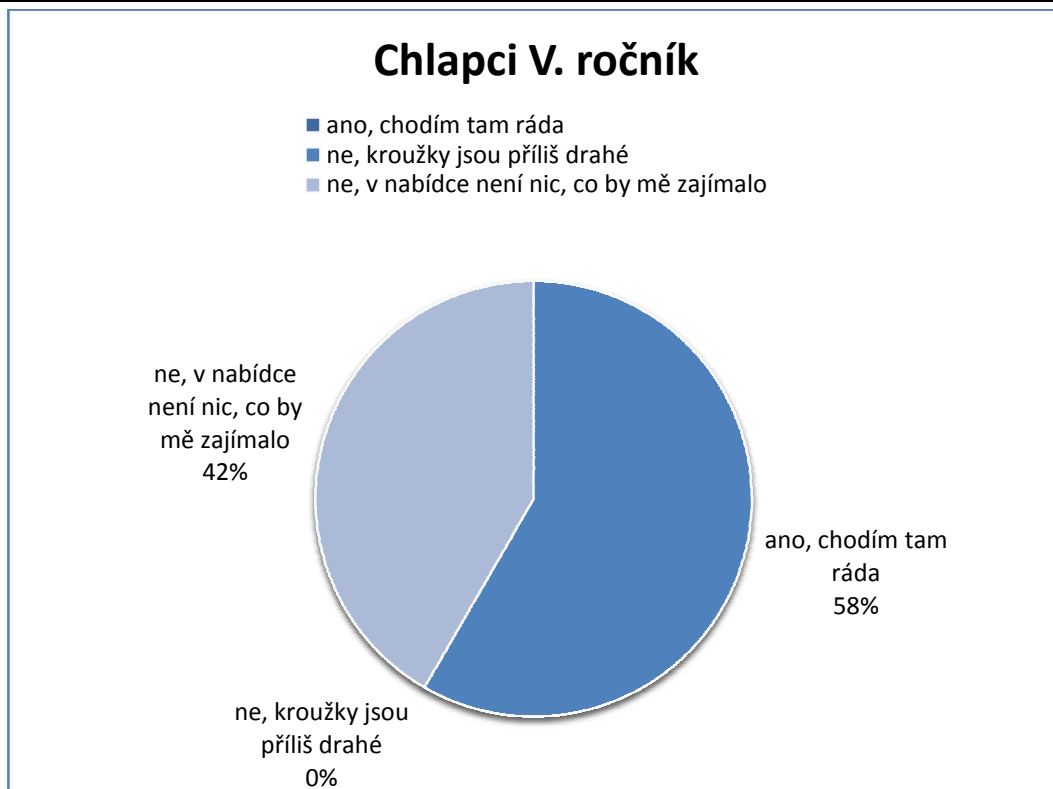
Tab. č. 5 Otázka: Navštívuješ zájmové kroužky školy nebo jiných společenských organizací?

Chlapci IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

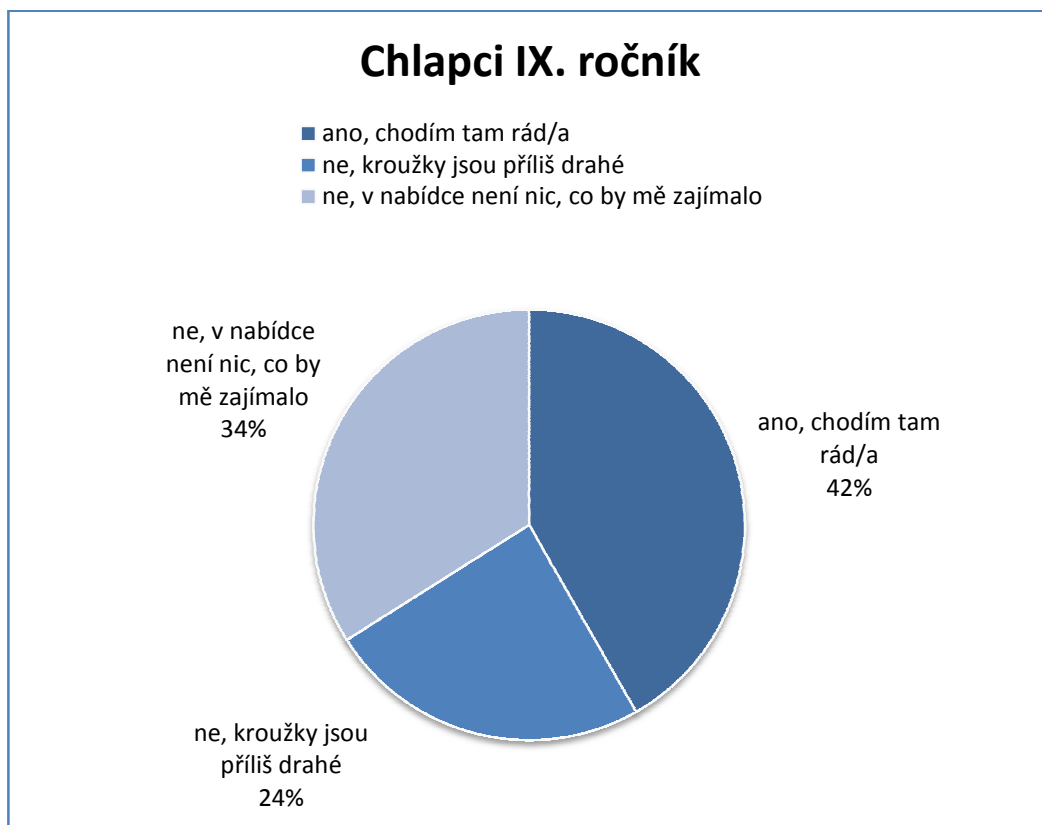
Chlapci	ano, chodím tam rád/a	ne, kroužky jsou příliš drahé	ne, v nabídce není nic, co by mě zaujalo
IV. ročník	8	1	2
V. ročník	9	0	7
IX. ročník	7	0	5
CELKEM CHLAPCŮ	24	1	14

Obr. č. 1 k tabulce č. 5

Obr. č. 2 k tabulce č. 5

Obr. č. 3 k tabulce č. 5

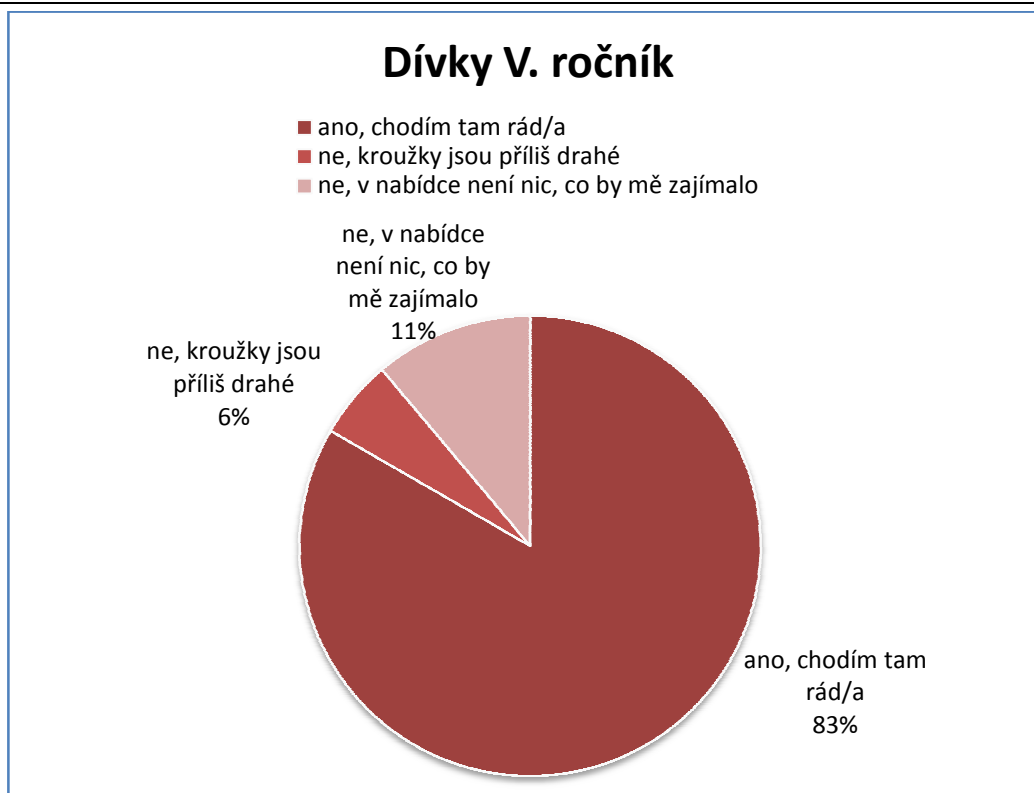
Tab. č. 6 Otázka: Navštěvuješ zájmové kroužky školy nebo jiných společenských organizací?

Dívky IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

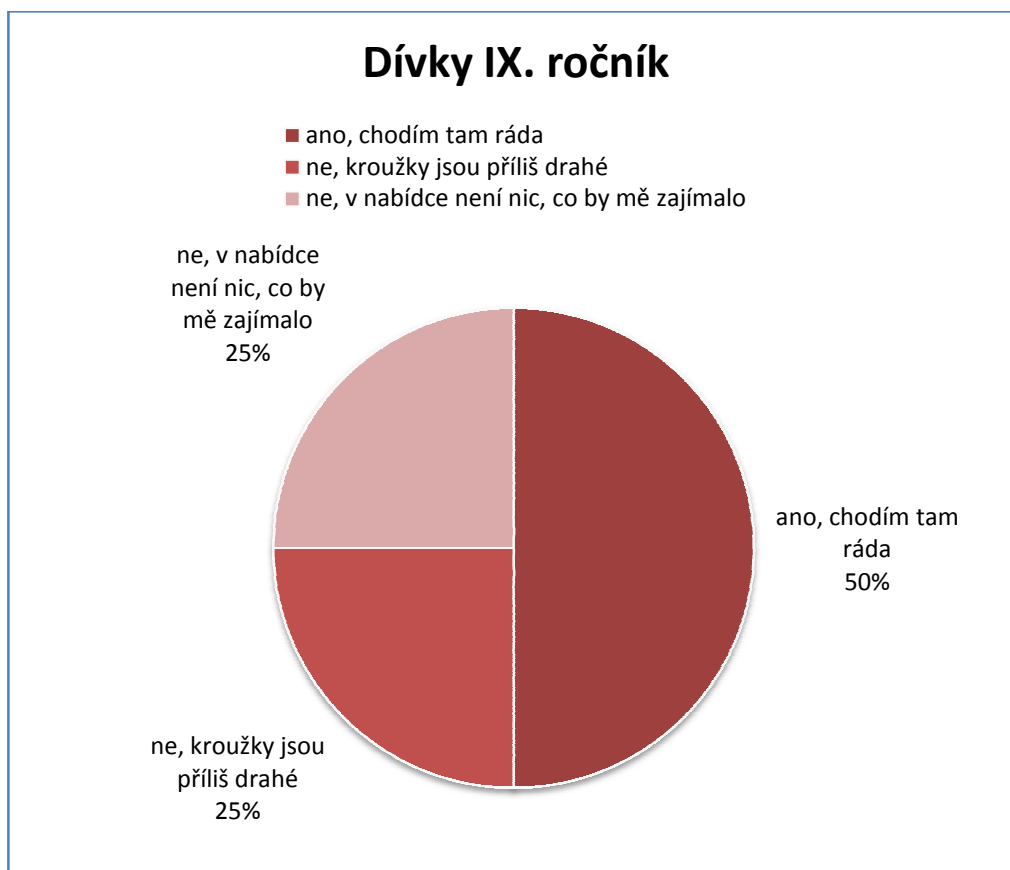
Dívky	ano, chodím tam rád/a	ne, kroužky jsou příliš drahé	ne, v nabídce není nic, co by mě zaujalo
IV. ročník	9	1	2
V. ročník	15	1	2
IX. ročník	4	2	2
CELKEM DÍVEK	28	4	6

Obr. č. 1 k tabulce č. 6

Obr. č. 2 k tabulce č. 6

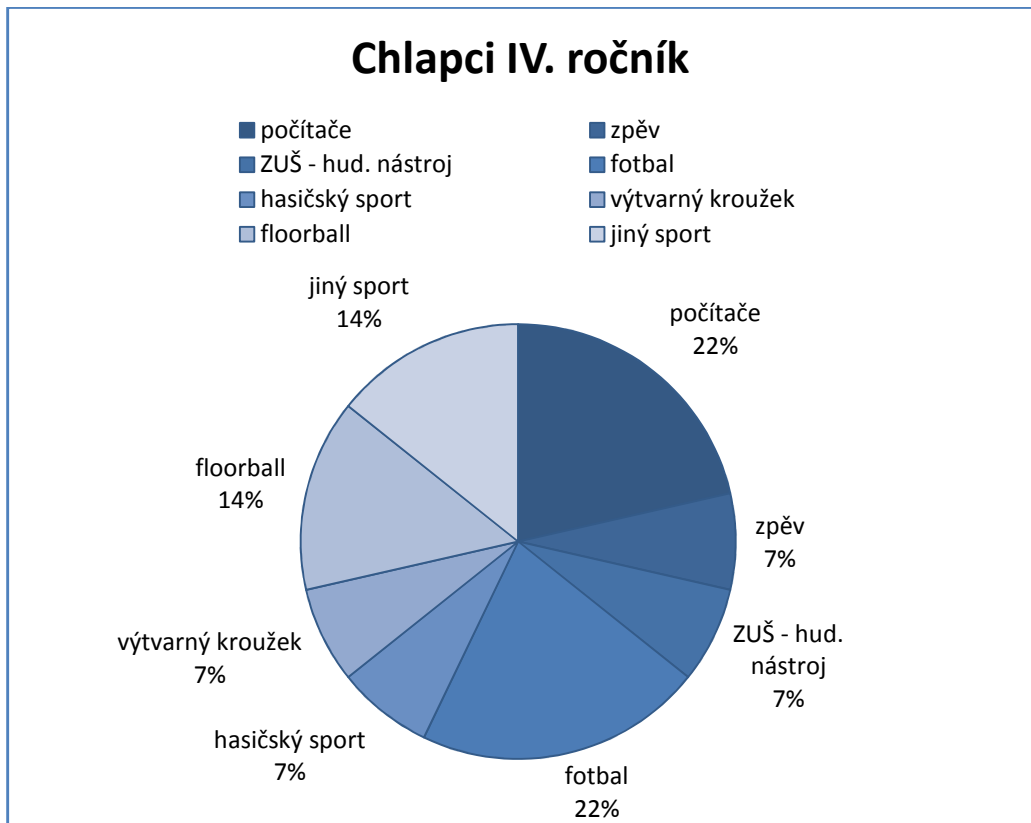
Obr. č. 3 k tabulce č. 6

Tab. č. 7 Otázka: Pokud navštěvuješ kroužky, vyjmenuj jaké.

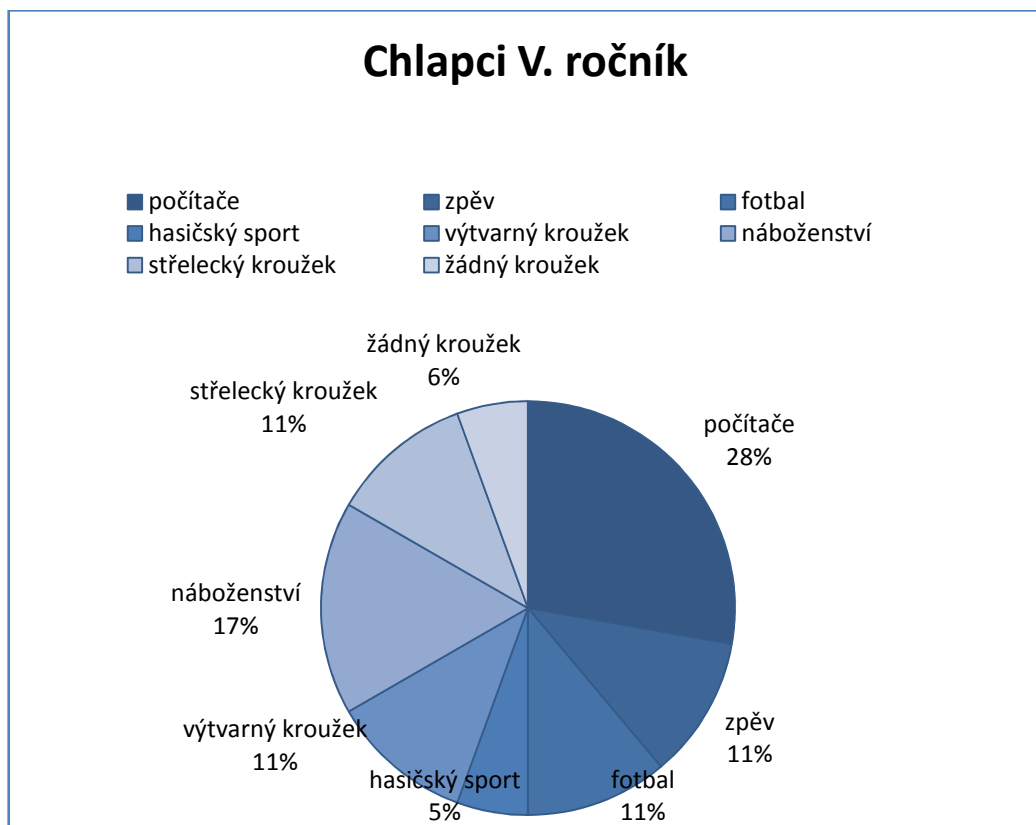
Chlapci IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

Chlapci	počítače	zpěv	ZUŠ	fotbal	hasič.sport	výtvarný
IV. ročník	3	1	1	3	1	1
V. ročník	5	2	0	2	1	2
IX. ročník	0	0	1	2	0	0
CELKEM	8	3	2	7	2	3

Chlapci	jiný sport	náboženství	střelba	lezectví	floorball	žádný
IV. ročník	1	0	0	2	2	0
V. ročník	3	2	0	0	0	1
IX. ročník	1	0	0	0	0	10
CELKEM	5	2	0	2	2	11

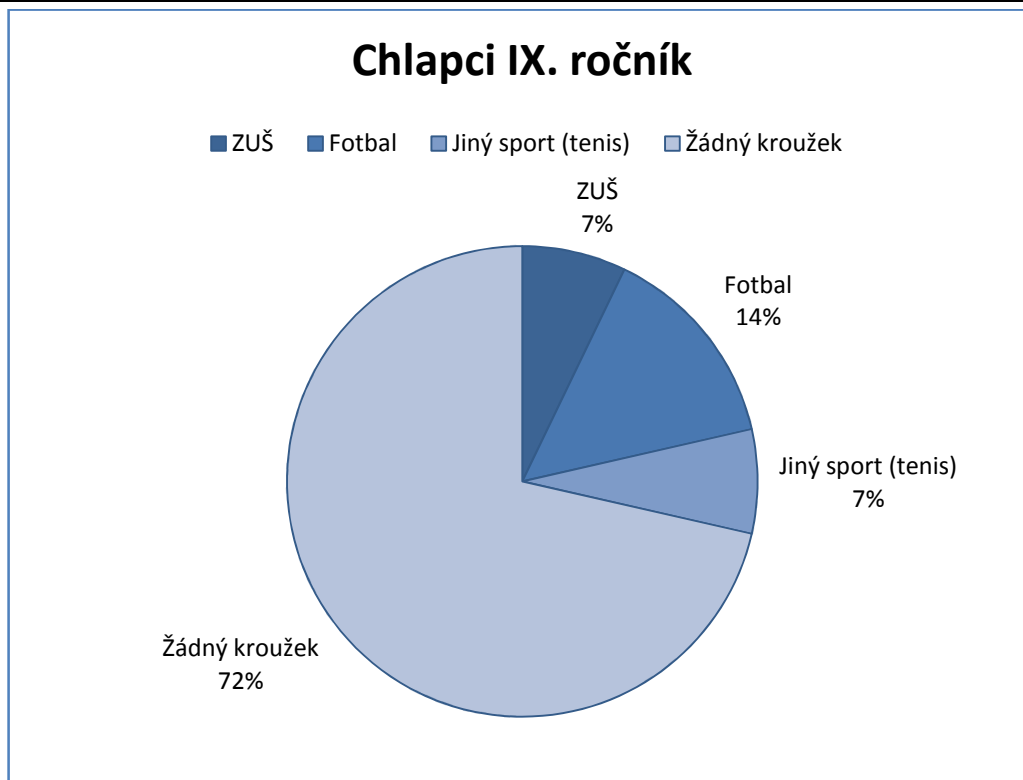

Obr. č. 1 k tabulce č. 7

Obr. č. 2 k tabulce č. 7

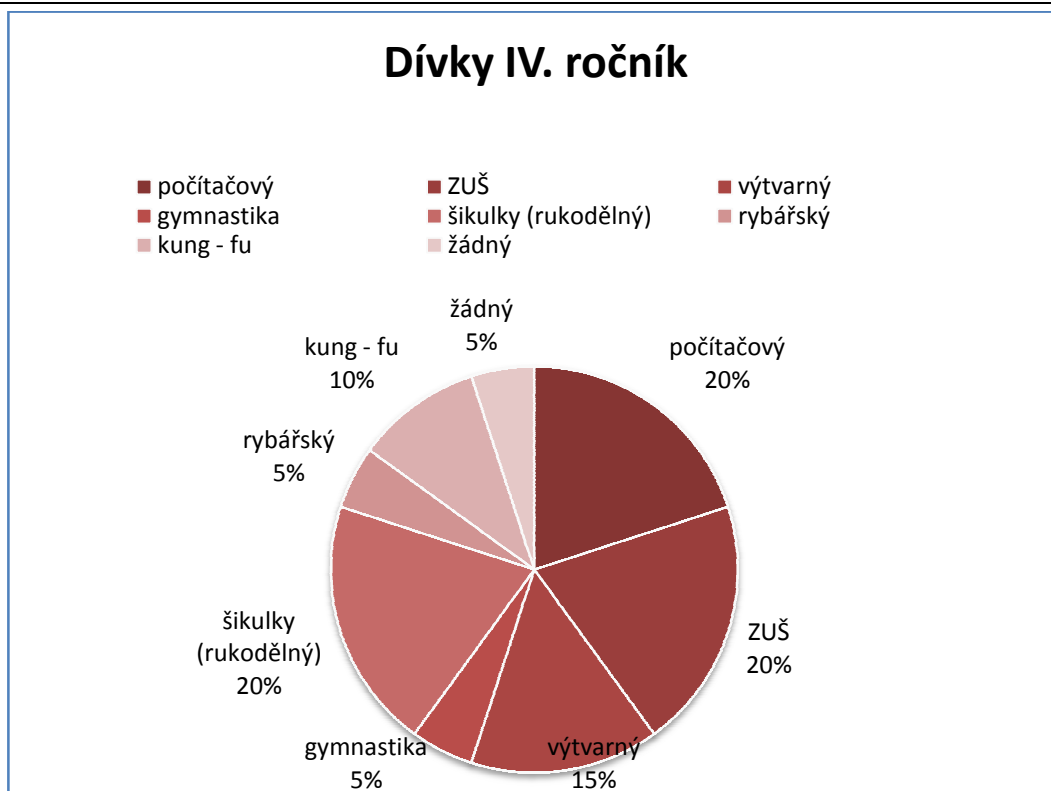
Obr. č. 3 k tabulce č. 7

Tab. č. 8 Otázka: Pokud navštěvuješ kroužky, jaké?

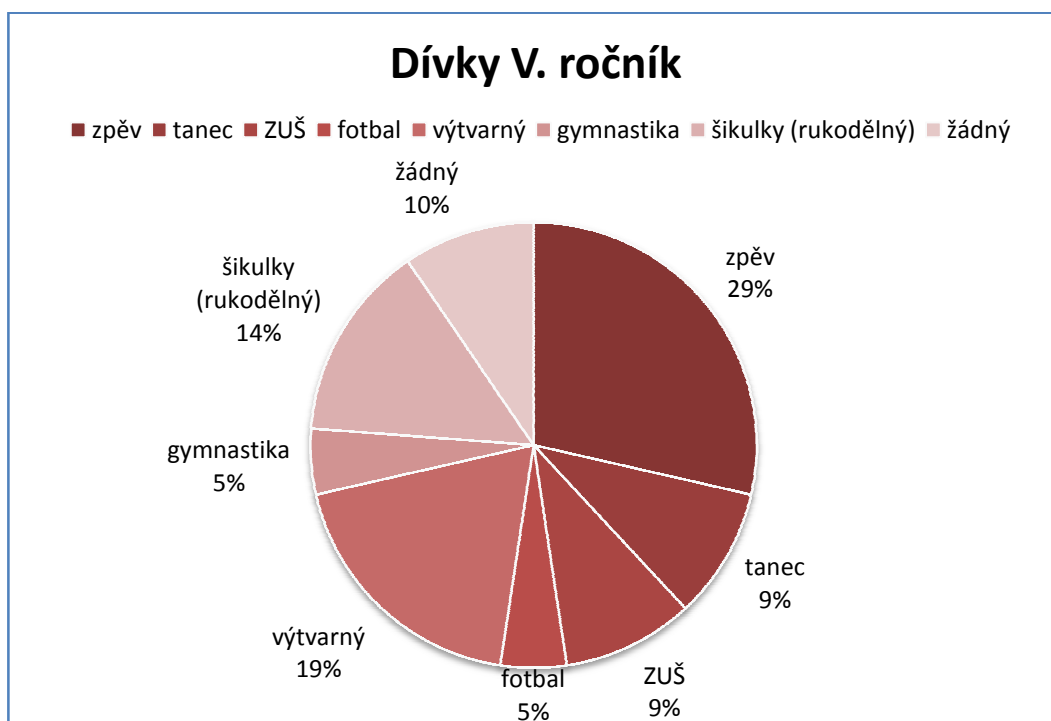
Dívky IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

Dívky	počítače	zpěv	tanec	ZUŠ	fotbal	hasič. sport	výtvarný	módní design
IV. ročník	4	0	0	4	0	0	3	0
V. ročník	0	6	2	2	1	0	4	0
IX. ročník	0	0	1	0	0	3	0	1
CELKEM	4	6	3	6	1	3	7	1

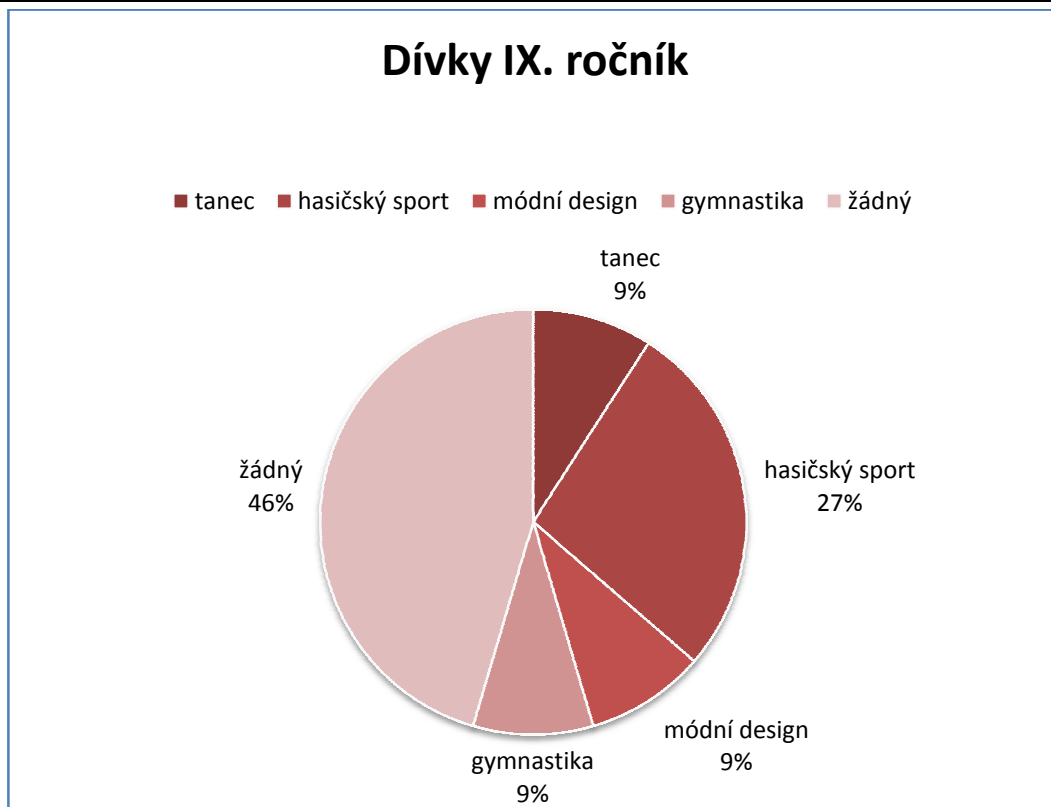
Dívky	TJ Sokol	střelba	le-zectví	gymnasti-ka	šikulky	žádný	rybářský	kung-fu
IV. ročník	0	0	0	1	4	1	2	1
V. ročník	0	0	0	1	3	2	0	0
IX. ročník	0	0	0	1	0	5	0	0
CELKEM	0	0	0	3	7	8	2	1

Obr. č. 1 k tabulce č. 8

Obr. č. 2 k tabulce č. 8

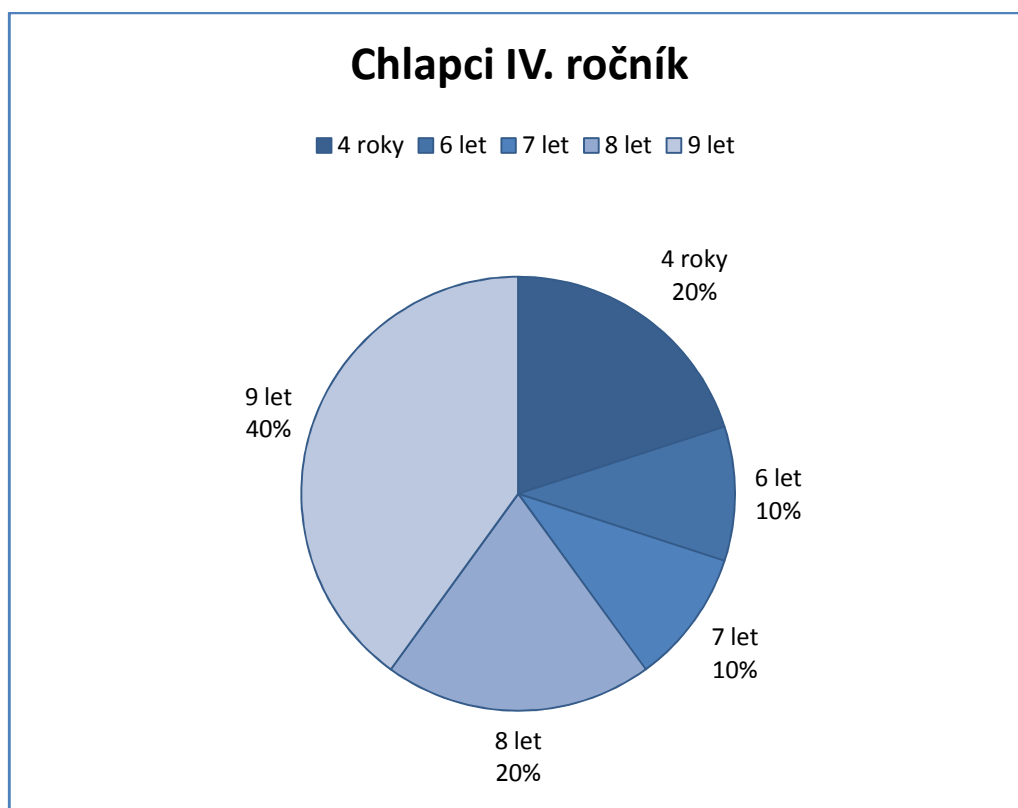

Obr. č. 3 k tabulce č. 8

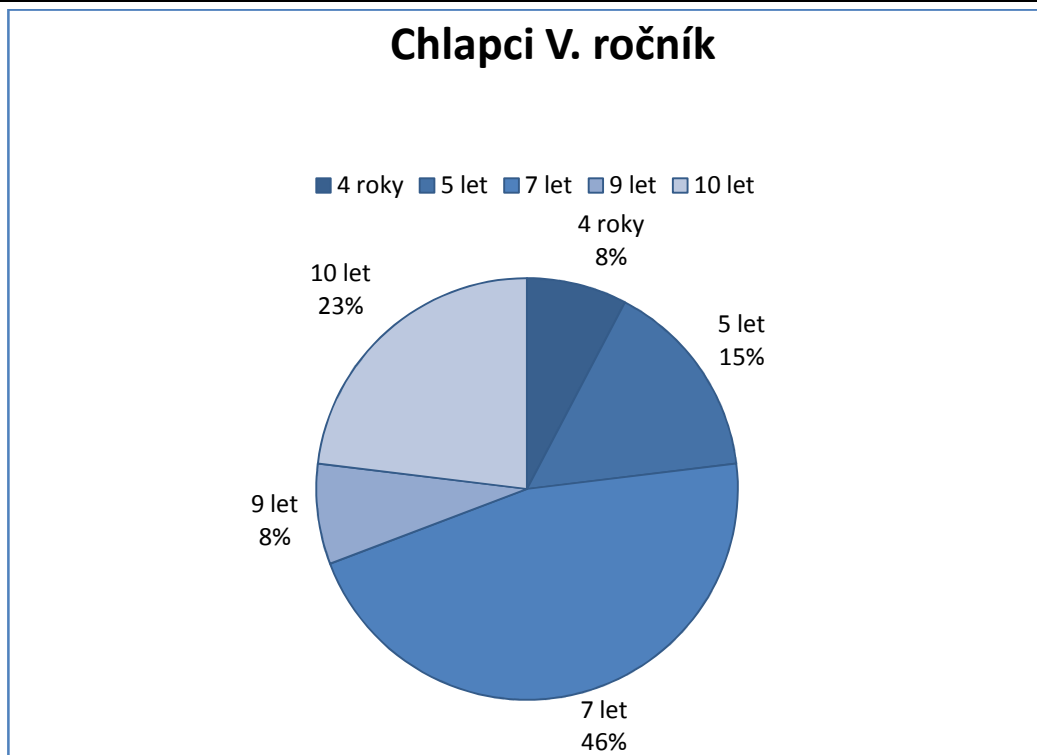
Tab. č. 9 Otázka: V kolika letech jsi začal/a chodit do zájmového kroužku

Chlapci IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

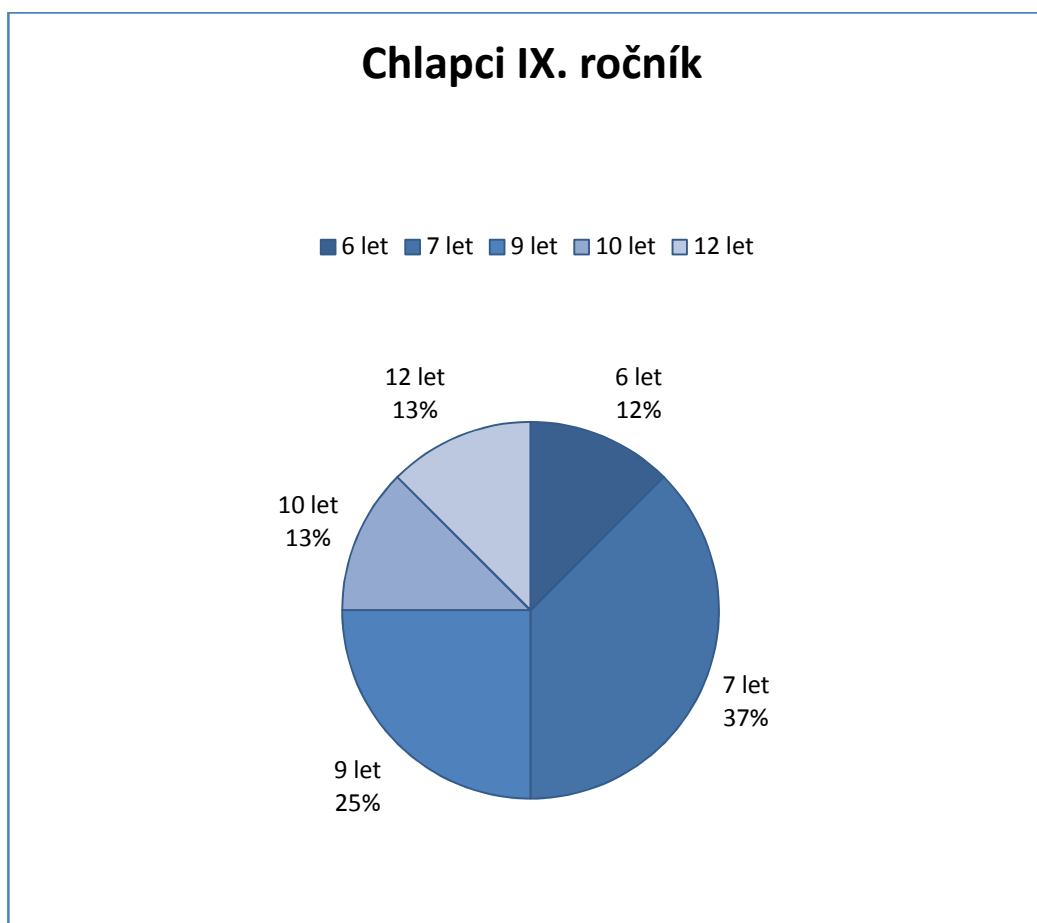
Chlapci	4 roky	5 let	6 let	7 let	8 let	9 let	10 let	11 let	12 let	13 let
IV. ročník	2	0	1	1	2	4	0	0	0	0
V. ročník	1	2	0	6	0	1	3	0	0	0
IX. ročník	0	0	1	3	0	2	1	0	1	0
CELKEM CHLAPCŮ	3	2	2	10	2	7	4	0	1	0

Obr. č. 1 k tabulce č. 9

Obr. č. 2 k tabulce č. 9

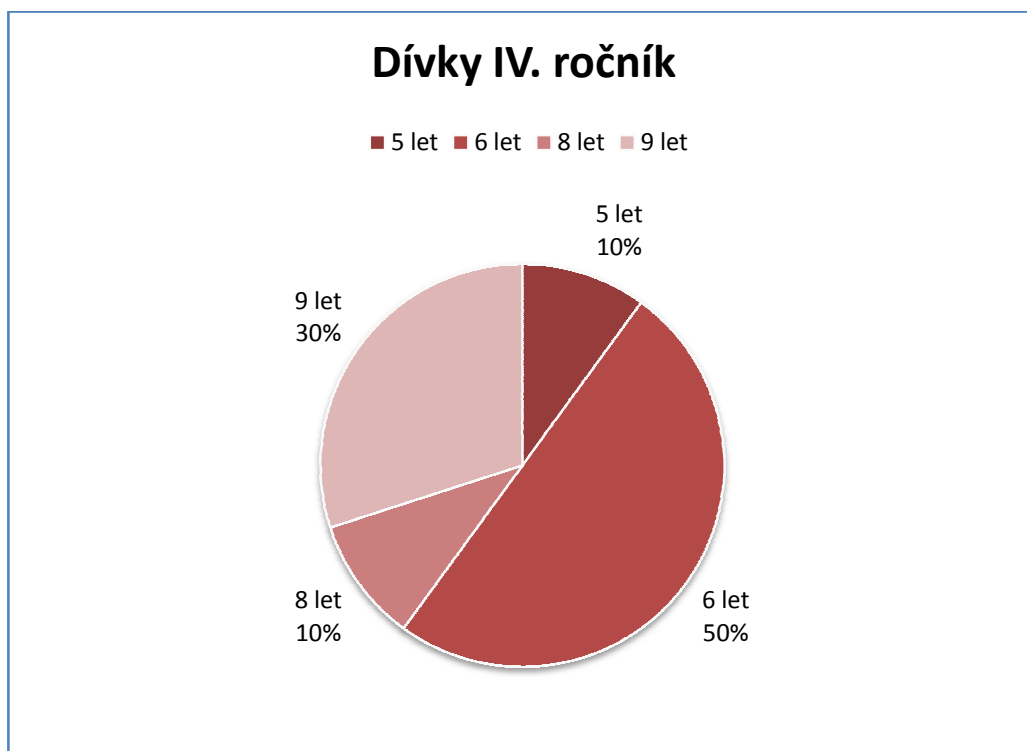

Obr. č. 3 k tabulce č. 9

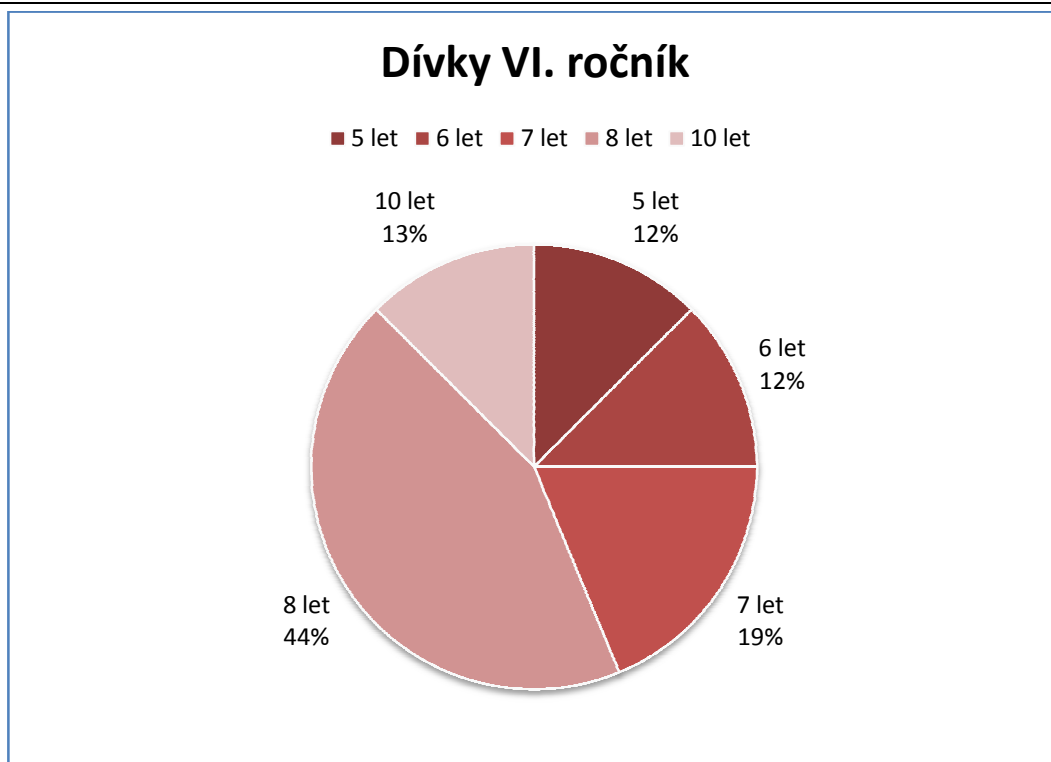
Tab. č. 10 Otázka: V kolika letech jsi začal/a chodit do zájmového kroužku

Dívky IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

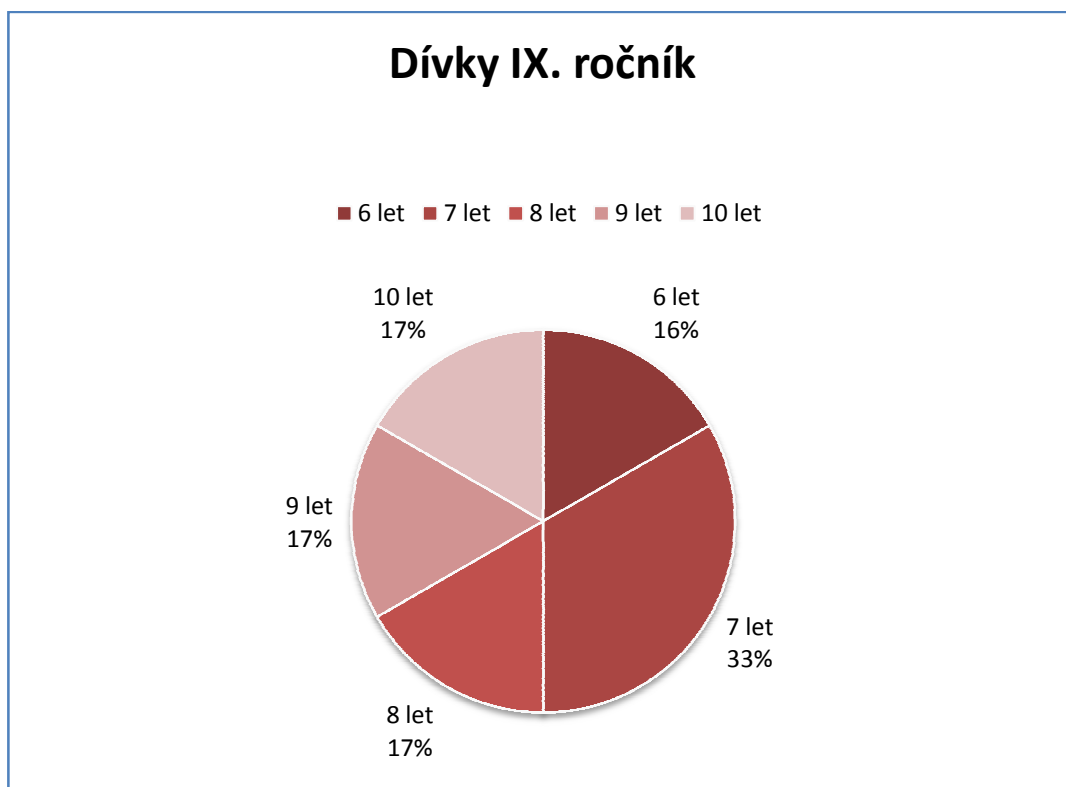
Dívky	4 roky	5 let	6 let	7 let	8 let	9 let	10 let	11 let	12 let	13 let
IV. ročník	0	1	5	0	1	3	0	0	0	0
V. ročník	0	2	2	3	7	0	2	0	0	0
IX. ročník	0	0	1	2	1	1	1	0	0	0
CELKEM DÍVEK	0	3	8	5	9	4	3	0	0	0

Obr. č. 1 k tabulce č. 10

Obr. č. 2 k tabulce č. 10

Obr. č. 3 k tabulce č. 10

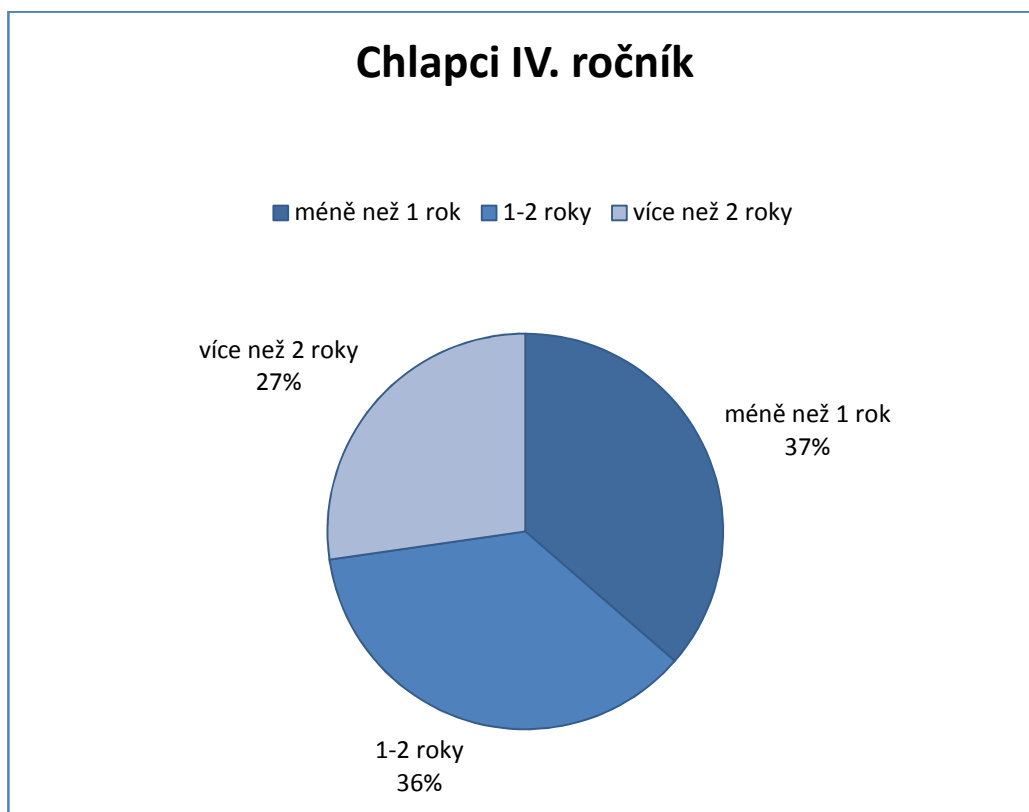

Tab. č. 11 Otázka: Jak dlouho se věnuješ svému nedůležitějšímu koníčku?

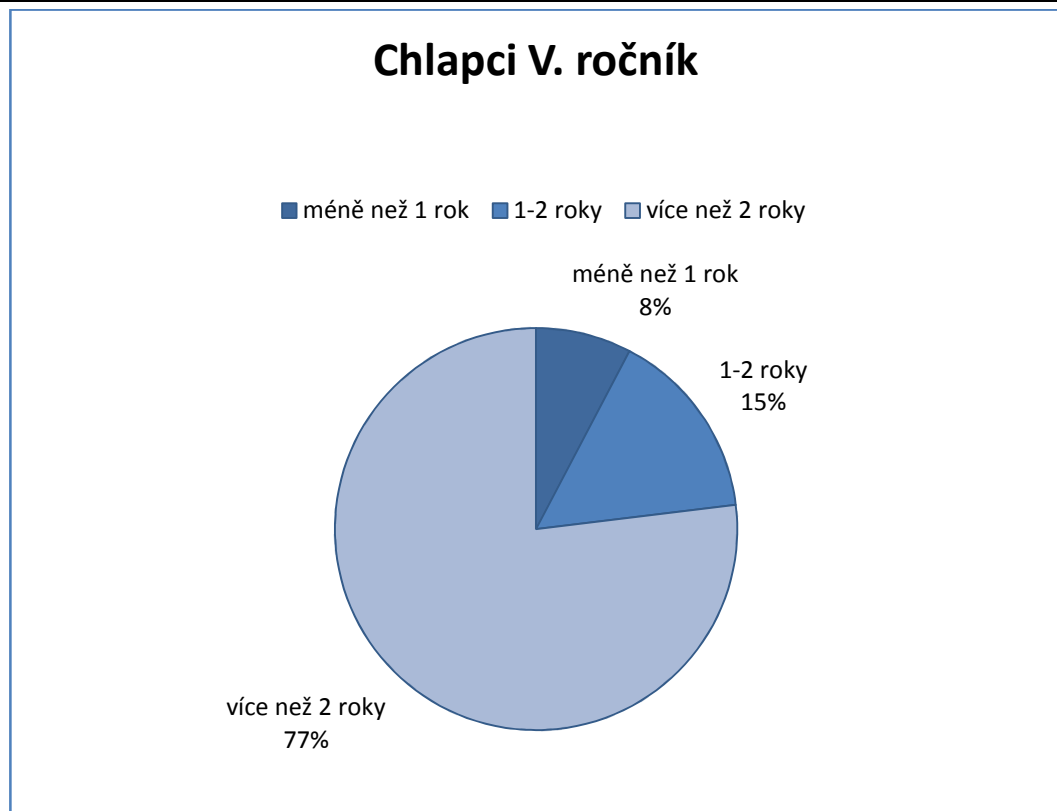
Chlapci IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

Chlapci	méně než 1 rok	1 - 2 roky	více než 2 roky
IV. ročník	4	4	3
V. ročník	1	2	10
IX. ročník	0	1	7
CELKEM CHLAPCŮ	5	7	20

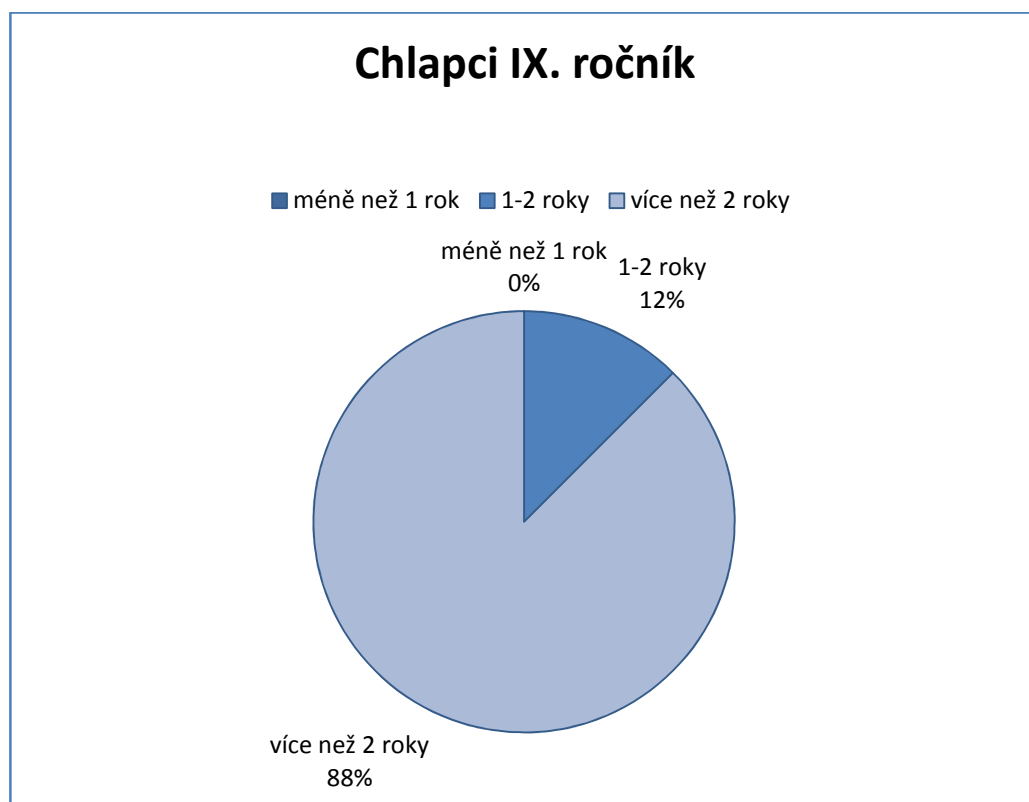
Pozn.: v tabulce nejsou zahrnuti žáci nemající žádný koníček

Obr. č. 1 k tabulce č. 11

Obr. č. 2 k tabulce č. 11

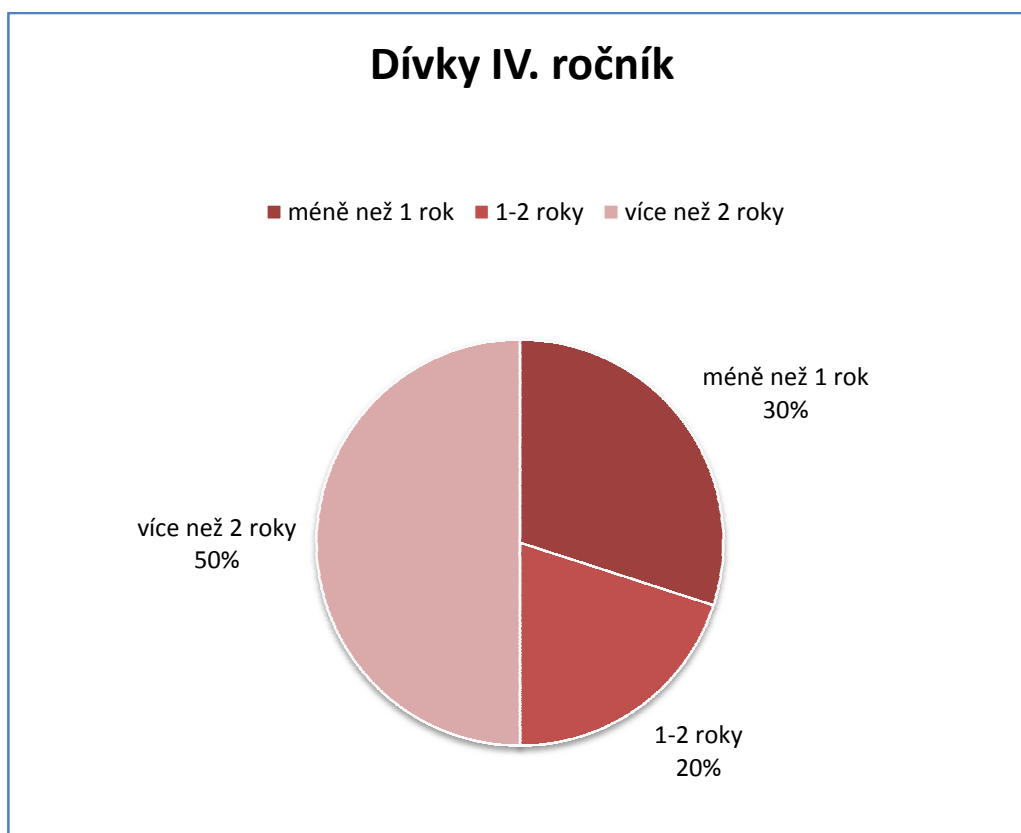
Obr. č. 3 k tabulce č. 11

Tab. č. 12 Otázka: Jak dlouho se věnuješ svému nedůležitějšímu koníčku?

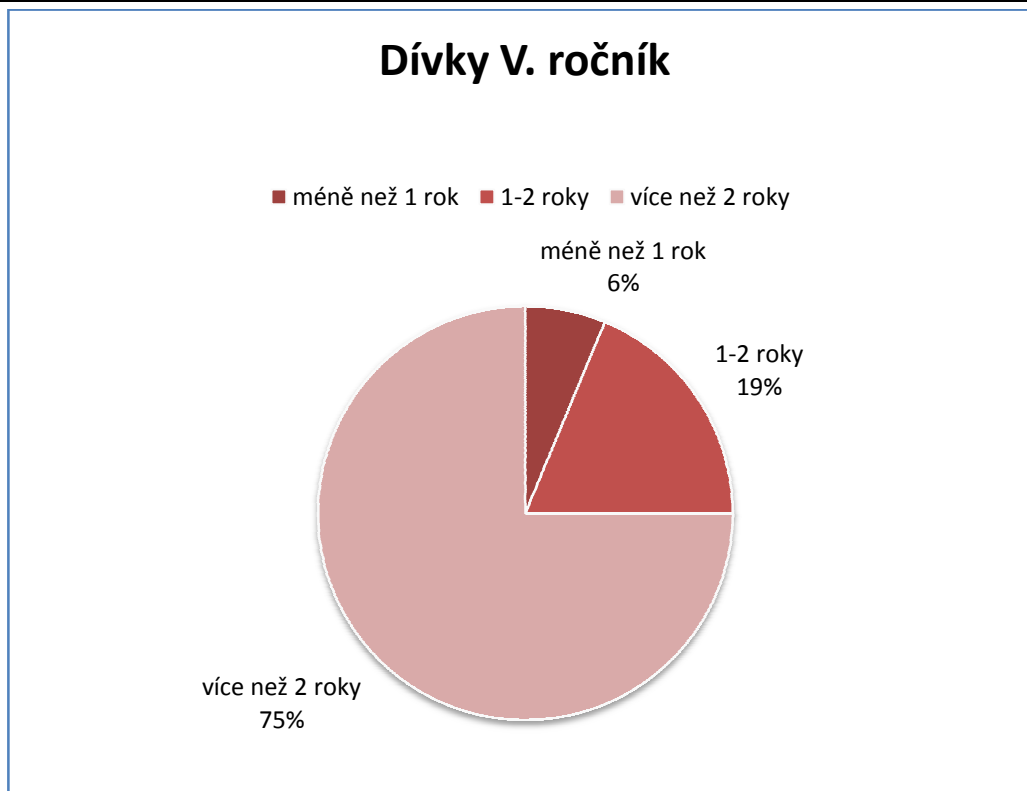
Dívky IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

Dívky	méně než 1 rok	1 - 2 roky	více než 2 roky
IV. ročník	3	4	5
V. ročník	1	3	11
IX. ročník	0	2	4
CELKEM DÍVEK	4	9	20

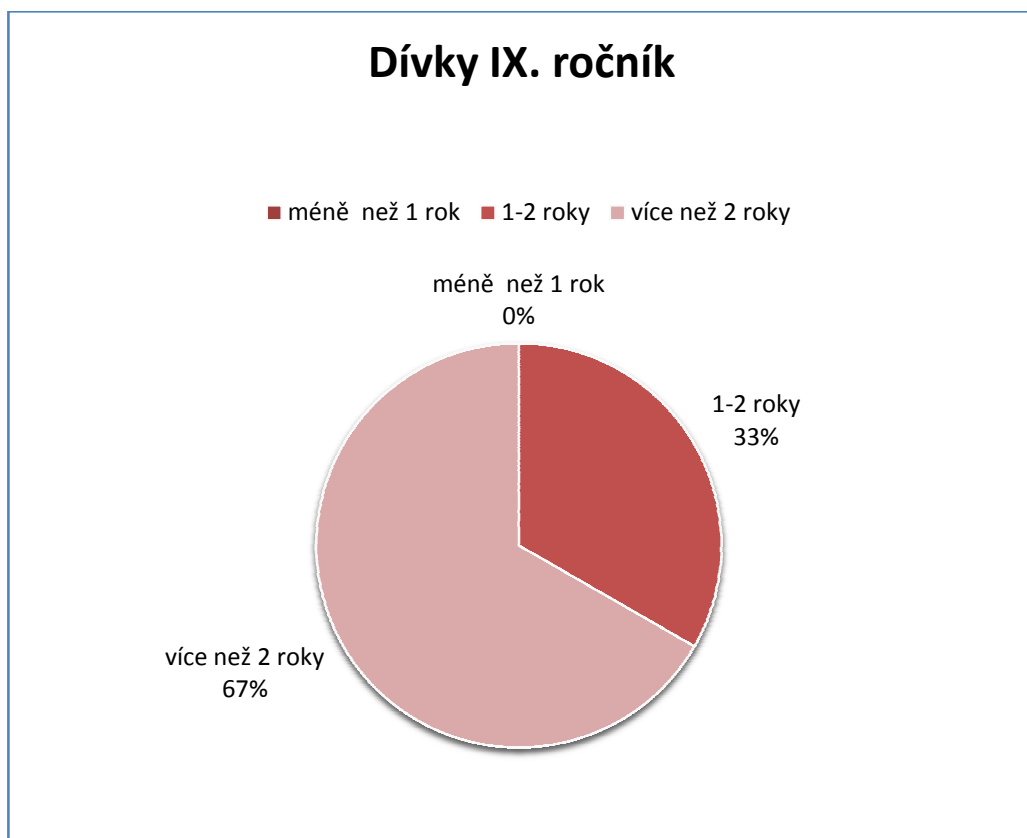
Pozn.: v tabulce nejsou zahrnuti žáci nemající žádný koníček

Obr. č. 1 k tabulce č. 12

Obr. č. 2 k tabulce č. 12

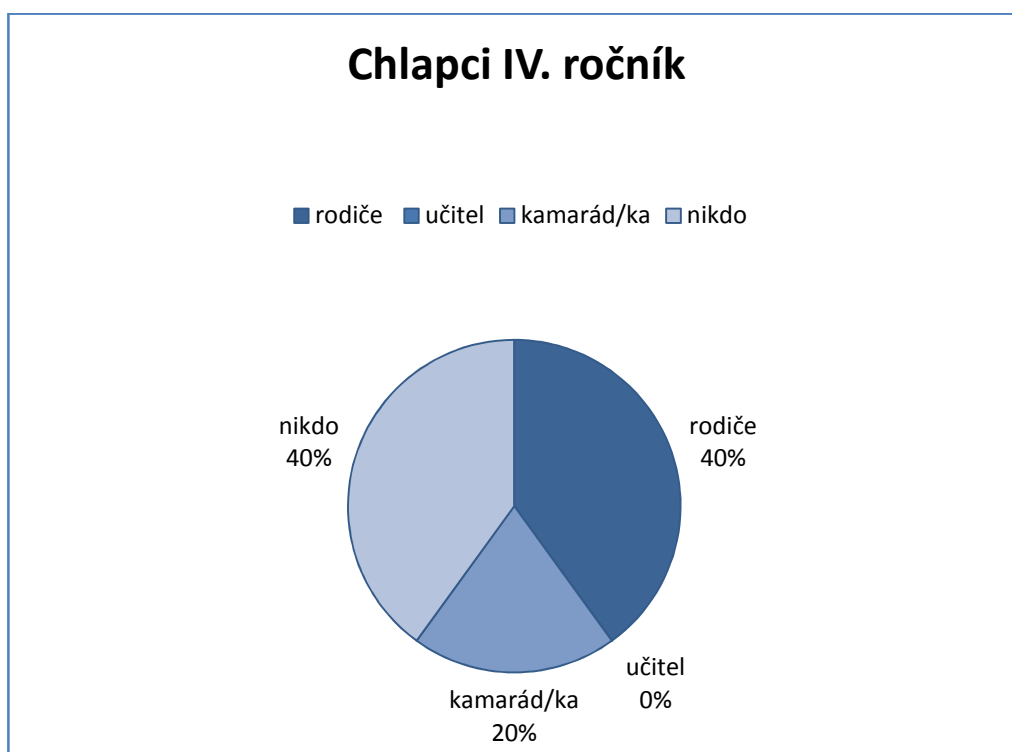

Obr. č. 3 k tabulce č. 12

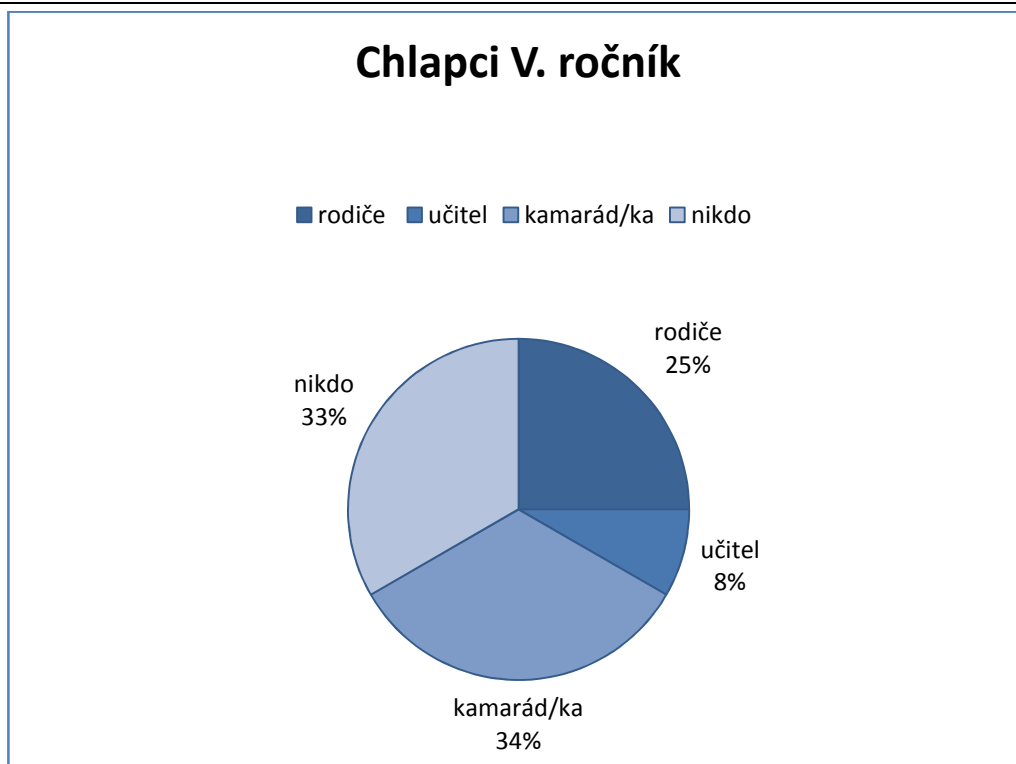
Tabulka č. 13 Otázka: Kdo Tě k zájmové činnosti přivedl?

Chlapci IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

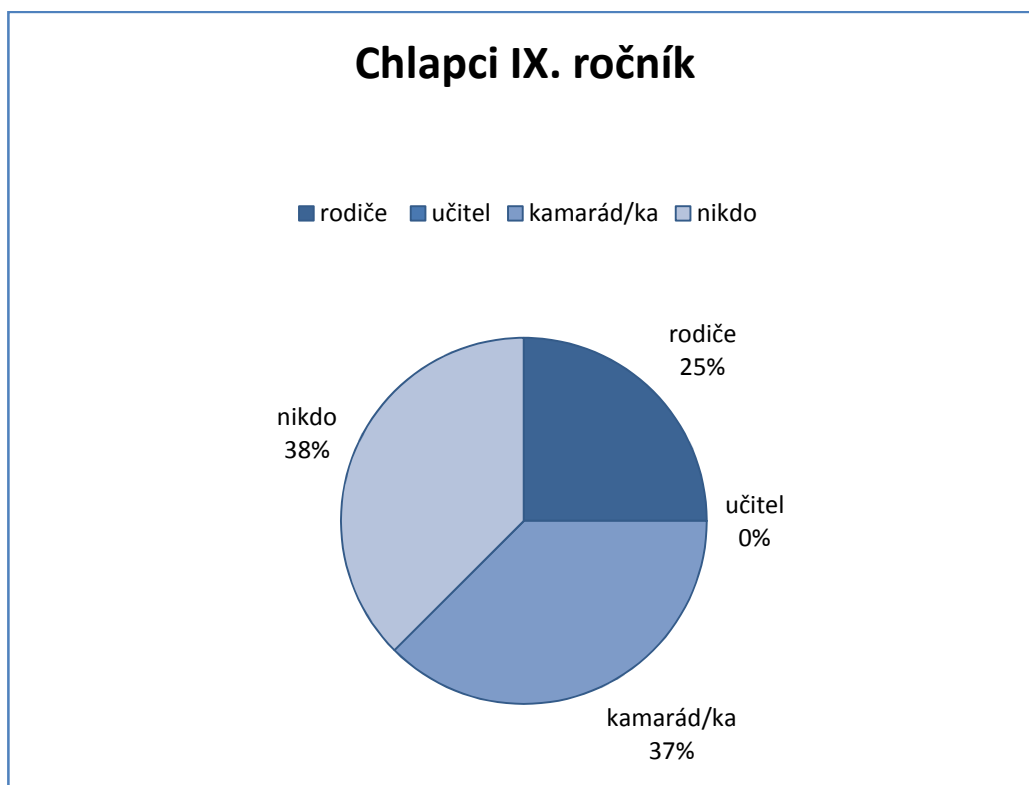
Chlapci	rodiče	učitel	kamarád/ka	nikdo
IV. ročník	4	0	2	4
V. ročník	3	1	4	4
IX. ročník	2	0	3	3
CELKEM CHLAPCŮ	9	1	9	11

Obr. č. 1 k tabulce č. 13

Obr. č. 2 k tabulce č. 13

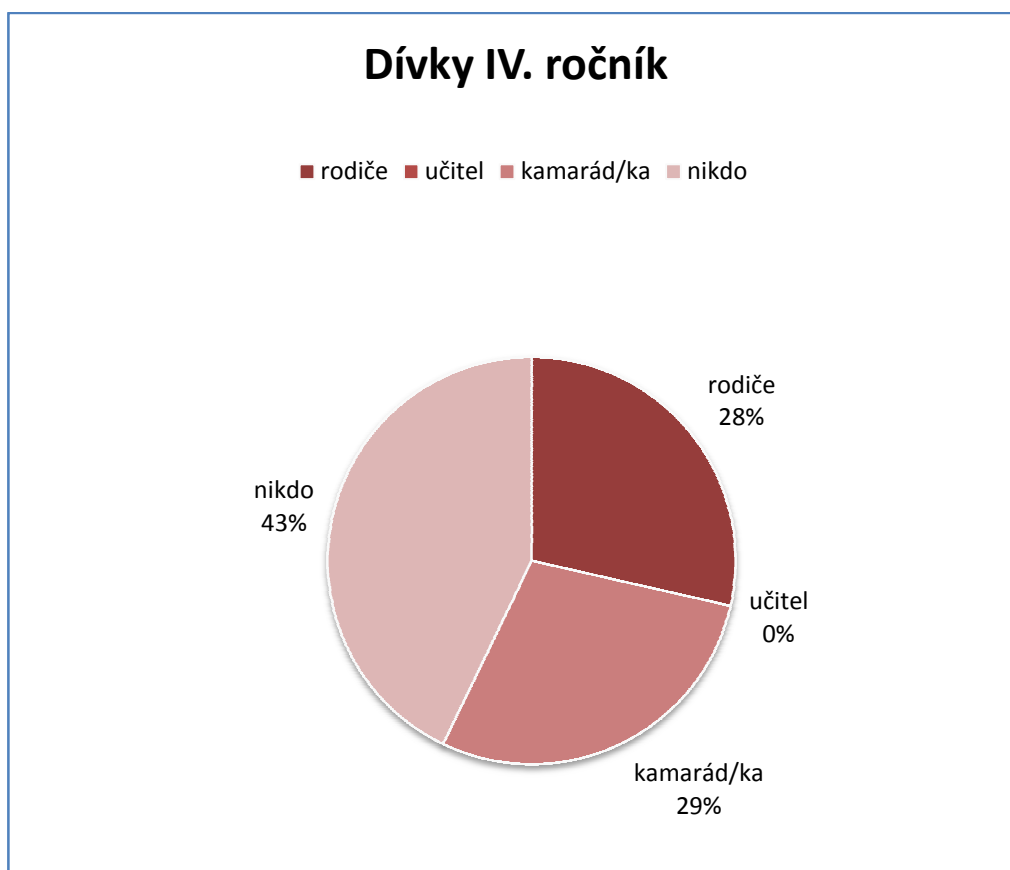

Obr. č. 3 k tabulce č. 13

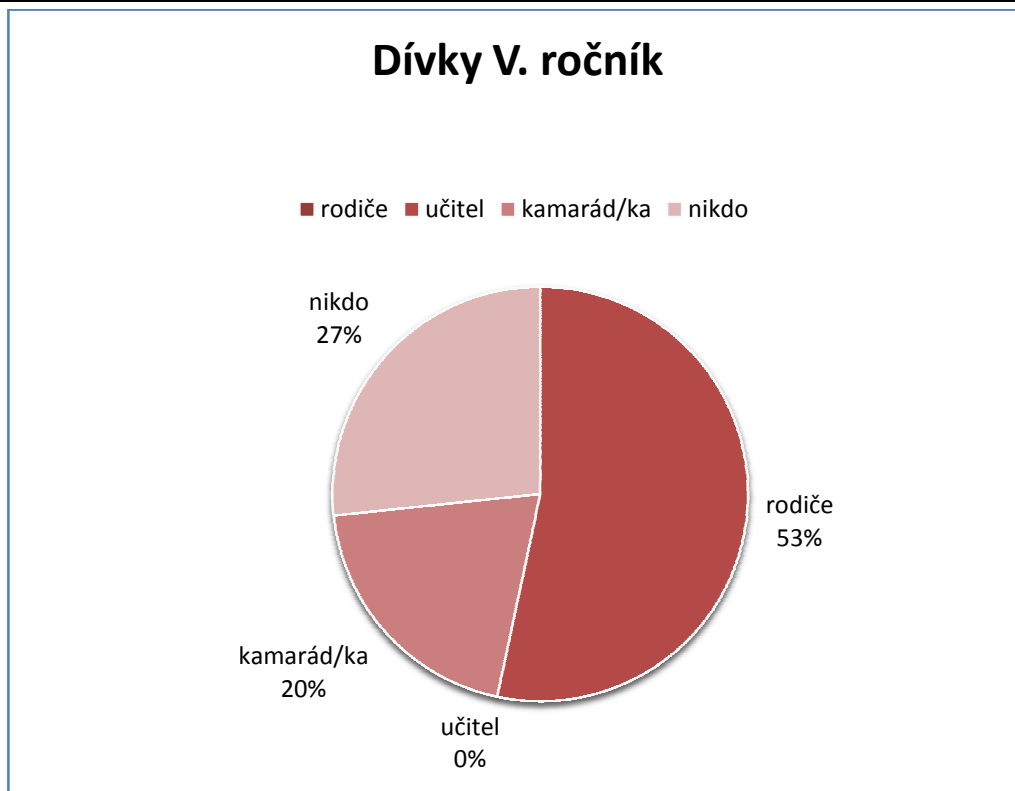
Tab. č. 14 Otázka: Kdo Tě k zájmové činnosti přivedl?

Dívky IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

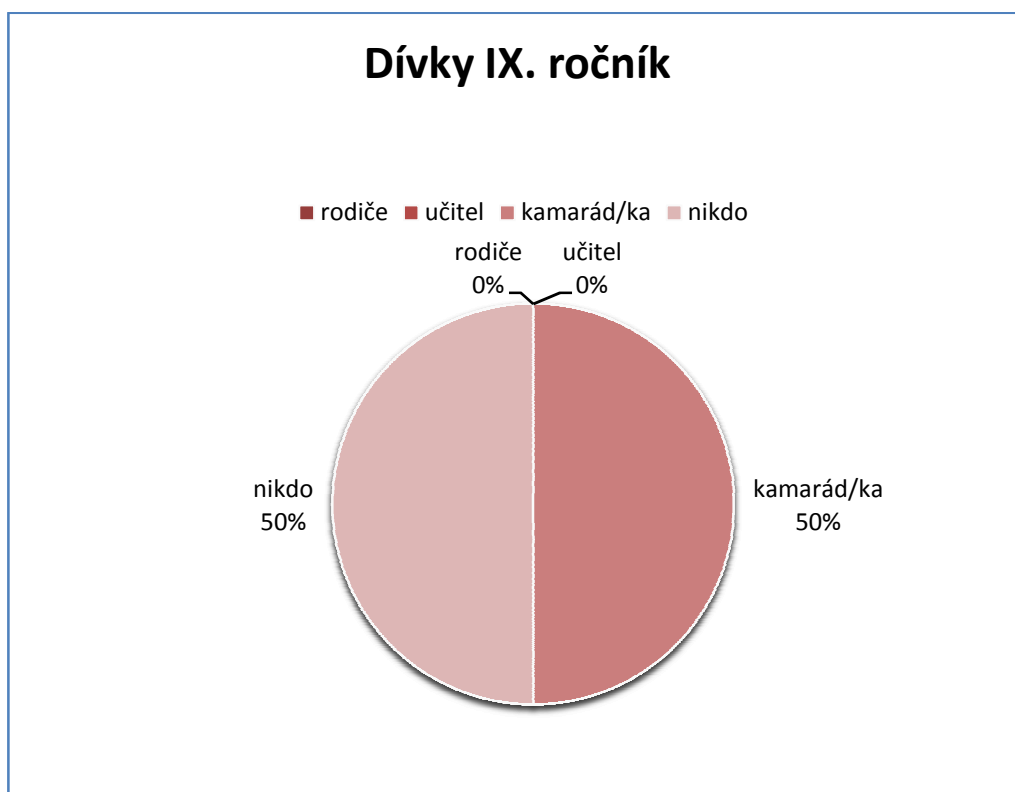
Dívky	rodiče	učitel	kamarád/ka	nikdo
IV. ročník	5	0	2	3
V. ročník	8	0	3	4
IX. ročník	0	0	3	3
CELKEM DÍVEK	13	0	8	10

Obr. č. 1 k tabulce č. 14

Obr. č. 2 k tabulce č. 14

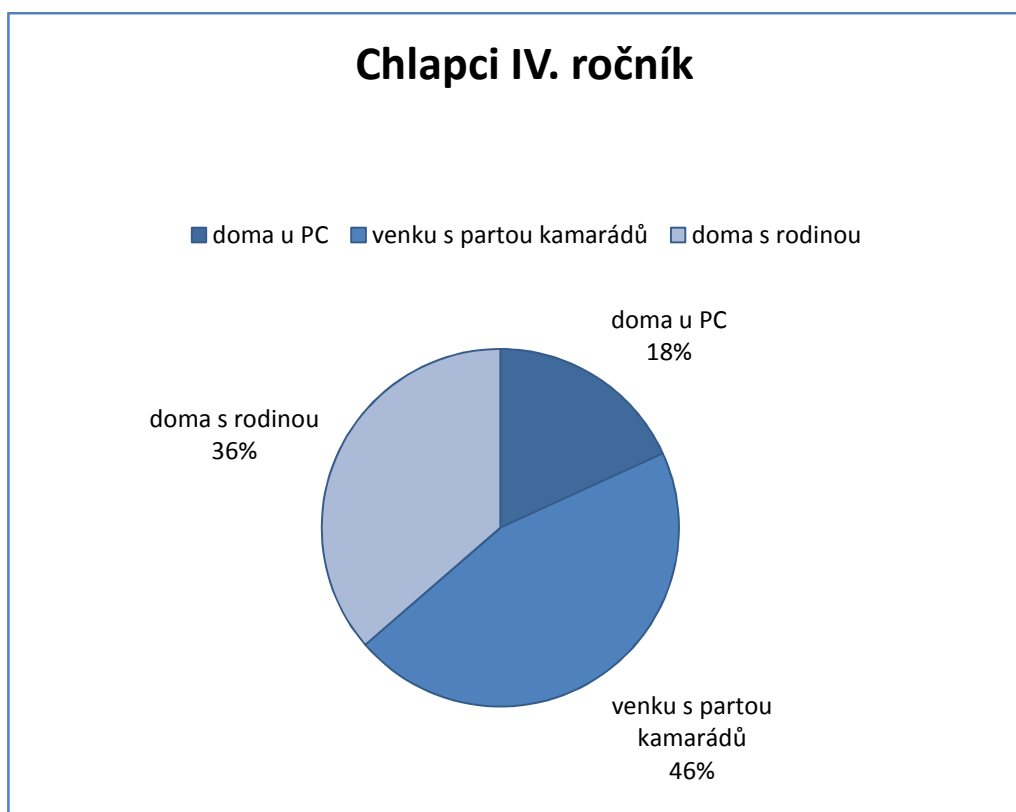
Obr. č. 3 k tabulce č. 14

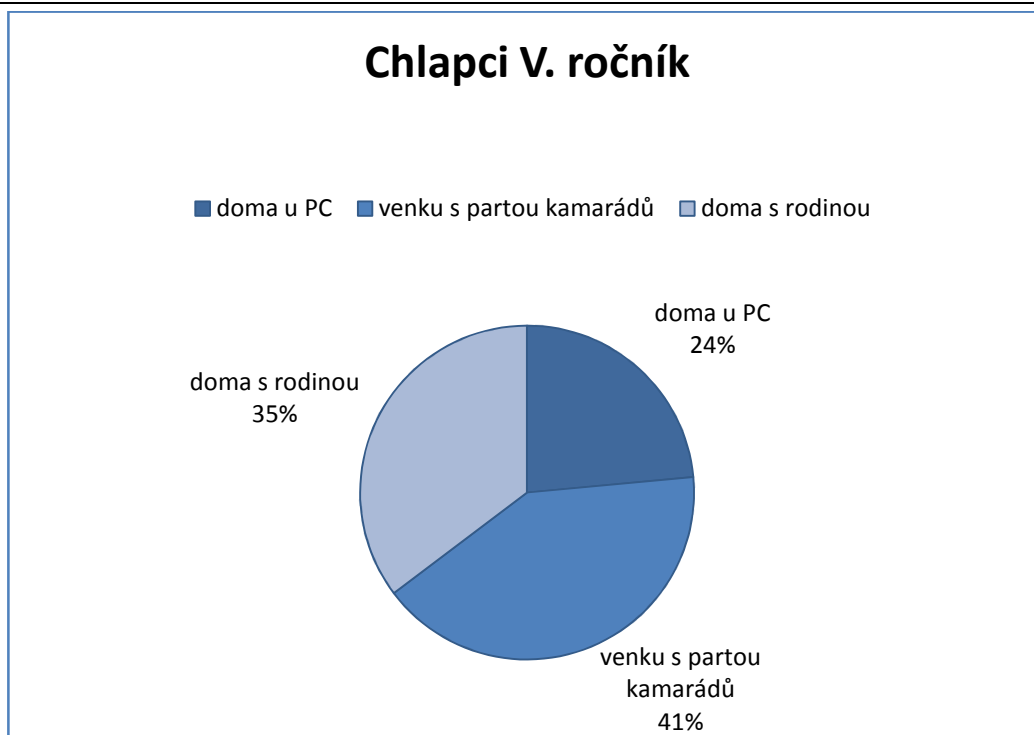
Tab. č. 15 Otázka: Pokud nenavštěvuješ žádný kroužek a nemáš koníčka, jak trávíš svůj volný čas?

Chlapci IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

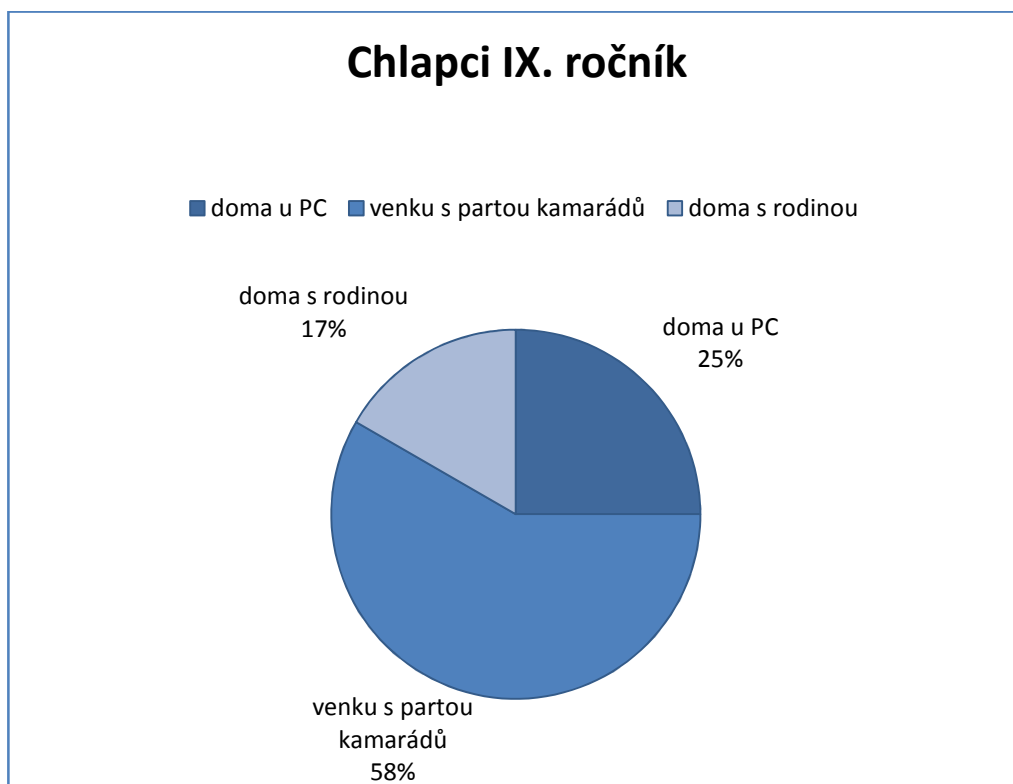
Chlapci	doma u PC	venku s kamarády	doma s rodinou
IV. ročník	2	5	4
V. ročník	4	7	6
IX. ročník	3	7	2
CELKEM CHLAPCŮ	9	19	12

Obr. č. 1 k tabulce č. 15

Obr. č. 2 k tabulce č. 15

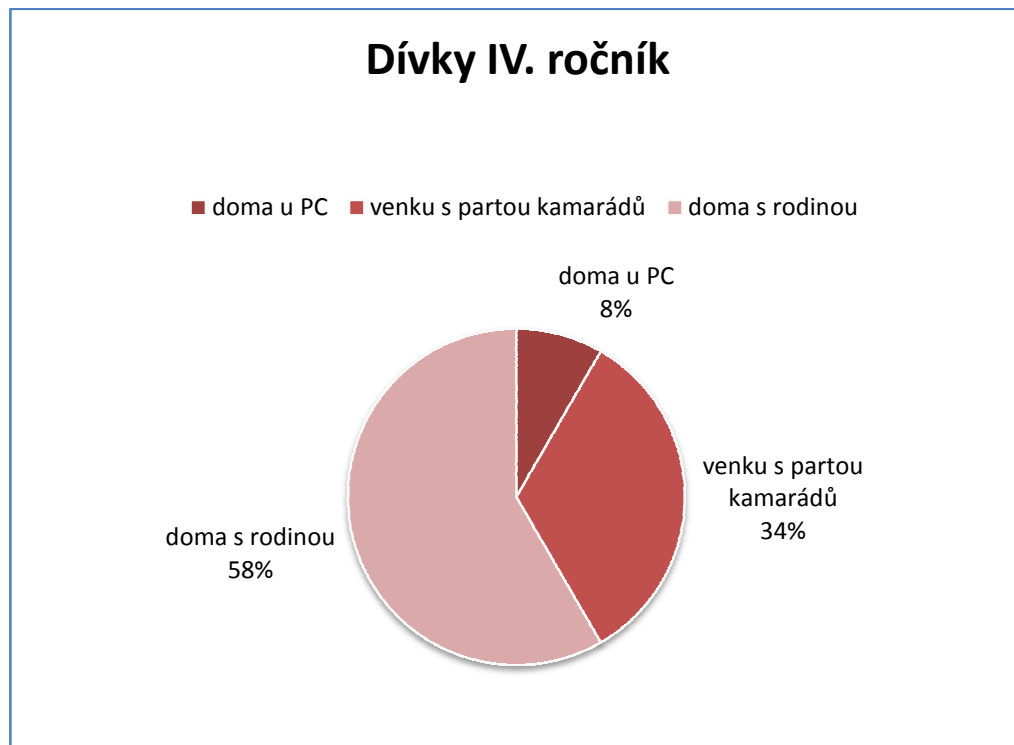

Obr. č. 3 k tabulce č. 15

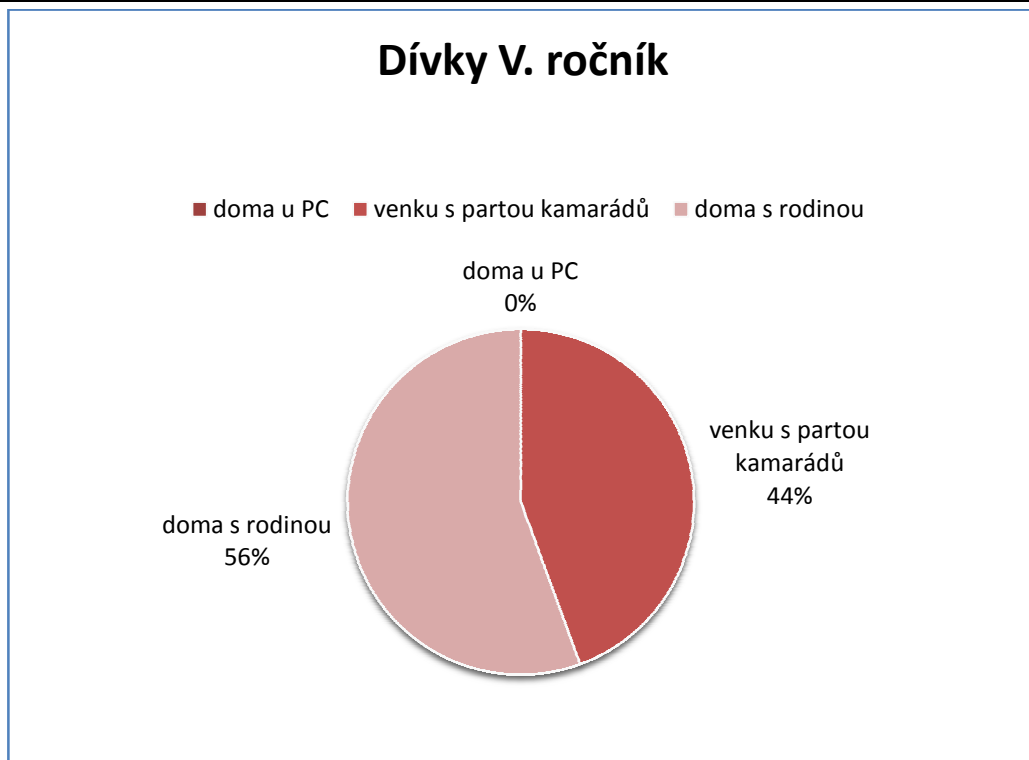
Tab. č. 16 Otázka: Pokud nenavštěvuješ žádný kroužek a nemáš koníčka, jak trávíš svůj volný čas?

Dívky IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

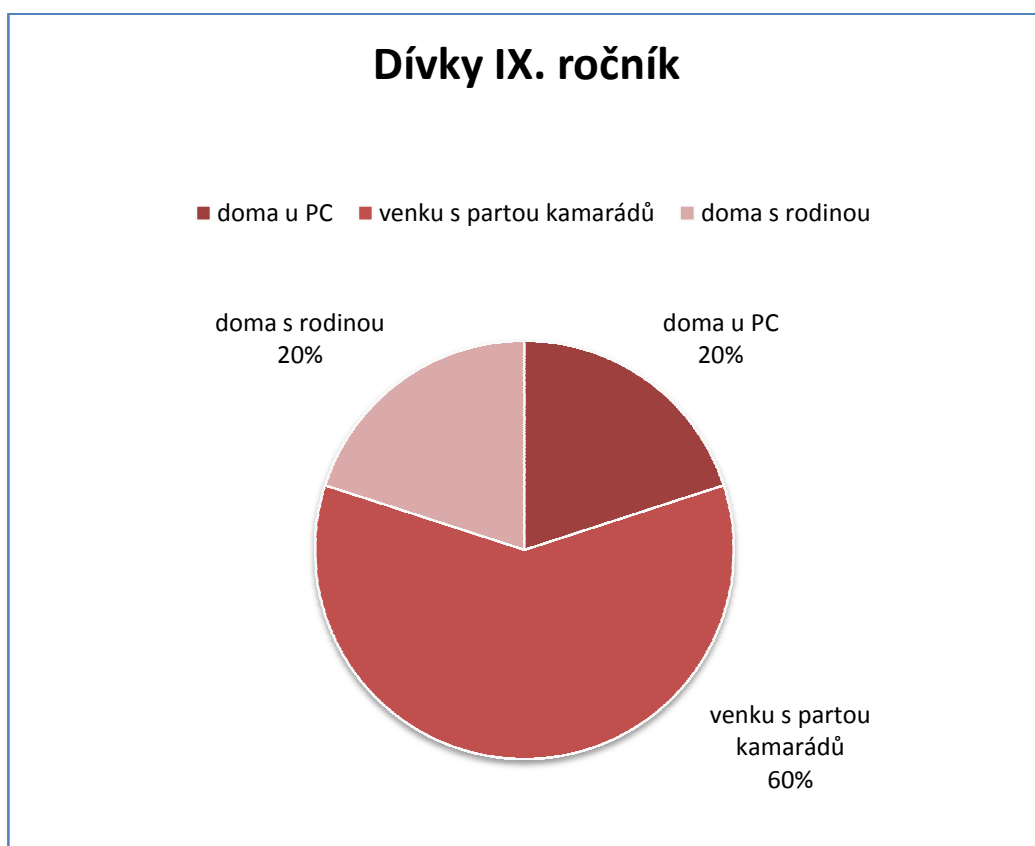
Dívky	doma u PC	venku s kamarády	doma s rodinou
IV. ročník	1	4	7
V. ročník	0	7	11
IX. ročník	4	3	1
CELKEM DÍVEK	5	14	19

Obr. č. 1 k tabulce č. 16

Obr. č. 2 k tabulce č. 16

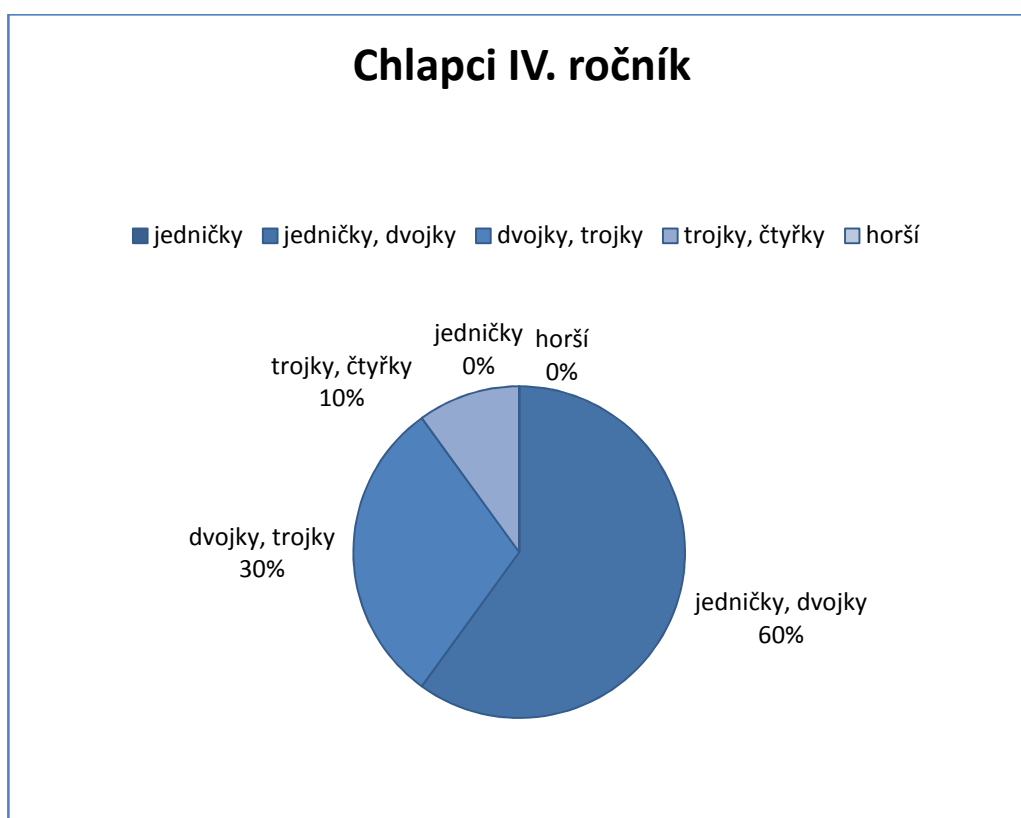

Obr. č. 3 k tabulce č. 16

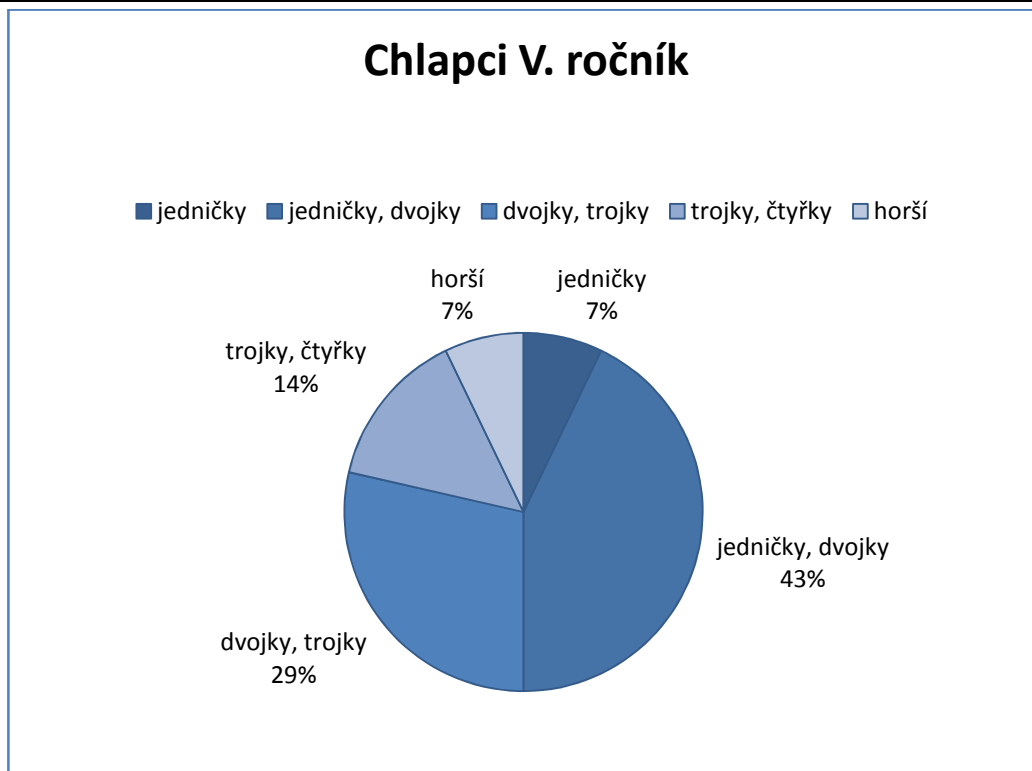
Tab. č. 17 Otázka: Jakých dosahuješ školních výsledků?

Chlapci IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

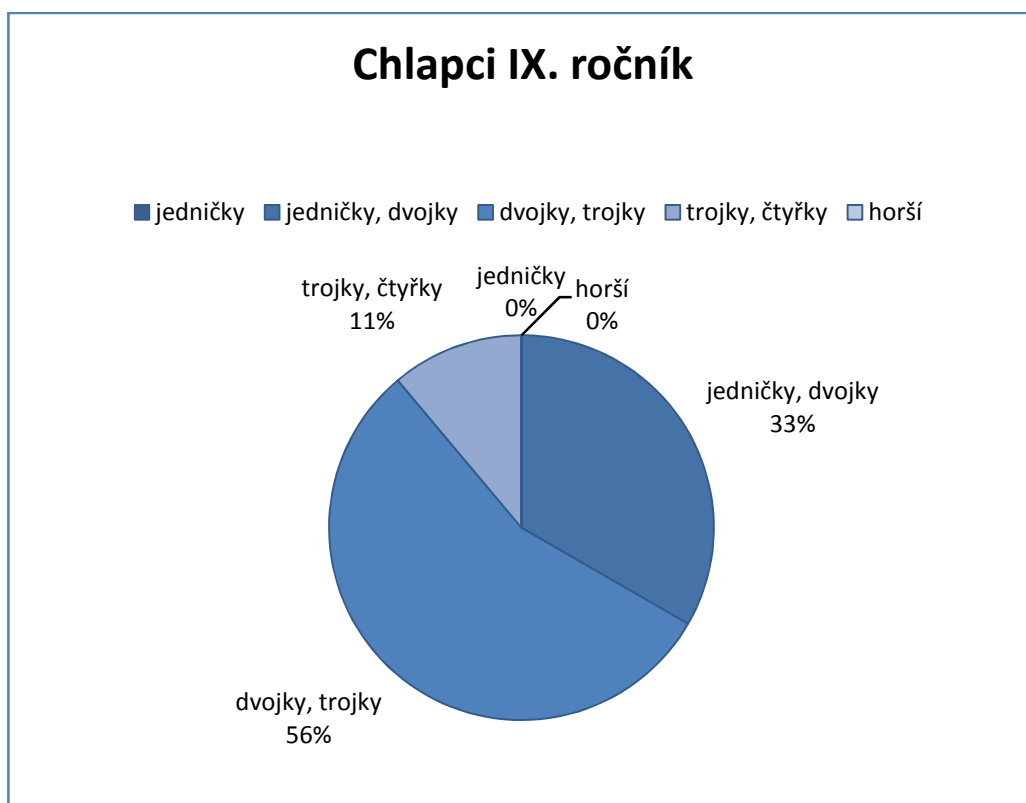
Chlapci	jedničky	jedničky a dvojky	dvojky a trojky	trojky a čtyřky	horší
IV. ročník	0	6	3	1	0
V. ročník	1	6	4	2	1
IX. ročník	0	3	5	1	0
CELKEM CHLAPCŮ	1	15	12	4	1

Obr. č. 1 k tabulce č. 17

Obr. č. 2 k tabulce č. 17

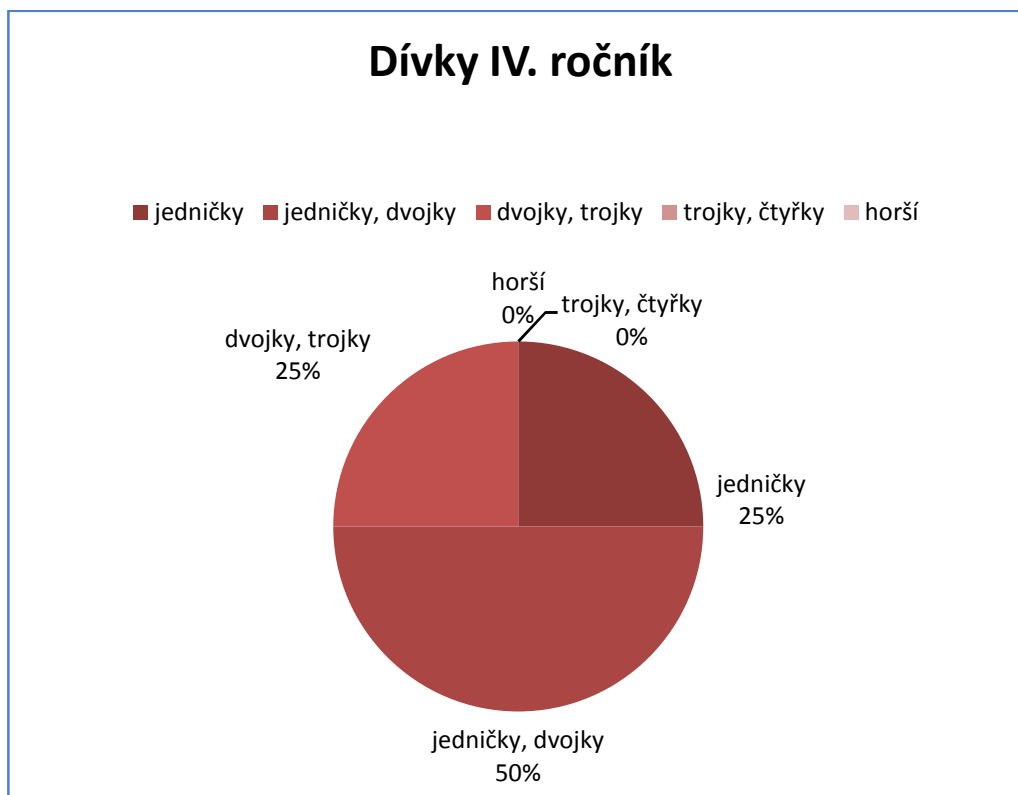

Obr. č. 3 k tabulce č. 17

Tab. č. 18 Otázka: Jakých dosahuješ školních výsledků?

Dívky IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

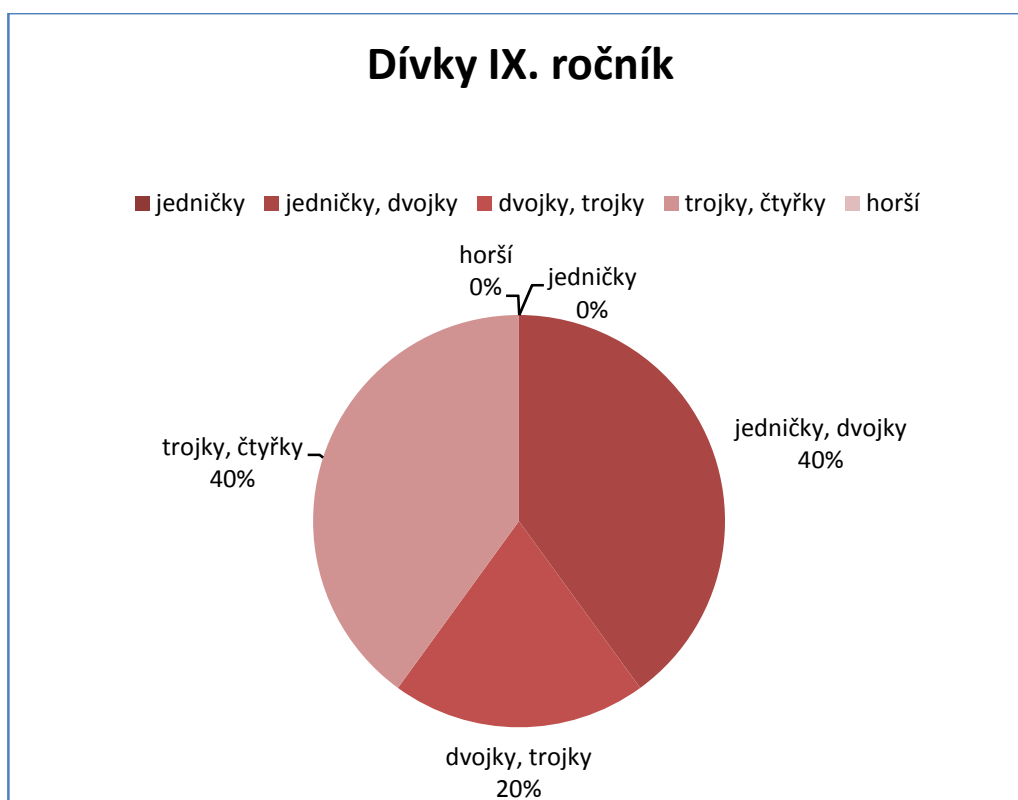
Dívky	jedničky	jedničky a dvojky	dvojky a trojky	trojky a čtyřky	horší
IV. ročník	3	6	3	0	0
V. ročník	2	9	6	1	0
IX. ročník	0	2	3	3	0
CELKEM DÍVEK	5	17	12	4	0

Obr. č. 1 k tabulce č. 18

Obr. č. 2 k tabulce č. 18

Obr. č. 3 k tabulce č. 18

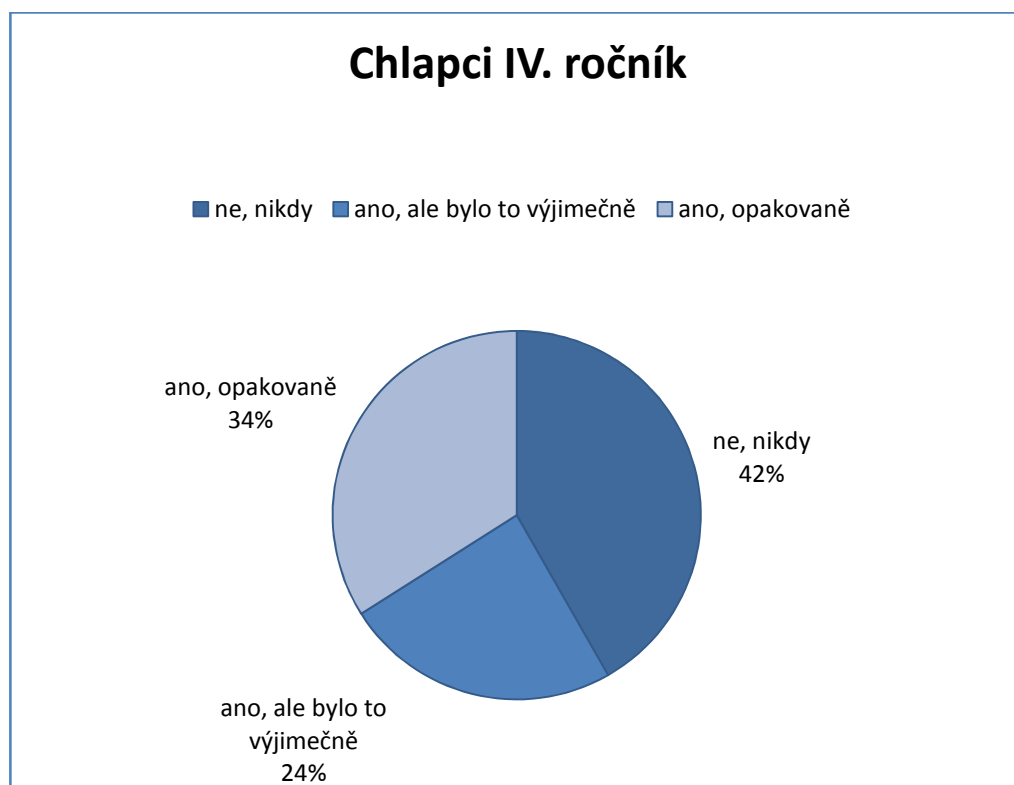

Tab. č. 19 Otázka: Dostal/a jsi v průběhu posledních 2 let nějaké

kázeňské opatření?

Chlapci IV., V. a VI. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

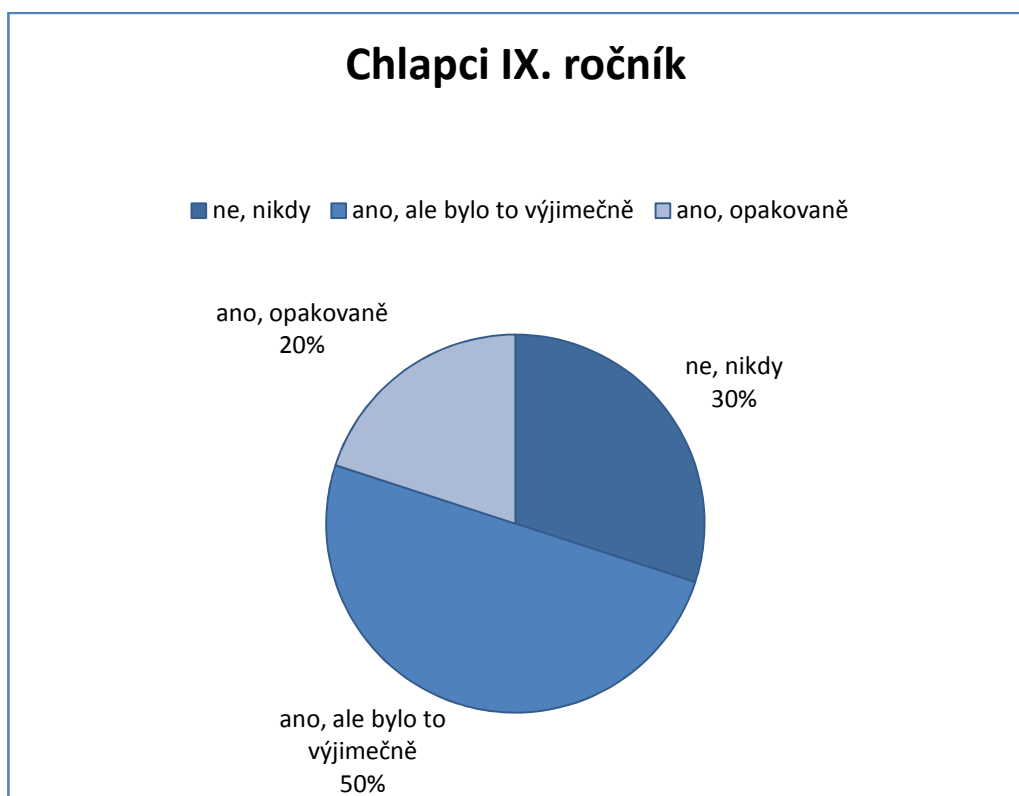
Chlapci	ne, nikdy	ano, výjimečně	ano, opakovaně
IV. ročník	5	6	1
V. ročník	10	5	2
IX. ročník	5	5	2
CELKEM CHLAPCŮ	20	16	5

Obr. č. 1 k tabulce č. 19

Obr. č. 2 k tabulce č. 19

Obr. č. 3 k tabulce č. 19

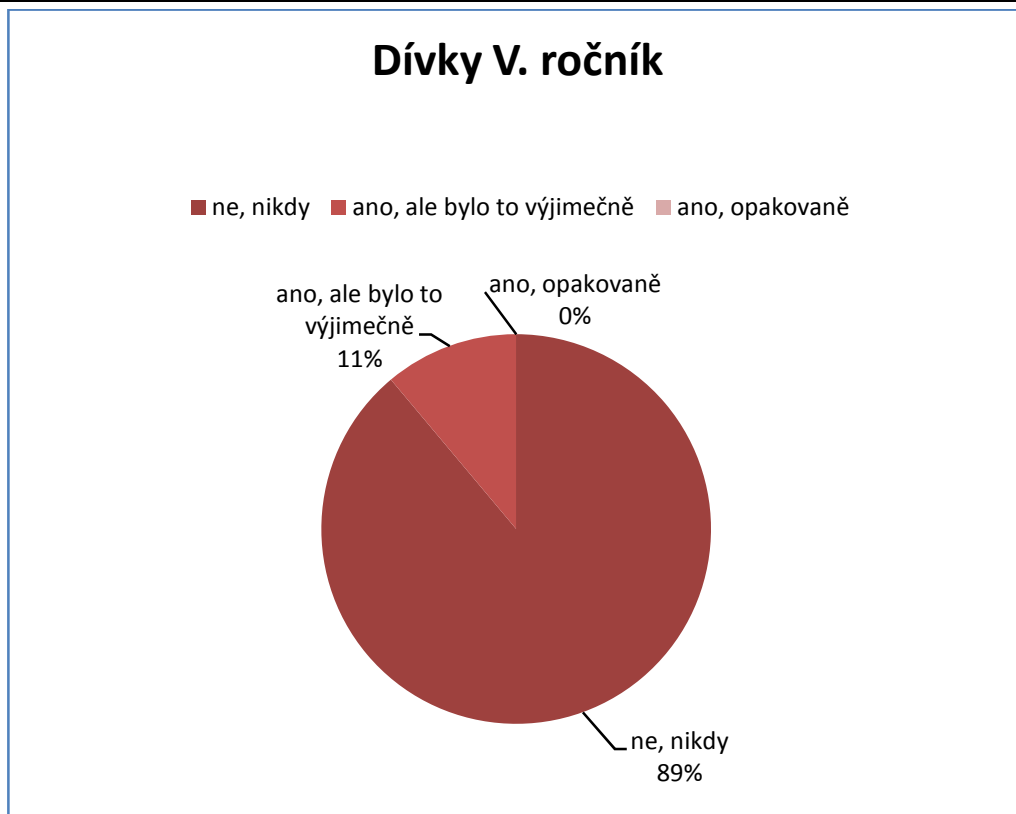
Tab. č. 20 Otázka: Dostal/a jsi v průběhu posledních 2 let nějaké kázeňské opatření?

Dívky IV., V. a VI. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

Dívky	ne, nikdy	ano, výjimečně	ano, opakovaně
IV. ročník	7	3	1
V. ročník	16	2	0
IX. ročník	3	3	2
CELKEM DÍVEK	26	8	3

Obr. č. 1 k tabulce č. 20

Obr. č. 2 k tabulce č. 20

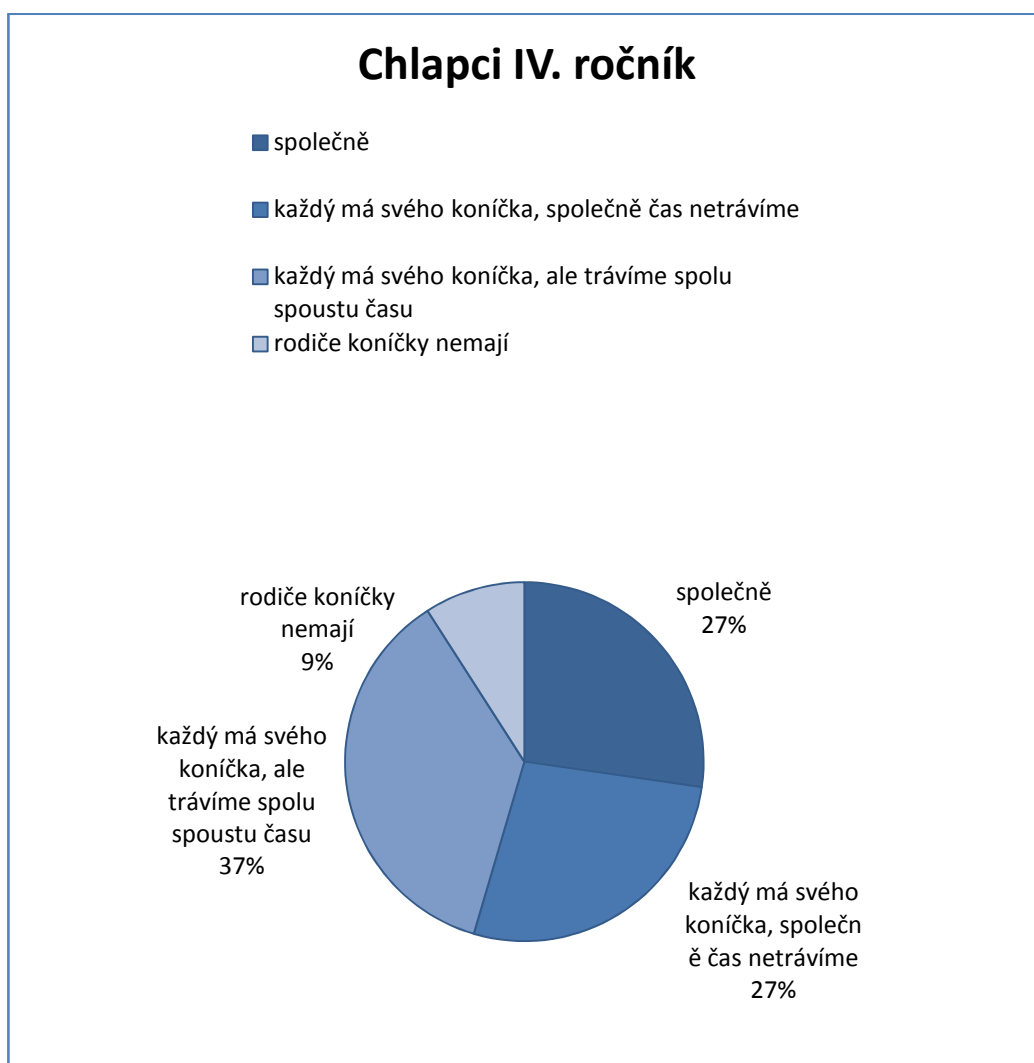

Obr. č. 3 k tabulce č. 20

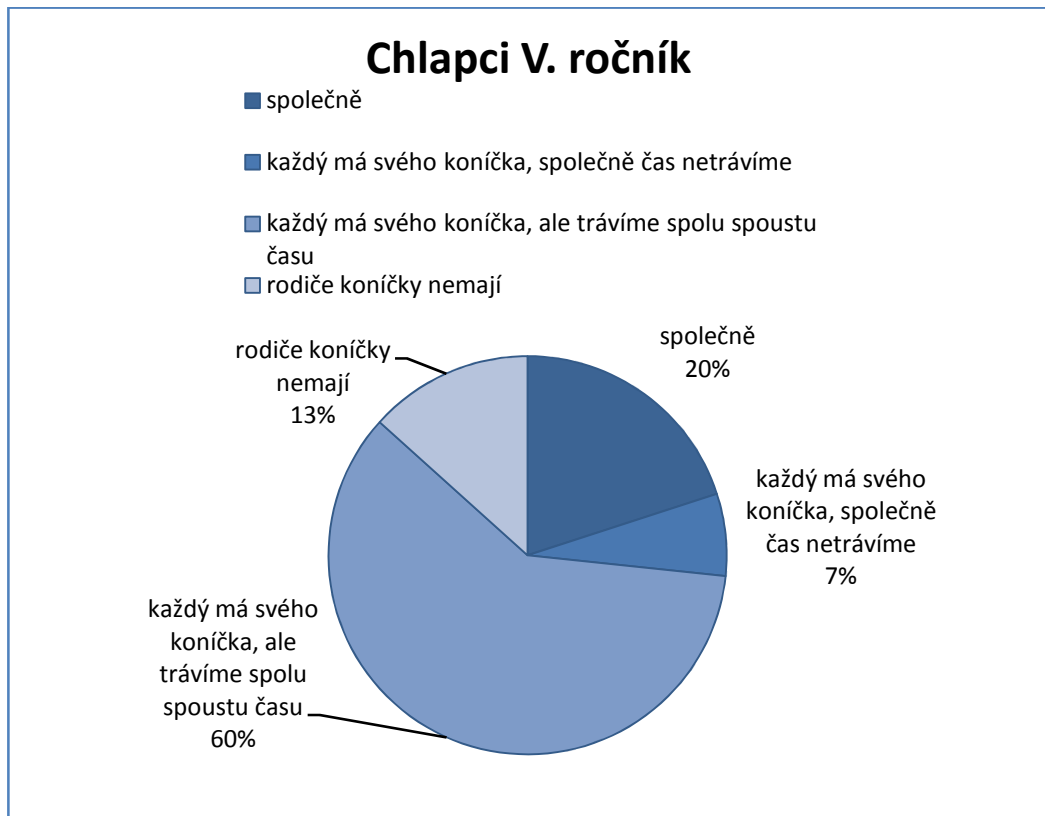
Tab. č. 21 Otázka: Jak tráví volný čas rodiče?

Chlapci IV., V. a VI. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

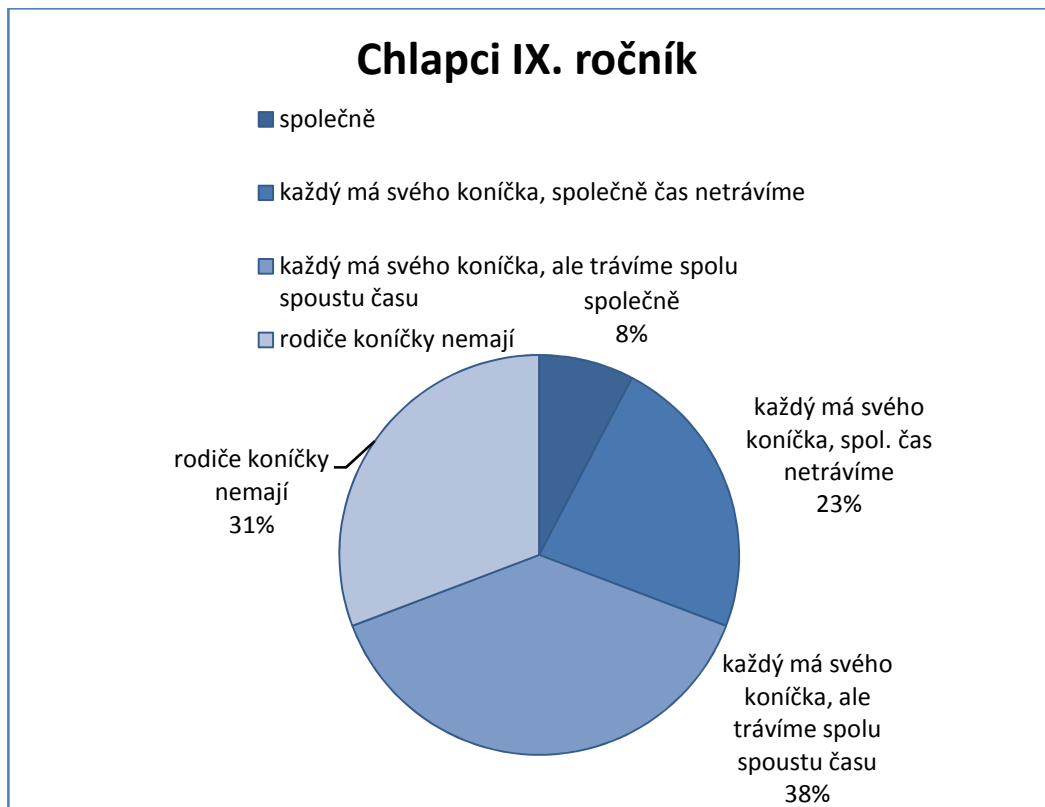
Chlapci	rodiče tráví volný čas společně s rodinou	každý má svého koníčka, společně čas netrávíme	každý má svého koníčka, ale spoustu času trávíme společně	rodiče nemají vlastní koníčky
IV. ročník	3	3	4	1
V. ročník	4	2	9	2
IX. ročník	0	3	5	1
CELKEM CHLAPCŮ	7	8	18	4

Obr. č. 1 k tabulce č. 21

Obr. č. 2 k tabulce č. 21

Obr. č. 3 k tabulce č. 21

Tab. č. 22 Otázka: Jak tráví volný čas rodiče?

Dívky IV., V. a VI. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

Dívky	rodiče tráví volný čas společně s rodinou	každý má svého koníčka, společně čas netrávíme	každý má svého koníčka, ale spoustu času trávíme společně	rodiče nemají vlastní koníčky
IV. ročník	2	1	9	0
V. ročník	2	1	13	2
IX. ročník	0	1	3	4
CELKEM DÍVEK	4	3	25	6

Obr. č. 1 k tabulce č. 22

Obr. č. 2 k tabulce č. 22

Obr. č. 3 k tabulce č. 22

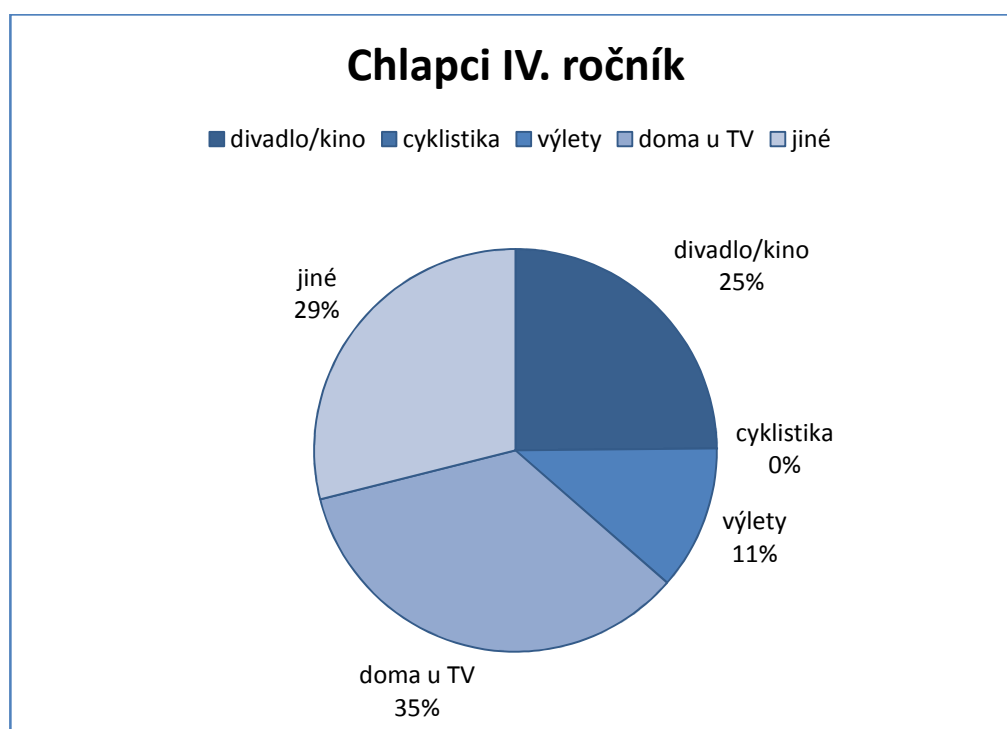

Tab. č. 23 Otázka: U jaké činnosti trávíte čas jako rodina?

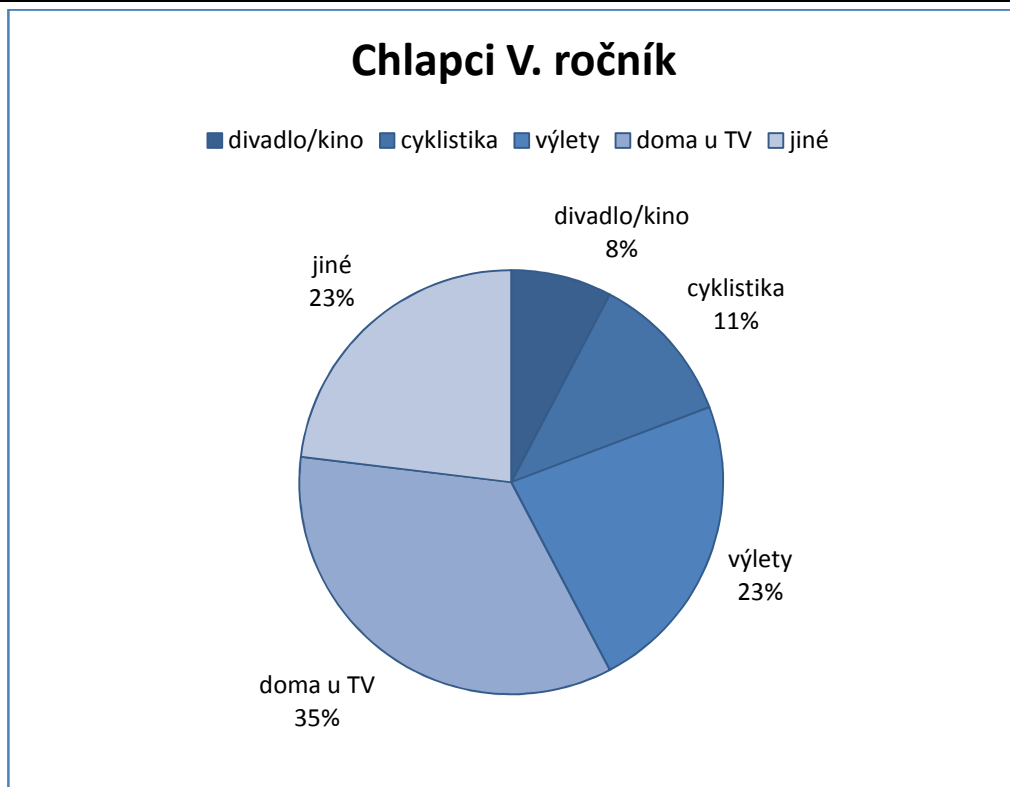
Chlapci IV., V. a VI. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

Chlapci	Divadlo/kino	Cyklistika	Výlety	Doma (u TV)	Jiné
IV. ročník	0	2	6	5	0
V. ročník	2	3	6	9	6
IX. ročník	0	2	5	5	2
CELKEM CHLAPCŮ	2	7	17	19	8

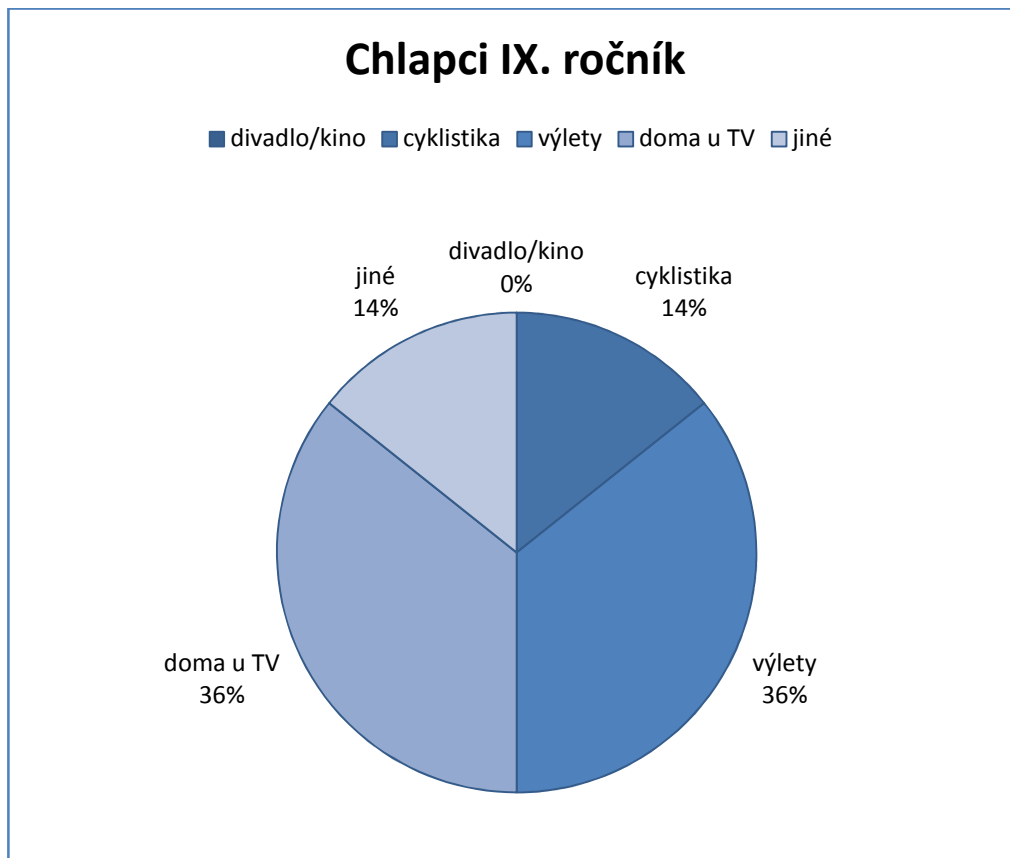
Pozn.: Jiné – procházky, nákupy, stolní hry

Obr. č. 1 k tabulce č. 23

Obr. č. 2 k tabulce č. 23

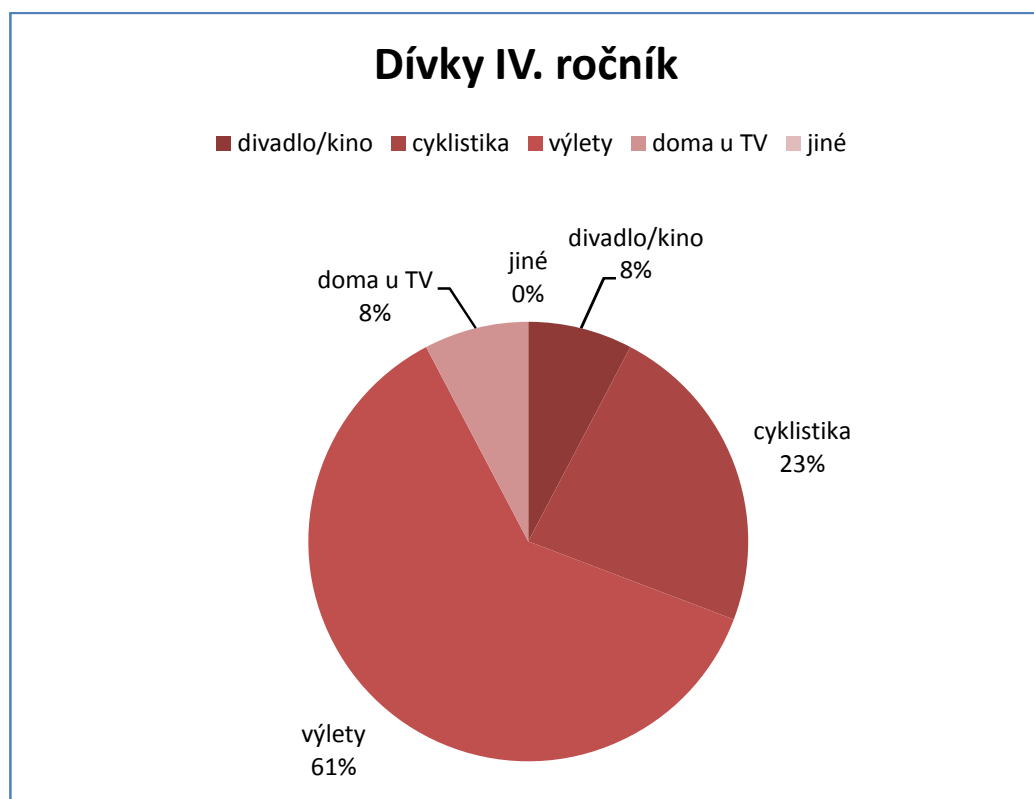
Obr. č. 3 k tabulce č. 23

Tab. č. 24 Otázka: U jaké činnosti trávíte čas jako rodina?

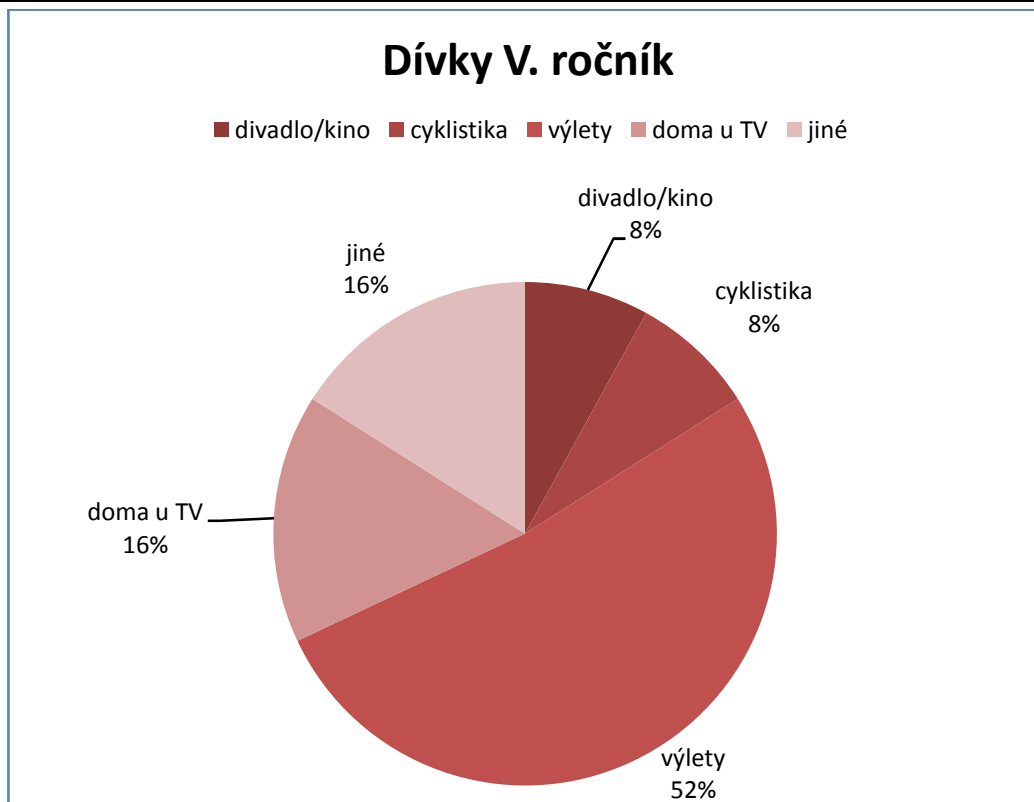
Dívky IV., V. a VI. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

Dívky	Divadlo/kino	Cyklistika	Výlety	Doma (u TV)	Jiné	Netrávíme
IV. ročník	1	3	6	2	5	0
V. ročník	2	3	6	9	6	0
IX. ročník	1	0	1	5	4	0
CELKEM DÍVEK	4	6	13	16	15	0

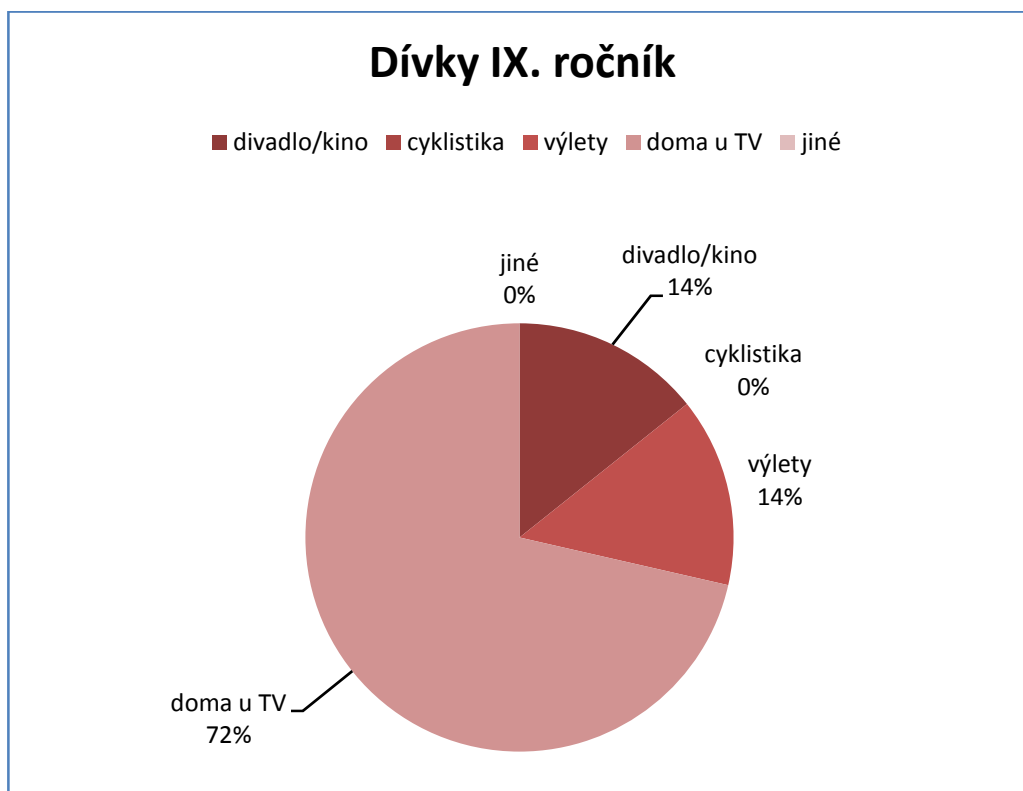
Pozn.: Jiné – nákupy, procházky, stolní hry

Obr. č. 1 k tabulce č. 24

Obr. č. 2 k tabulce č. 24

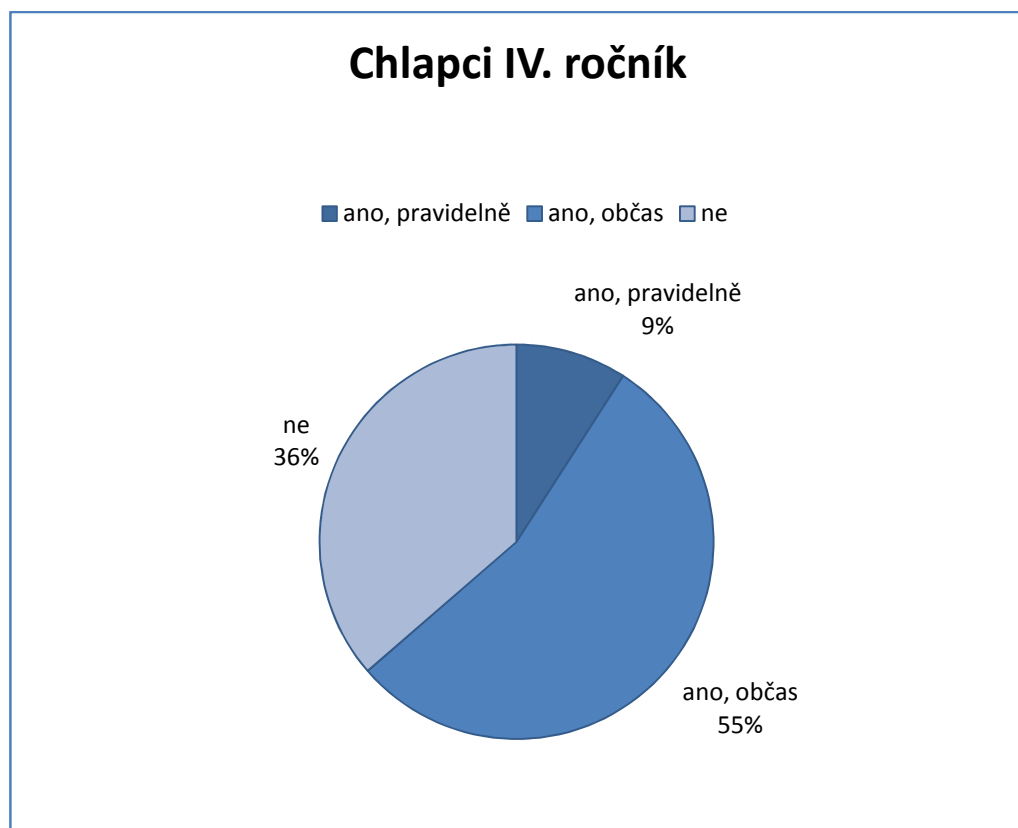

Obr. č. 3 k tabulce č. 24

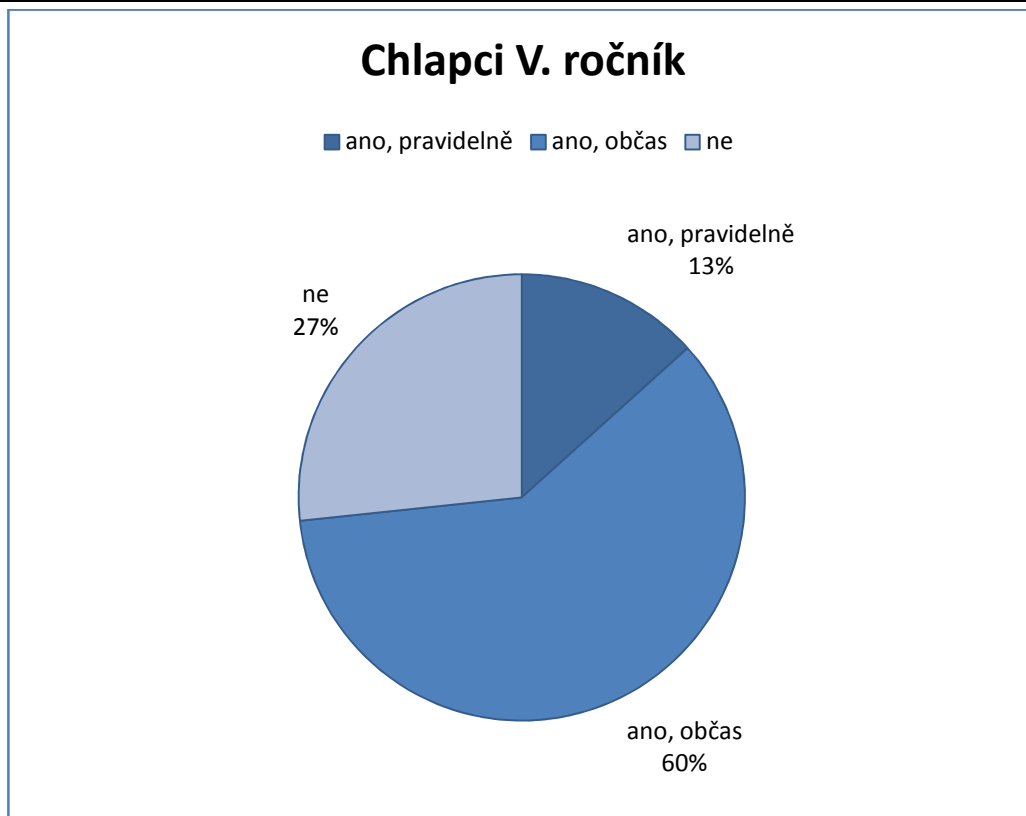
Tab. č. 25 Otázka: Účastníš se kulturních akcí pořádaných ve městě?

Chlapci IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

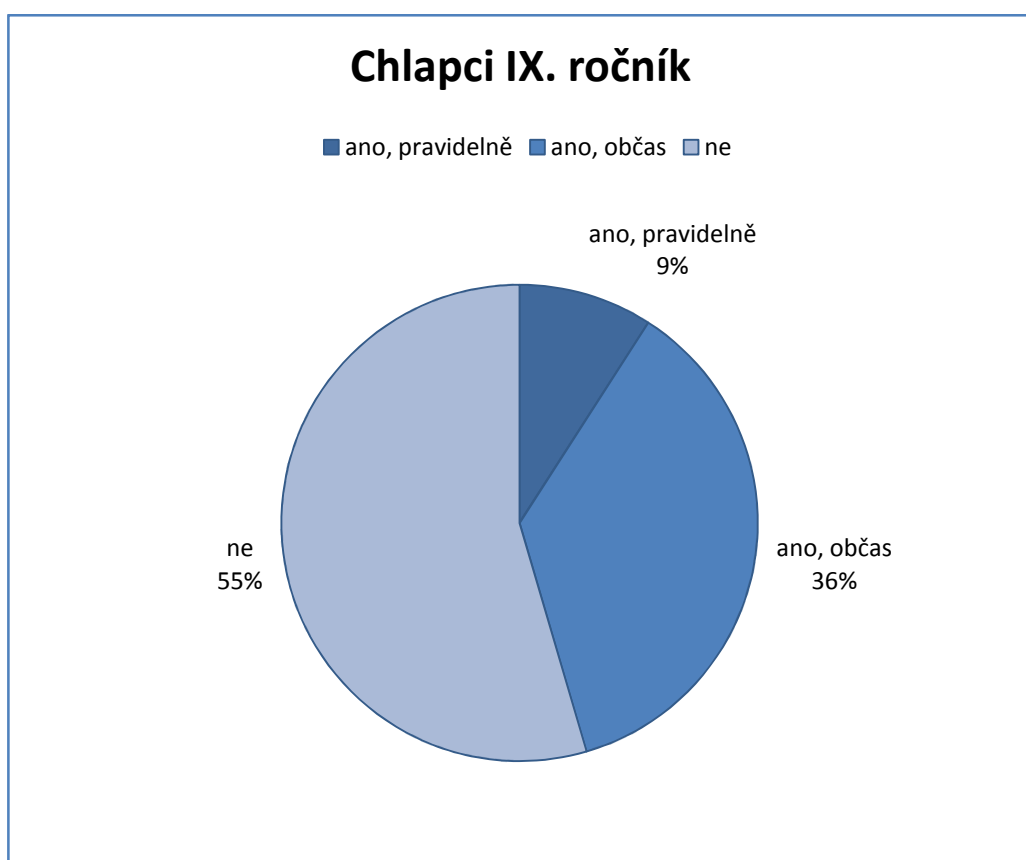
Chlapci	ano, pravidelně	ano, občas	ne
IV. ročník	2	6	4
V. ročník	2	9	6
IX. ročník	2	4	6
CELKEM CHLAPCŮ	6	19	16

Obr. č. 1 k tabulce č. 25

Obr. č. 2 k tabulce č. 25

Obr. č. 3 k tabulce č. 25

Tab. č. 26 Otázka: Účastníš se kulturních akcí pořádaných ve městě?

Dívky IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

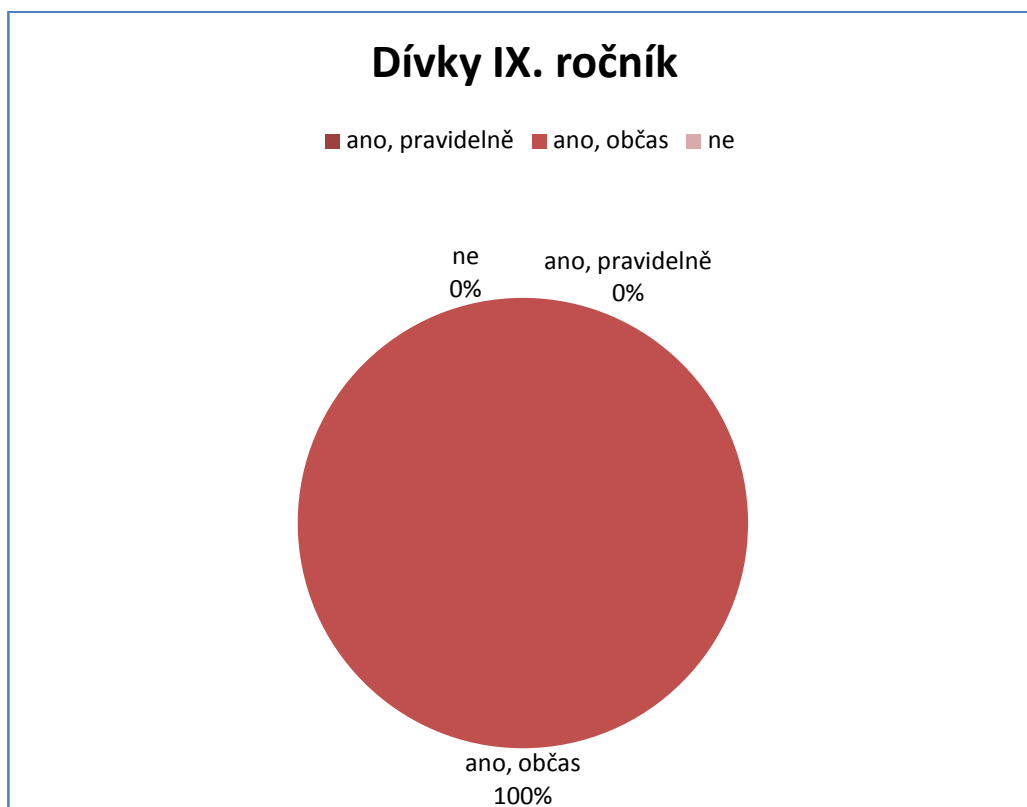
Dívky	ano, pravidelně	ano, občas	ne
IV. ročník	1	11	0
V. ročník	0	16	2
IX. ročník	0	7	1
CELKEM DÍVEK	1	44	3

Obr. č. 1 k tabulce č. 26

Obr. č. 2 k tabulce č. 26

Obr. č. 3k tabulce č. 26

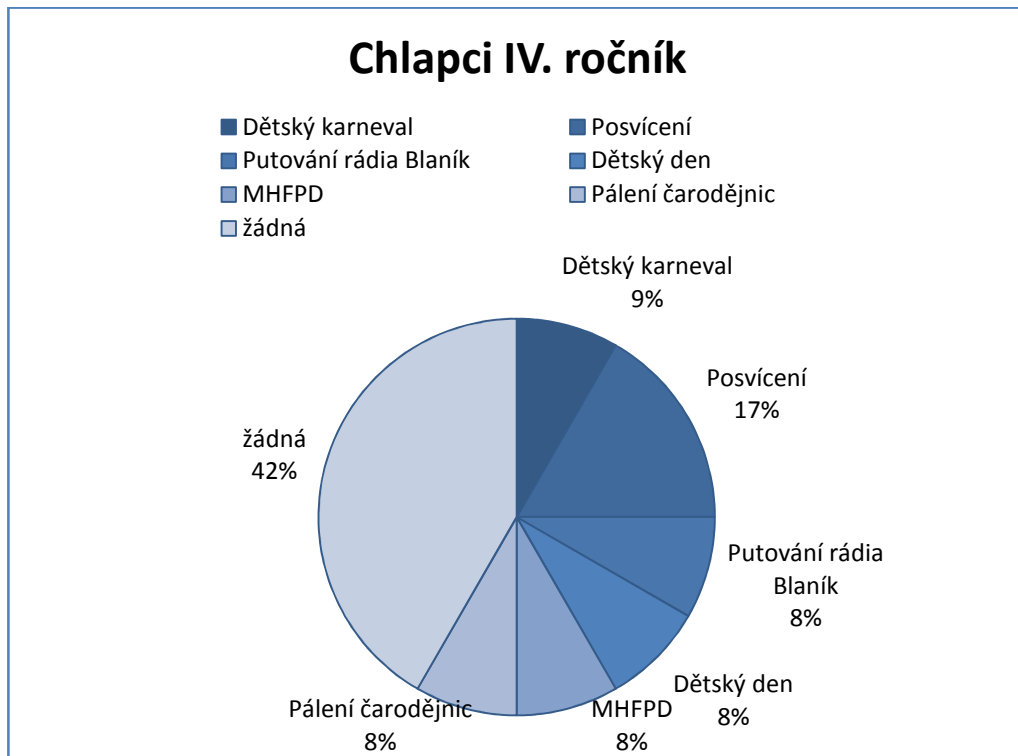

Tab. č. 27 Otázka: Která kulturní akce Tě za poslední 2 roky oslovila a líbila se Ti?

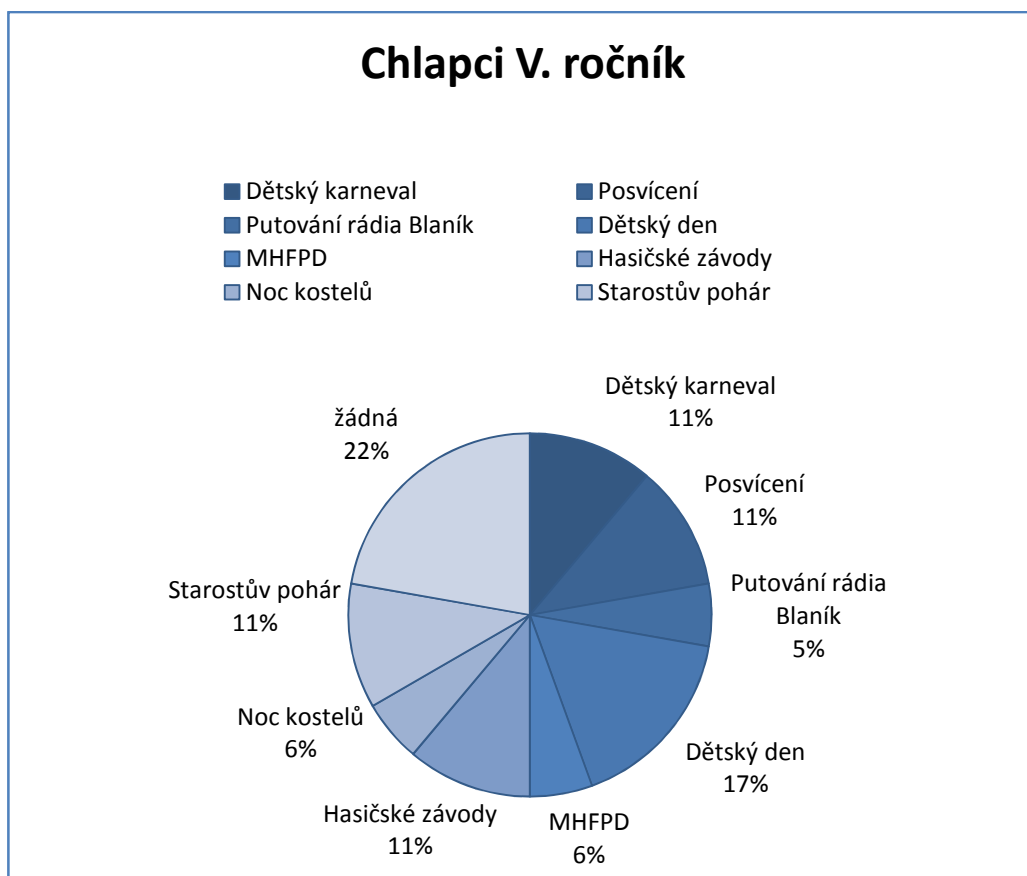
Chlapci IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

Chlapci	Dětský karneval	Putování rádia Blaník	Dětský den	MHFDPD*	Pálení čarodějnic
IV. ročník	1	1	1	1	1
V. ročník	2	1	3	1	0
IX. ročník	0	0	0	0	0
CELKEM	3	2	4	2	1

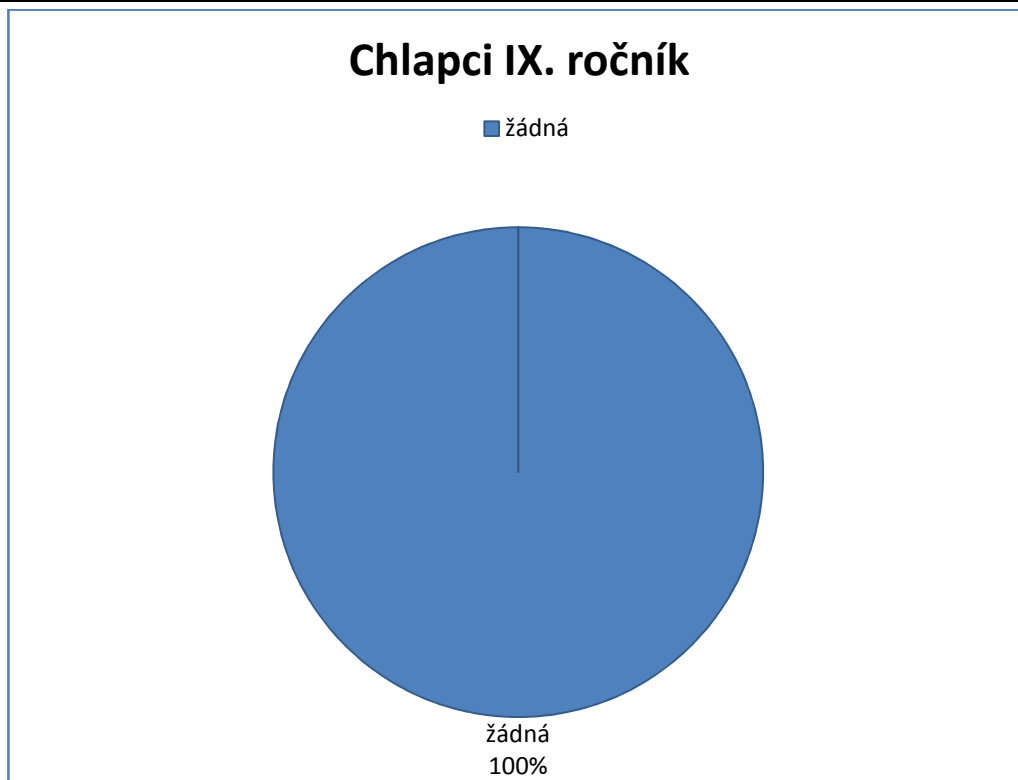
Chlapci	Noc kostelů	Posvícení	Hasičské závody	Starostův pohár	Žádná
IV. ročník	0	2	0	0	5
V. ročník	1	2	2	2	4
IX. ročník	0	0	0	0	12
CELKEM	1	4	2	2	21

Obr. č. 1 k tabulce č. 27

Obr. č. 2 k tabulce č. 27

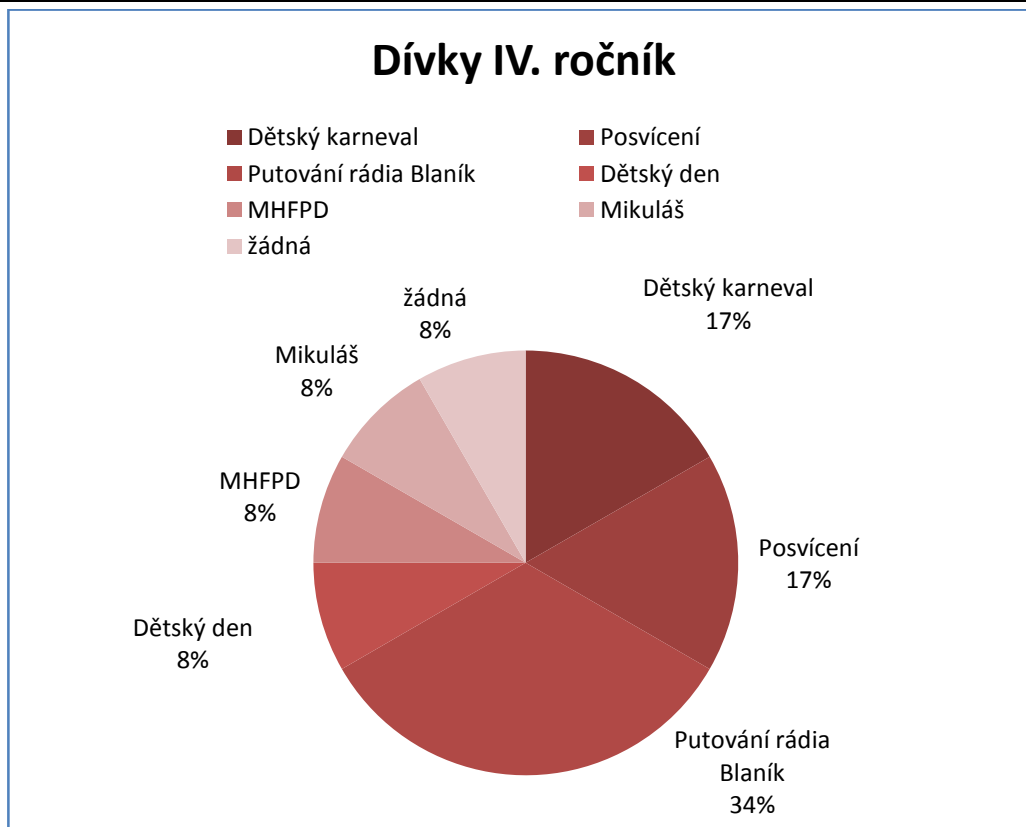
Obr. č. 3 k tabulce č. 27

Tab. č. 28 Otázka: Která kulturní akce Tě za poslední 2 roky oslovila a líbila se Ti?

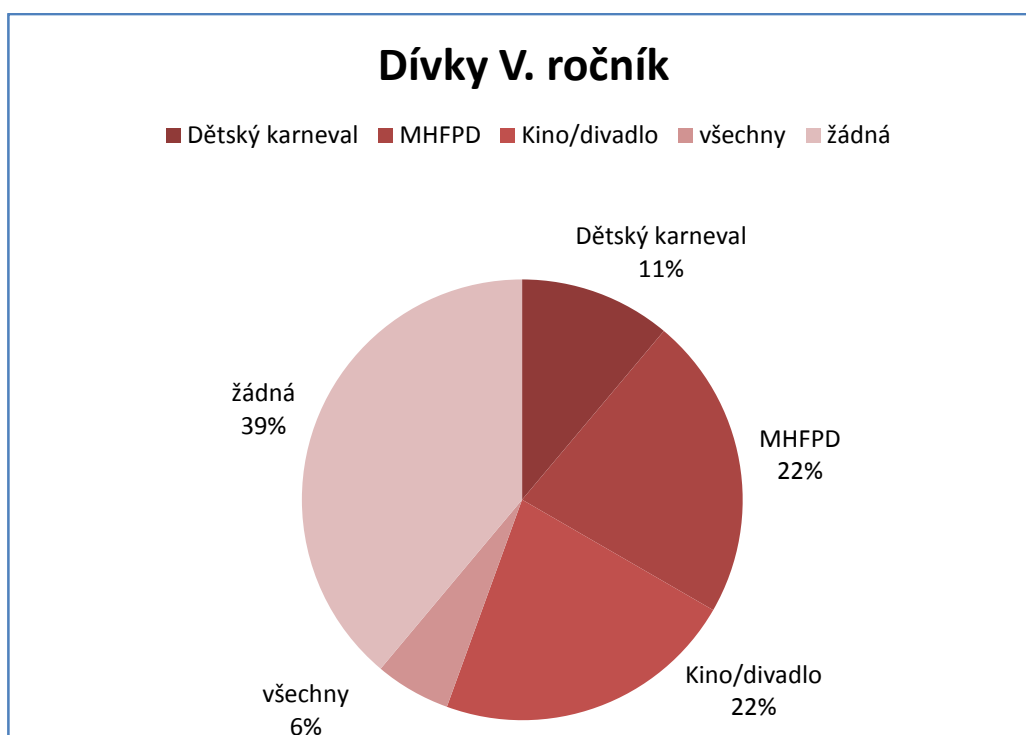
Dívky IV., V. a IX. ročník ZŠ O. Březiny Jaroměřice nad Rokytnou

Dívky	Posvícení	Putování rádia Blaník	Dětský den	MHFDPD*	Dětský karneval
IV. ročník	2	4	1	1	2
V. ročník	0	0	0	4	2
IX. ročník	0	0	1	0	0
CELKEM	2	4	2	5	4

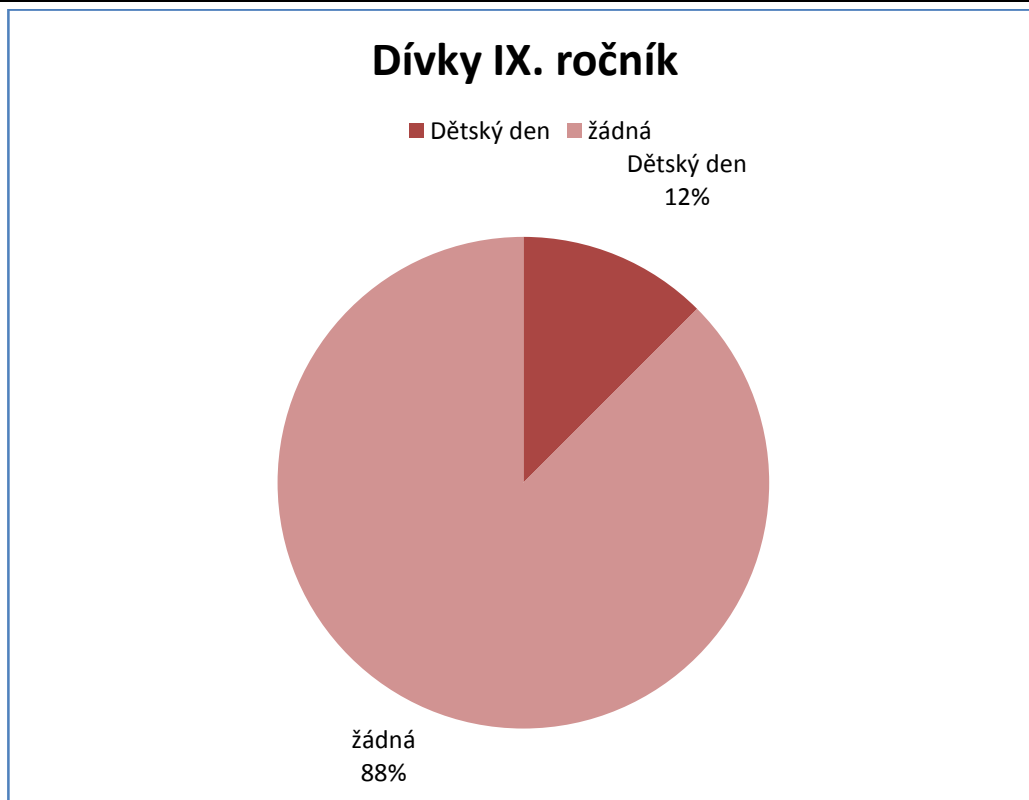
Dívky	Mikuláš	kino, divadlo, koncert	všechny	žádná
IV. ročník	1	0	0	1
V. ročník	0	4	1	7
IX. ročník	0	0	0	7
CELKEM	1	4	1	14

Obr. č. 1 k tabulce č. 28

Obr. č. 2 k tabulce č. 28

Obr. č. 3 k tabulce č. 28

6 ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce bylo zjistit o jaké zájmové činnosti je mezi dětmi v obci Jaroměřice nad Rokytnou největší zájem, zda a jaký vliv mají tyto činnosti na školní výsledky a jestli můžeme říci, že rodiče jsou vzorem pro své potomky i v této oblasti.

První kapitola teoretické části je vymezen pojmu volný čas a způsoby trávení volného času v rodině. V druhé kapitole jsem se zaměřila na činitele podílející se na rozvoji kulturní a zájmové činnosti v obci a popsala problémy spojené s aktivním zapojením dětí do zájmové činnosti. Poslední kapitola teoretické části je věnována výchovným problémům a patologickým jevům u dětí a prevenci výskytu těchto potíží.

Praktická část je zaměřena na využití získaných poznatků.

Byly stanoveny tyto výzkumné otázky:

1) O které zájmové činnosti je mezi dětmi největší zájem?

Z informací získaných dotazníkovým šetřením mezi žáky Základní školy Otokara Březiny vyplývá následující:

CHLAPCI

- ve čtvrtém a pátém ročníku mají největší zájem o sportovní činnosti, konkrétně fotbal a florbal a stejně oblíbenou činností je technicky zaměřený kroužek počítačový;
- v devátém ročníku nemají zájem o žádnou zájmovou činnost (z grafů je dobře patrné, že s přibývajícím věkem a patrně s nástupem puberty opadá zájem o aktivní trávení volného času, ať už jde o kroužky nebo o kulturní akce v obci);
- většina chlapců, kteří nenavštěvují žádný kroužek uvedli, že je to proto, že v nabídce školy ani obce není nic, co by je zajímalo;

DÍVKY

- ve čtvrtém a pátém ročníku mají koníčky všestranné, jediný zájem, který lehce převažuje je zpěv;
- v devátém ročníku také nemají zájem o zájmovou činnost;
- ve všech oslovených třídách, odpověděly, že kroužky navštěvují dlouhodobě a chodí tam rády.

ZÁVĚR:

Chlapci mají v oblíbenosti sportovní zájmové činnosti, zejména fotbal, a dívky se zaměřují spíše na hudební a taneční kroužky.

2) Zda a jaký vliv mají zájmové činnosti na školní výsledky.

Z informací získaných dotazníkovým šetřením mezi žáky Základní školy Otokara Březiny vyplývá následující:

CHLAPCI

- a) školní výsledky a kárná opatření

- ve IV. ročníku mají ve škole převážně jedničky a dvojky a kárné opatření nebylo nikdy uděleno;
- v V. ročníku mají ve škole jedničky, dvojky a trojky a ve většině případů nebylo kárné opatření nikdy uděleno, třetině z nich bylo uděleno výjimečně;
- v IX. ročníku mají ve více než polovině případů dvojky a trojky a téměř stejný počet chlapců nikdy nedostalo kárné opatření

b) členství v zájmovém kroužku a školní výsledky

- ve IV. ročníku více než polovina chlapců (73%) chodí do zájmového kroužku a téměř stejný počet (60%) chlapců dosahuje školních výsledků mezi jedničkou a dvojkou;
- v V. ročníku pouze desetina (11%) chlapců navštěvuje zájmový kroužek, ale polovina z dotázaných (50%) dosahuje školních výsledků mezi jedničkou a dvojkou;
- v IX. ročníku čtyři desetiny chlapců (42%) navštěvuje zájmový kroužek a tři desetiny chlapců (33%) dosahuje školních výsledků mezi jedničkou a dvojkou, zatímco více než polovina (58%) chlapců nemá žádný koníček a přibližně stejný počet (67%) z dotázaných má známky horší než dvojky a trojky.

DÍVKY

a) školní výsledky a kárná opatření

- ve IV. ročníku má jedničky, občas dvojky, tři čtvrtiny dotázaných dívek, téměř stejný počet dívek nikdy nedostal kárné opatření;
- v V. ročníku má jedničky, občas dvojky, více než polovina dotázaných dívek, více než tři čtvrtiny dívek nikdy nedostaly kárné opatření;
- v IX. ročníku dosahuje jedniček a dvojek necelá polovina dotázaných dívek a přesně polovina dívek nikdy nedostala kárné opatření.

b) členství v zájmovém kroužku a školní výsledky

- ve IV. ročníku naprostá většina dívek (95%) navštěvuje zájmový kroužek a tři čtvrtiny (75%) dotázaných mají ve škole jedničky, občas dvojky;
- v V. ročníku většina dívek (90%) navštěvuje zájmový kroužek, ale jen polovina dotázaných (59%) má ve škole jedničky, občas dvojky;
- v IX. ročníku navštěvuje zájmový kroužek polovina dotázaných dívek (54%) a jedničky, občas dvojky mají čtyři desetiny respondentek (40%).

ZÁVĚR:

Ze získaných informací nemohu jednoznačně prohlásit, že aktivní a efektivní trávení volného času má vliv na školní výsledky. Spíše se přikláním k tomu, že koníčky neovlivňují chuť se učit, ani nenapomáhají rozšiřovat školní dovednosti.

3) Jsou rodiče vzorem pro své děti i v oblasti aktivního trávení volného času?

Z informací získaných dotazníkovým šetřením mezi žáky Základní školy Otokara Březiny, a to od čtvrtého do devátého ročníku vyplývá následující:

CHLAPCI

- v IV. ročníku navštěvuje zájmový kroužek 100% dotázaných chlapců, téměř jedna desetina jejich rodičů (9%) se žádnému koníčku nevěnuje;
- v V. ročníku navštěvuje zájmový kroužek 94% dotázaných chlapců, více než jedna desetina jejich rodičů (15%) žádný koníček nemá;
- v IX. ročníku navštěvuje zájmový kroužek pouhá necelá třetina chlapců (28%) a více než polovina jejich rodičů (57%) koníčka nemá.

DÍVKY

- ve IV. ročníku navštěvuje zájmový kroužek téměř každá dotázaná dívka (95%), 100% rodičů respondentek má vlastního zájmového koníčka;
- v V. ročníku navštěvuje zájmový kroužek více než tři čtvrtiny dívek (90%), stejného procenta dosahují také rodiče dívek, kteří mají svého zájmového koníčka;
- v IX. ročníku polovina dívek (54%) navštěvuje zájmový kroužek a polovina rodičů (50%) nemá žádného koníčka.

ZÁVĚR:

Ze získaných informací mohu vyvodit závěr, že rodiče svým aktivním trávením volného času ovlivňují spíše dívky bez rozdílu věku. Na chlapce podle výsledku dotazníkového šetření takový vliv nemají.

Z celého dotazníkového šetření je patrné, že s přibývajícím věkem opadá zájem o členství v zájmovém kroužku u chlapců i u děvčat.

Výzkum ukazuje, že ačkoliv se nabídka volnočasových aktivit v obci Jaroměřice nad Rokytnou zdá být pestrá, děti si v ní vybrat nedovedou. Organizátoři akcí by měli více dbát na průzkum zájmu nejen dětí, ale občanů vůbec, aby do kulturního života a zájmové činnosti zapojili co nejvíce osob. Podle výsledků tohoto výzkumu není finanční stránka zájmové činnosti tak velkým problémem, jak se na první pohled zdá. Jde tedy jen o to, zpestřit a rozšířit nabídku zájmů a kulturních akcí v rámci možností organizátorů.

SEZNAM LITERATURY

- HÁJEK, Bedřich, Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy, Praha: Portál 2008, ISBN 978-80-7367-473-1
- HOFBAUER, Břetislav, Děti, mládež a volný čas, Praha: Portál 2004, ISBN 80-7178-927-5
- MARTÍNEK, Zdeněk, Agresivita a kriminalita školní mládeže, Praha: Grada 2009, ISBN 978-80-247-2310-5
- MARTIN, Václav, Výchovné maličkosti: Průvodce výchovou dítěte do 12 let, Praha: Portál 2011, ISBN 978-80-7367-857-9
- MATOUŠEK, Oldřich, Mládež a delikvence: možné příčiny, struktura, programy prevence kriminality, Praha: Portál 2011, ISBN 343.91-053.MRF
- NĚMEC, Jiří, Kapitoly ze sociální pedagogiky volného času pro doplňující pedagogické studium, Brno: Paido 2002, ISBN 80-7315-012-3
- NĚMEC, Jiří, Od prožívání k požitkářství: výchovné funkce hry a její proměny v historických koncepcích pedagogiky, Brno: Paido 2002, ISBN 80-715-006-9
- PÁVKOVÁ, Jiřina, Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času, Praha: Portál 2002, ISBN 80-7178-711-6
- ROGERS, Wanessa, Kyberšikana, pracovní materiály pro učitele a žáky i studenty, Praha: Portál 2011, ISBN 978-80-7367-984-2
- SAK, P., SAKOVÁ, K., Mládež na křižovatce: sociologická analýza postavení mládeže ve společnosti a její úlohy v procesech evropeizace a informatizace, Praha: Tercie 2004, ISBN 80-86320-33-2
- ŠIMANOVSKÝ, Z., ŠIMANOVSKÁ B., Hry pro rozvoj zdravé osobnosti, Praha: Portál 2010, ISBN 978-80-9367-801-2
- Sborník studií, Děti a jejich problémy, Praha: Sdružení Linka bezpečí 2005, ISBN 316.346.32-053.2.MF
- MĚSTA A OBCE VYSOČINY, brož., PIP, s. r. o., Hradec Králové, 2011

INTERNETOVÉ ZDROJE

ABZ.cz, slovník cizích slov – online hledání [online] 2005 [cit. 2013-03-22]. Kyberšikana.

Dostupné z WWW:<http://slovník.cizich.slov.abz.cz/web.php/hledat?typ_hledani=prefix&cizi_slovo=Kyber%20šikana>.

ABZ.cz, slovník cizích slov – online hledání [online] 2005 [cit. 2013-03-22]. Dyslexie.

Dostupné z WWW:<http://slovník.cizich.slov.abz.cz/web.php/hledat?typ_hledani=prefix&cizi_slovo=dyslexie>.

ABZ.cz, slovník cizích slov – online hledání [online] 2005 [cit. 2013-03-22]. Dysgrafie.

Dostupné z WWW:<http://slovník.cizich.slov.abz.cz/web.php/hledat?typ_hledani=prefix&cizi_slovo=dysgrafie>.

Česká arteterapeutická asociace [online] 2012 [cit. 2013-03-22]. Definice a cíle

arteterapie. Dostupné z WWW:<<http://www.arteterapie.cz/?podkategorie=arteterapie&clanek=22>>.

Go – Regiontour – veletrhy Brno [online] 2011 [cit. 2013-03-22]. Regiontour. Dostupné

z WWW:<<http://www.bvv.cz/go-regiontour/>>.

Metodický portál, inspirace a zkušenosti učitelů [online] 2011 [cit. 2013-03-22].

Artefiletika. Dostupné z WWW:<http://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogicky_lexikon/A/Artefiletika>.

Město Jaroměřice nad Rokytnou [online] 2008 [cit. 2013-03-22]. Ekologický mikroregion

Rokytná. Dostupné z WWW:<http://www.jaromericenr.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=5750&id_u=987&p1=19510>.

Neoficiální nezávislý informační kanál o Sokole [online] 2010 [cit. 2013-03-22]. Stanovy

České obce sokolské. Dostupné z WWW:<<http://www.sokol.cz/sokol/index.php?action=orgstanovy>>.

Ostrov radosti [online], [cit. 2013-03-22]. Záškoláctví. Dostupné z WWW:<

<http://www.ostrovzl.cz/prevence/zaskolactvi/>>.

Společnost Otokara Březiny [online] 2007 [cit. 2013-03-22]. Básník Otokar Březina.

Dostupné z WWW:<<http://www.otokarbrezina.cz/>>.

Wikipedie [online], [cit. 2013-03-22].

Dostupné z WWW:<http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana>.

SEZNAM OBRÁZKŮ

OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 1 – CHLAPCI IV. ROČNÍK.....	52
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 1 – CHLAPCI V. ROČNÍK.....	53
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 1 – CHLAPCI VI. ROČNÍK.....	53
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 2 – DÍVKY IV. ROČNÍK.....	54
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 2 – DÍVKY V. ROČNÍK.....	55
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 2 – DÍVKY VI. ROČNÍK.....	55
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 3 – CHLAPCI IV. ROČNÍK.....	56
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 3 – CHLAPCI V. ROČNÍK.....	56
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 3 – CHLAPCI VI. ROČNÍK.....	57
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 4 – DÍVKY IV. ROČNÍK.....	58
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 4 – DÍVKY V. ROČNÍK.....	59
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 4 – DÍVKY VI. ROČNÍK.....	59
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 5 – CHLAPCI IV. ROČNÍK.....	60
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 5 – CHLAPCI V. ROČNÍK.....	61
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 5 – CHLAPCI VI. ROČNÍK.....	61
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 6 – DÍVKY IV. ROČNÍK.....	62
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 6 – DÍVKY V. ROČNÍK.....	63
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 6 – DÍVKY VI. ROČNÍK.....	63
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 7 – CHLAPCI IV. ROČNÍK.....	65
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 7 – CHLAPCI V. ROČNÍK.....	65
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 7 – CHLAPCI VI. ROČNÍK.....	66
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 8 – DÍVKY IV. ROČNÍK.....	68
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 8 – DÍVKY V. ROČNÍK.....	69
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 8 – DÍVKY VI. ROČNÍK.....	69
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 9 – CHLAPCI IV. ROČNÍK.....	70
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 9 – CHLAPCI V. ROČNÍK.....	71
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 9 – CHLAPCI VI. ROČNÍK.....	71
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 10 – DÍVKY IV. ROČNÍK.....	72
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 10 – DÍVKY V. ROČNÍK.....	73
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 10 – DÍVKY VI. ROČNÍK.....	73
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 11 – CHLAPCI IV. ROČNÍK.....	74
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 11 – CHLAPCI V. ROČNÍK.....	75
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 11 – CHLAPCI VI. ROČNÍK.....	75
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 12 – DÍVKY IV. ROČNÍK.....	76
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 12 – DÍVKY V. ROČNÍK.....	77
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 12 – DÍVKY VI. ROČNÍK.....	77
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 13 – CHLAPCI IV. ROČNÍK.....	78
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 13 – CHLAPCI V. ROČNÍK.....	79
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 13 – CHLAPCI VI. ROČNÍK.....	79
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 14 – DÍVKY IV. ROČNÍK.....	80
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 14 – DÍVKY V. ROČNÍK.....	81
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 14 – DÍVKY VI. ROČNÍK.....	81
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 15 – DÍVKY IV. ROČNÍK.....	82
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 15 – DÍVKY V. ROČNÍK.....	83
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 15 – DÍVKY VI. ROČNÍK.....	83
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 16 – CHLAPCI IV. ROČNÍK.....	84
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 16 – CHLAPCI V. ROČNÍK.....	85

OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 16 – CHLAPCI VI. ROČNÍK.....	85
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 17 – DÍVKY IV. ROČNÍK.....	86
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 17 – DÍVKY V. ROČNÍK.....	87
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 17 – DÍVKY VI. ROČNÍK.....	87
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 18 – CHLAPCI IV. ROČNÍK.....	88
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 18 – CHLAPCI V. ROČNÍK.....	89
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 18 – CHLAPCI VI. ROČNÍK.....	89
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 19 – DÍVKY IV. ROČNÍK.....	90
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 19 – DÍVKY V. ROČNÍK.....	91
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 19 – DÍVKY VI. ROČNÍK.....	91
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 20 – CHLAPCI IV. ROČNÍK.....	92
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 20 – CHLAPCI V. ROČNÍK.....	93
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 20 – CHLAPCI VI. ROČNÍK.....	93
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 21 – DÍVKY IV. ROČNÍK.....	94
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 21 – DÍVKY V. ROČNÍK.....	95
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 21 – DÍVKY VI. ROČNÍK.....	95
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 22 – CHLAPCI IV. ROČNÍK.....	96
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 22 – CHLAPCI V. ROČNÍK.....	97
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 22 – CHLAPCI VI. ROČNÍK.....	97
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 23 – DÍVKY IV. ROČNÍK.....	98
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 23 – DÍVKY V. ROČNÍK.....	99
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 23 – DÍVKY VI. ROČNÍK.....	99
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 24 – CHLAPCI IV. ROČNÍK.....	100
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 24 – CHLAPCI V. ROČNÍK.....	101
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 24 – CHLAPCI VI. ROČNÍK.....	101
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 25 – DÍVKY IV. ROČNÍK.....	102
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 25 – DÍVKY V. ROČNÍK.....	103
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 25 – DÍVKY VI. ROČNÍK.....	103
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 26 – CHLAPCI IV. ROČNÍK.....	104
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 26 – CHLAPCI V. ROČNÍK.....	105
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 26 – CHLAPCI VI. ROČNÍK.....	105
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 27 – DÍVKY IV. ROČNÍK.....	107
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 27 – DÍVKY V. ROČNÍK.....	107
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 27 – DÍVKY VI. ROČNÍK.....	108
OBR. Č. 1 K TABULCE Č. 28 – CHLAPCI IV. ROČNÍK.....	110
OBR. Č. 2 K TABULCE Č. 28 – CHLAPCI V. ROČNÍK.....	110
OBR. Č. 3 K TABULCE Č. 28 – CHLAPCI VI. ROČNÍK.....	111

SEZNAM TABULEK

TABULKA Č. 1 – ROZLOŽENÍ RESPONDENTŮ	52
TABULKA Č. 2 – KOLIK MÁŠ DENNĚ VOLNÉHO ČASU - CHLAPCI	54
TABULKA Č. 3 – KOLIK MÁŠ DENNĚ VOLNÉHO ČASU - DÍVKY.....	56
TABULKA Č. 4 – KOLIK ČASU STRÁVÍŠ DENNĚ U POČÍTAČE? - CHLAPCI	58
TABULKA Č. 5 – KOLIK ČASU STRÁVÍŠ DENNĚ U POČÍTAČE - DÍVKY	60
TABULKA Č. 6 – NAVŠTĚVUJEŠ ZÁJMOVÉ KROUŽKY - CHLAPCI.....	62
TABULKA Č. 7 – NAVŠTĚVUJEŠ ZÁJMOVÉ KROUŽKY - DÍVKY	64
TABULKA Č. 8 – POKUD NAVŠTĚVUJEŠ KROUŽKY, JAKÉ – CHLAPCI	67
TABULKA Č. 9 – POKUD NAVŠTĚVUJEŠ KROUŽKY, JAKÉ – DÍVKY.....	70
TABULKA Č. 10 – V KOLIKA LETECH JSI ZAČAL CHODIT DO ZÁJMOVÉHO KROUŽKU - CHLAPCI.....	72
TABULKA Č. 11 – V KOLIKA LETECH JSI ZAČAL CHODIT DO ZÁJMOVÉHO KROUŽKU - DÍVKY.....	74
TABULKA Č. 12 – JAK DLOUHO SE VĚNUJEŠ SVĚMU NEJDŮLEŽITĚJŠÍMU KONÍČKU CHLAPCI	76
TABULKA Č. 13 – JAK DLOUHO SE VĚNUJEŠ SVĚMU NEJDŮLEŽITĚJŠÍMU KONÍČKU DÍVKY	78
TABULKA Č. 14 – KDO TĚ K ZÁJMOVÉ ČINNOSTI PŘIVEDL - CHLAPCI	80
TABULKA Č. 15 – KDO TĚ K ZÁJMOVÉ ČINNOSTI PŘIVEDL - DÍVKY	82
TABULKA Č. 16 – POKUD NENAVŠTĚVUJEŠ ŽÁDNÝ KROUŽEK A NEMÁŠ KONÍČKA, JAK TRÁVÍŠ SVŮJ VOLNÝ ČAS – CHLAPCI.....	84
TABULKA Č. 17 – KOLIK MÁŠ DENNĚ VOLNÉHO ČASU - DÍVKY.....	86
TABULKA Č. 18 – KOLIK ČASU STRÁVÍŠ DENNĚ U POČÍTAČE? - CHLAPCI	88
TABULKA Č. 19 – KOLIK ČASU STRÁVÍŠ DENNĚ U POČÍTAČE - DÍVKY.....	90
TABULKA Č. 20 – NAVŠTĚVUJEŠ ZÁJMOVÉ KROUŽKY - CHLAPCI	92
TABULKA Č. 21 – NAVŠTĚVUJEŠ ZÁJMOVÉ KROUŽKY - DÍVKY	94
TABULKA Č. 22 – POKUD NAVŠTĚVUJEŠ KROUŽKY, JAKÉ – CHLAPCI	96
TABULKA Č. 23 – POKUD NAVŠTĚVUJEŠ KROUŽKY, JAKÉ – DÍVKY.....	98
TABULKA Č. 24 – KOLIK MÁŠ DENNĚ VOLNÉHO ČASU - DÍVKY.....	100
TABULKA Č. 25 – KOLIK ČASU STRÁVÍŠ DENNĚ U POČÍTAČE? - CHLAPCI	102
TABULKA Č. 26 – KOLIK ČASU STRÁVÍŠ DENNĚ U POČÍTAČE - DÍVKY.....	104
TABULKA Č. 27 – NAVŠTĚVUJEŠ ZÁJMOVÉ KROUŽKY - CHLAPCI	106
TABULKA Č. 28 – NAVŠTĚVUJEŠ ZÁJMOVÉ KROUŽKY - DÍVKY	109

SEZNAM ZKRATEK

ČOS – Česká obec sokolská

MKS – Městské kulturní středisko

SDH – Sbor dobrovolných hasičů

SOB – Společnost Otokara Březiny

TIC – Turistické informační centrum

ZUŠ – Základní umělecká škola

SEZNAM PŘÍLOH

P1 – Projekt „Víš, kdo Ti hrozí na netu“, kresby lidských vlastností

P2 – Komiks (autor Šimon Polínek) „Víš, co Ti hrozí na netu?“

P3 – Diplom za 4. místo v krajské soutěži „Víš, co Tě čeká na netu?“

PŘÍLOHA P1: ŠKOLNÍ PROJEKT „VÍŠ, CO TI HROZÍ NA NETU?“

ZÁKLADNÍ ŠKOLA OTOKARA BŘEZINY

Komenského náměstí č.p.120, 675 51 Jaroměřice nad Rokytnou, okr. Třebíč
IČO: 474 43 669, tel.,záz./fax: 568 441 515, 568 440 204, email: reditel@zsob-jaromerice.cz
bankovní spojení: ČS Jaroměřice n./Rok., č.ú.: 152 381 6329/0800, web: www.zsob-jaromerice.cz

Název školního projektu: Víš, co ti hrozí na netu? Lidské vlastnosti

Cílová skupina žáků: žáci a učitelé ZŠ O. Březiny Jaroměřice n. Rok.

Doba realizace: dlouhodobý, příprava na projekt **Víš, co ti hrozí na netu?**

/ Součástí projektů bude i řada předmětových akcí,

krátkodobých projektů, netradičních forem výuky, atd./

Místo realizace: ZŠ O. Březiny v Jaroměřicích nad Rokytnou

Autor projektu: Ing. Hana Jandová

Odhadované finanční náklady : výtvarné potřeby

Datum zpracování: školní rok 2011 –2012

Název projektu: Lidské potřeby

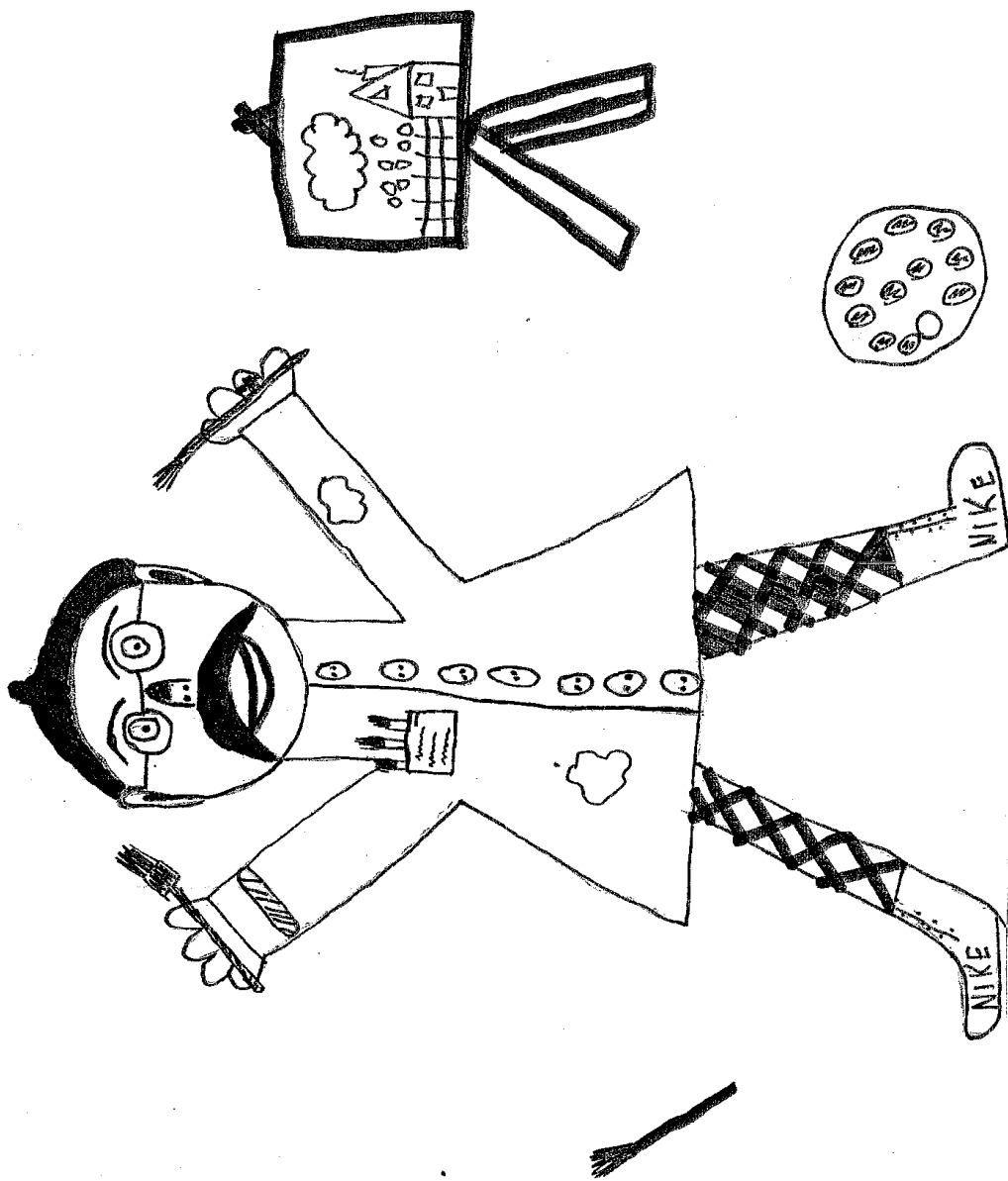
1. Projekt má za úkol přiblížit dětem lidské vlastnosti.
2. Motivace v hodinách VV, tvorba scénářů ke komiksům.
3. Tvorba komiksů.
4. Výstava komiksů.
5. Vyhodnocení soutěžních prací, scénáře.
6. Naše město a školu budou reprezentovat vítězné výtvarné práce ve formě komiksů žáků 2. stupně a filmového kroužku Veselý film.

Ing. Hana Jandová

Simona Dubšíková 7.B

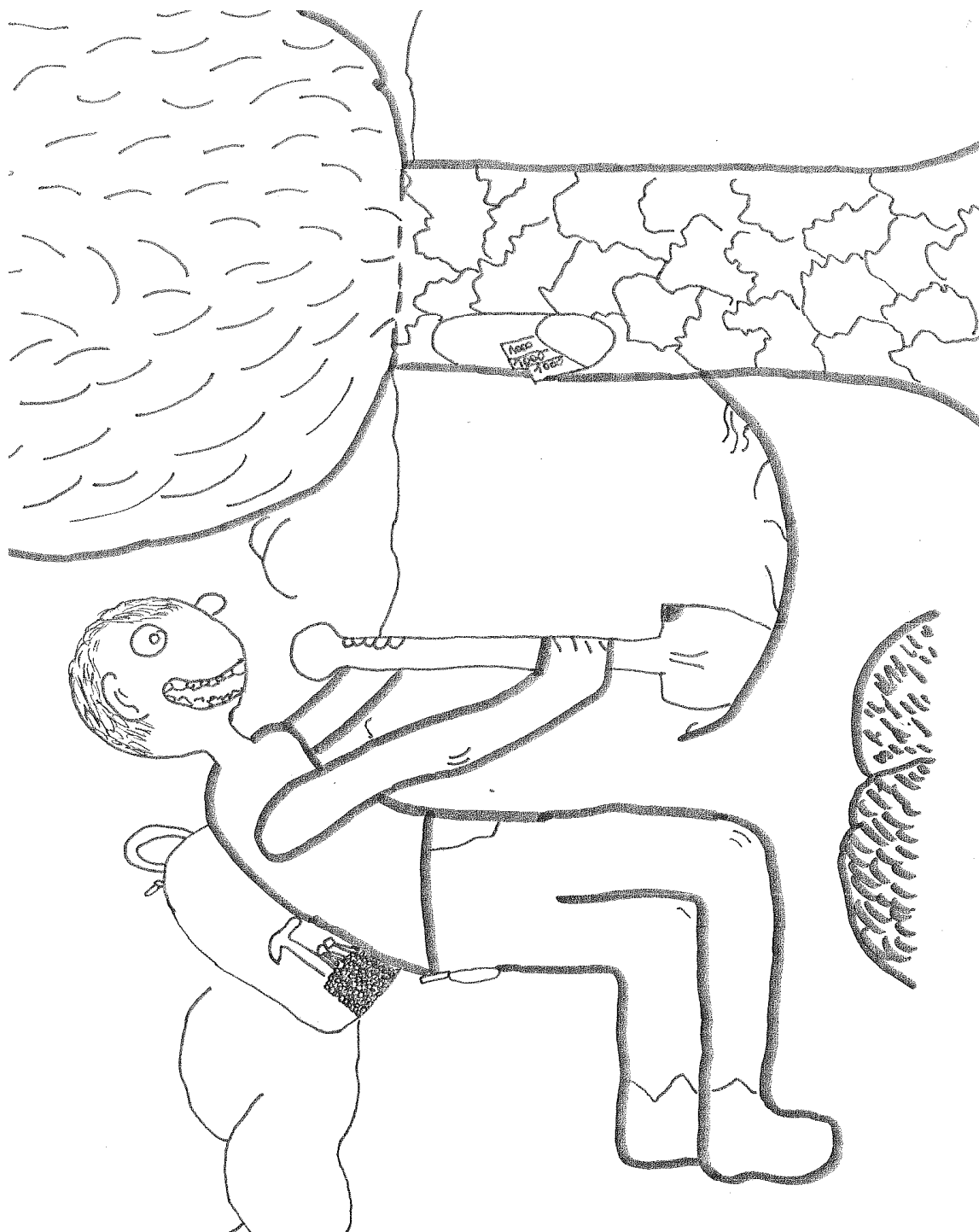
LENOST

RADOSTNÝ A ŠŤASTNÝ Lukáš Dvořák 7.A

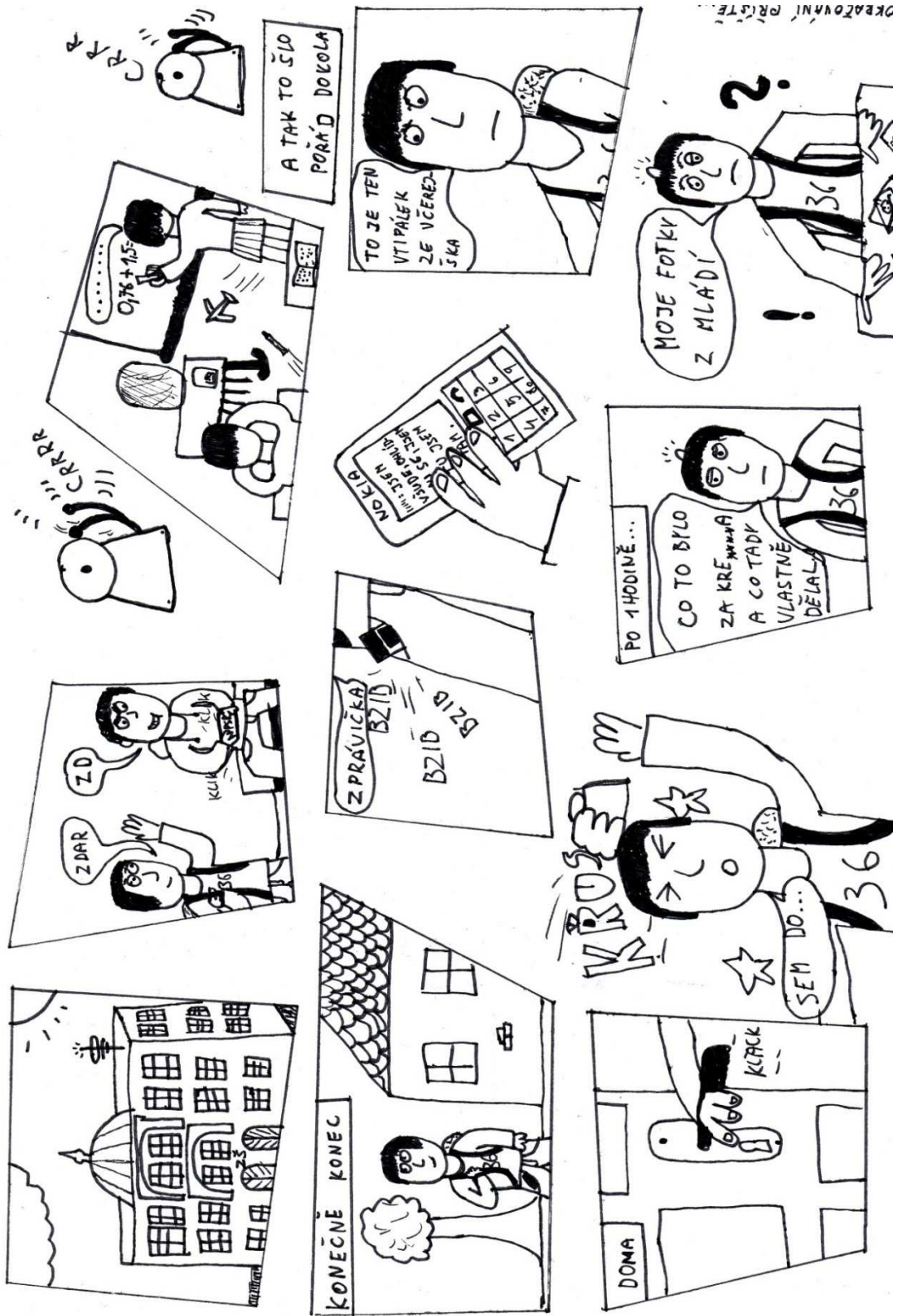
ŠKODOLIBOST

PŘÍLOHA P2: KOMIKS NA TÉMA: VÍŠ, CO TI HROZÍ NA NETU?

AUTOR: Šimon Polínek, 7.B

KRAČOVANÍ PRISTE...

PŘÍLOHA P3: DIPLOM ZA 4. MÍSTO V KRAJSKÉ SOUTĚŽI „VÍŠ, CO TĚ HROZÍ NA NETU?“

